

4211
Ἄρ. 4-5
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἠρώ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

Σαῦτό τὸ φύλλο δημοσιεύουν οἱ κ. κ.

Α. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ, Δ. ΣΑΡΡΟΣ, Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ,
Ν. ΒΕΑΜΟΣ, ΔΗΜ. ΣΤΑΥΡΟΥ, ΡΟΔΟΦΙΛΟΣ Μ.
Μετ.ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ, ΒΑΜΟΡ, ΣΕΛΛΕΎ, ΠΩΛ ΦΟΡ

ΠΟΛΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΣΤΙΑ
1920

ΖΩΗ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

(ΜΕΤΟΧΙΚΟ)

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ

Διευθυντής ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ. Ταμίας ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΓΑΛΑΤΑ ΟΥΖΟΥΝ ΧΑΝ 6.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για ένα χρόνο . . . . . Δίρες 2 1/2

Για έξη μήνες . . . . . » 1 1/2

ΤΥΠΩΘΗΚΑΝ

Δημητρίου Μ. Σάρρου δ. φ. πρώην γυμνασιάρχου τὰ ἐξῆς ἔργα:

- 1] Παρατηρήσεις εἰς τὸ Ἑπειρωτικὸν Γλωσσάριον τοῦ Ἀραβαντινοῦ καὶ περὶ τῶν Ἑπειρωτικῶν λέξεων ἀσέλλινο(ν) προσέλλινο(ν) Κωνσταντινούπολις Τυπογραφεῖον Γεράρδου, 1920 . . . . Δρ. 2
- 2] Τοῦ ἰδίου Διορθωτικὰ εἰς Εὐριπίδην (εἰς τὰς δύο Ἱφιγενείας καὶ τὴν Μήδειαν) Κωνσταντινούπολις 1920.
- 3] Εὐριπίδου Ἰσπόλυτος. Ρυθμικὴ μετάφρασις. Ἀνατύπωσις ἀπὸ τὴν «Ζωὴν». Κωνσταντινούπολις 1920. . . . . Δρ. 3
- 4] Εὐριπίδου Ἱφιγένεια ἢ ἐν Ἀδλίδι. Ρυθμικὴ μετάφρασις. Ἀνατύπωσις ἀπὸ τὴν «Ζωὴν». Κωνσταντινούπολις 1921. . . . Δρ. 3

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ * * *

ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΤΙΚΟ ΝΕΡΑΪΔΟΚΡΟΥΣΜΑ * * *

(Ὁ Δυριστὴς ἀναπαίβεται στὴ ρίζα κάποιου δέντρου. Ἡ λίμνη ἀπλώνεται μπρὸς τοῦ ἀκίνητη σὰ ζωγραφιστὴ. Πίσω του παφλάζουν οἱ πηγὲς βγαίνοντας ἀπὸ σχισμὲνα βράχια)

Ὁ Δυριστὴς.

Πλαί στοὺς βράχους, οἱ δροσιὲς ποὺ ἀψόθυμα ἀναβρῦζουν,
τὰ δέντρα ἐβαγιοκλάδισαν μὲ φύλλα πετράδια.

Τῶλεα μυριόπνοα δεντρὰ καὶ διαλαοῦν το οἱ κρήνες,
ποὺ τῶνεῖρό μου ἐπλάνεβαν τοῦ πλήθιου μου ἥσκιου οἱ δρόμοι.
Ἦσκιος ἢ ἄνασα κρυφοζῶ στὴν ὄψη μύριων ὄντων
καὶ νιόθω ἀμέτρητα φτερὰ ποὺ ἀνοίγουν στὴ ψυχὴ μου
μὲς ἀπὸ δέντρα ποὺ λαλοῦν, στὴ χλόη ποὺ ψυθυρίζει!
Ἀνάτρομος παραπατῶ σὲ ἀμετροὺς μέσα δρόμους
κι ὡς μούστου ποὺ γλυκοάφριζε, τὰ ξανθὰ νιάτα νάπια,
καλέστηκα πιδ ἀνάλαφος γιὰ πιδ ἀψηλὸ κατώφλι.
Καὶ σὰν ἀπὸ τὰ σύνανθα, βύζαξε ὁ νοὺς μου μέλι.

Σὴν πάσα νύχτα ἕνος ἀχνός, θάναι ὄνειρο τῶν ὄντων,
στὴν ὄψη ἐκλωθογύριζε κι ὡς κάπιο ἀναδενράδι,
πὰ στὸ φεγγάρι ἐσκάλωνε, νὰ πάει νὰ βρεῖ τὰ γνέφη.
Κι ἄπλερο ἐβύζανε σιωπὴ στὴ χλόη κάθε μαμούδι,
γιὰ νὰ γδυθεῖ μὲ ὅτι ἔσερπε καὶ νὰ φτεροκοπήσει
γι ὄσπρα παλάτια μαγικά—τὰ νούφαρα ποὺ ἀνοίξαν
καὶ πλὴν—ποὺ πνεύματα ἀγαθὰ τὰ ἐχτίσαν γιὰ μιὰ νύχτα.
Σὲ τέτια μάγια διάλεξε βόμβο του τῶνεῖρό μου!

Γλυκὰ μοῦ ἐχαμογέλασαν δυὸ μάτια ἀπὸ σμαράγδια
κι ὄκουα τὰ χεῖλη ποὺ ἔρρεαν τὸ χαίρε ἀπ' ἄλλο κόσμο.
Ὁ ὕπνος τοῦ μεσημεριοῦ ποὺ τώρα τάνθη ἀχνίζει,
καβάλα σὲ ἀργοσάλευτο κύκνο γλυστράει στὴ λίμνη
καὶ μόσκοι μὲ ροδόσταμα ραντίζουν τον στὰ μάτια.
Καλεῖ με· καὶ στὸ μέτωπο μοῦ ἀσπρολογάει τὸ φῶς της.
Κι ἂν πεταλούδα ἀκροάγγιζε γλυκὰ τὸ στοχασμό μου
τοῦ νοῦ μου γαλαζοήσκιωνε τὴν ὄψη, ἄλλοπαρμένη.
Τὰ μάτια ἀνοίγω καὶ κοιτῶ· κ' ἦρθε σὰ μιὰ ἐλαφίνα,

τὰ κέρατα εἶχε μάλαμα, χρυσὰ βραχιόλια ἐφόρει,
 στὸ μέτωπο ποὺ ἀψήλωνε, λεύκαζε ὡς κρίνος τὸ ἄστρο,
 μὲβλεπε, ὅμοια ἀπ' τὰ νερὰ ποὺ σὲ κοιτάζουν τᾶστρα.

Ποῦ πᾶς ; ὅταν σὲ κυνηγῶ καὶ σπάνω ἀνθοὺς καὶ κλώνια.

Σμιλάγκια, στουρακιές, κισοὶ καὶ τᾶλλα ἀναδεντράδια,
 κοίτα ! τὸν πόθο μου ἔλαβαν ψηλὰ νὰ σκαρφαλώσουν,
 ἴσως σὲ βροῦν κάπου ἀψηλὰ νὰ σὲ λχνίξει ὁ ἀγέρας.
 Καὶ κόβω κλώνια πράσινα ποὺ οἱ προσιμιές στολίζουν·
 ἀκόμα οἱ ζέφυροι τὰ ἤχοῦν κ' ἡ δροσιὰ τᾶχει ἀκόμα,
 στεφάνια πλέχνω τα ἀκριβὰ καὶ ρίχνω τα στὴ λίμνη.

Πότε θὰ βγεῖς ὁλόδροση, νὰ σὲ χαροῦν τὰ μάτια ;

(Ἔνα πουλι πετᾶ καὶ κάθεται στὸ δέντρο ποὺ τὸν ἠσκιόνει.)

Τὸ πουλί.

Μιὰ πικρὰ ποὺ ἤπιες νερὰ
 κ' εἶπες:—«Ὅπως τᾶπια
 δροσίστηκα » κ' ἔφαγες
 τὰ μήλα τὰ σάπια.

Τώρα πὰ θὰ φτάσεις
 τὸν καημὸ τῆς πλάσης !

Τὸν νερῶν καὶ τῶν πουλιῶν
 ἔμαθες τὴ γλώσσα,
 δυὸ μυστηριακὰ κλειδιά,
 ποὺ κρατοῦν τόσα καὶ τόσα !

Ρώτα τώρα τὰ νερὰ
 νὰ σοῦ δείξουν τὴν Κερά.

Ὁ Λυριστής.

Ἄπ' τὰ κλώνια μὲ λαλεῖ
 χρυσοφτέρουγο πουλί·

καὶ μοῦ ὑπόσχεται ἡ λαλιά του,
 ὅτι θὰ σὲ βρῶ ἐδῶ κάτω.

Μ' ἂν θ' ἀργήσω νὰ σὲ ἰδῶ,
 ξάγρουπνος θὰ μένω ἐδῶ.

Κ' ἴσως κάπιο καλοκαίρι,
 ἀπ' τὰ κόκαλά μου ἢ φτέρη,

πουλιά θὲ νὰ βγάλει ἢ φίδια,
 ποὺ θὰ ἰδοῦν ἐσὲ τὴν ἴδια.

(Ὁ Λυριστής ἀποκαρῶνεται. Ἀπὸ τὴν ἀκρολιμνιά, ἀπὸ τὰ δέντρα, οἱ
 Ἕσκιοι, οἱ Ψίευροι, οἱ Φλοίσβοι καὶ τ' Ἀρώματα στὴν ξαλάδα τοῦ πρωτοῦπνιῦ
 ποὺ τὸν ἀλαφροκοροῦει σωματόνοννται καὶ σχηματίζοντας χοροὺς τὸν κυκλό-
 νουν, φαγγρίζοντος μόλις κλείσει τὰ μάτια καὶ σβύνοντας μόλις τ' ἀνοίξει.)

Ὁ Χορὸς τῶν Ἕσκιων.

Στροφή.

Ἕμερα,
 στὴ χλόη
 ποὺ ἐθρόει,
 σύραμε τὴ Χίμαιρα.

Κι ὅπου
 βόσκει
 μόσχοι,
 τῶνειρο τοῦ ἀνθρώπου
 σ' ὅ,τι βρίσκει,
 οἱ Ἕσκιοι,
 τὰ μύρα,
 τὰ θροήσματα,
 στοῦ Ἕλιου τὴ λύρα,
 στέλνουν χαιρετίσματα.

Ἀντιστροφή.

Γιὰ τ' ἀνείπωτα,
 σὲ νερὰ τοπάξι
 ποὺ τ' ἀναταράζει
 κάπιο ἠχώπαρτο τίποτα,
 πῆγε ὁ ἵπνος σου κ' ἐκλώσα,
 τῶν ἀφρῶν τὰ κρόσσα.

Κ' εἶδες μύθων μίμησες,
 ποὺ ἀπὸ ξάμπλια σαρδωνύχων,
 στὸ ρυθμὸ τῶν στίχων
 τίς ἀλαφροκοίμησες.

Μὰ στὴ ὄψη ἀνάδεβεν ὅ,τι
στὴ ψυχὴ σου ἐμυροδότει.

Πὰ στὴ λίμνη
ποῦ εἶχε δρόμους ἀπὸ ἀσήμι
καὶ βαράκωνάν την ὕμνοι,
τῶν μορφῶν, ποῦ ἀπομερίζει
ἢ μνήμη,
εἴμασταν οἱ μίμοι.

Ὁ Χορὸς τῶν Ἀρωμάτων.

Στροφή.

Γύρω στοὺς δροσάτους
κρίγους, τοὺς ἀτρύγητους,
πρὶν ἀκόμη ἢ σκιά τους,
ἄμνημη, ξεφύγει τους·
στὰ νερά ὡς προβάλλει,
κοίτα, ἂν θὰ ξεδιάλυνες
μέσα ἀπὸ κρουστάλι
ὀμιλίες ὀπάλινες.

Ἀντιστροφή.

Θάειδες, μιὰ πεταλούδα,
ποῦ ὅ,τι ἐντός σου ἐτραγεύδα
κι ὀλόγυρά σου ὄλα
γλυκὰ ἔμοσκοβόλα,
στὸν κήπο νὰ ἐρούφα,
σὲ μιὰ ἄλικη τούφα
καὶ νὰ ἐκορφολόγα
στῶν ρόδων τὴ φλόγα!

Ἐπωδός.

Ψὲς ἀκούαμε ποῦ διαλάλα,
μὲς τ' ἀπόβροχο μιὰ στάλα:
— «Μέσα στὸ ροθινο γιορτάσι
τῶν ἀνθιῶν τῆς Ζάκινθος,
νεκρὸς αὐριό θὰ περάσει,
ὁ ξανθὸς Ἰάκινθος!»

Ὁ Χορὸς τῶν Ψίθυρων.

Στροφή Α'.

Κ' εἶπε τὸ πικρὸ ἀχολοῖ
ἀπὸ τὴν ἀκρολιμνιά:
— Πές μου, τὴ θυμᾶσαι ἀκόμη
τὴν ὑπόσχεσή σου
τὴν παλιά;

— Τὴν ὑπόσχεσή μου τὴν παλιά
τὴν παράδωκα στὸ ἀγέρι.
Ρώτησε τὴν καλαμιά.

Σὰ ξεβάφει
σὲ χρυσάφι
παλαικό,
κοίτα, κάπιο πλαίσιο
δυσμικό.

(Ἔνα κοπάδι νέων ψίθυρων ἀπ' τὴν ἀντικρινὴν ὄχτη ἔρχεται ξαναλέοντες
μὲ δικό του τρόπο τὸ νόημα τῆς πρώτης Στροφῆς)

Στροφή Β'.

Κι ἀπ' τὸν ὄχτο ἐθρόει
τὸ πικρὸ ἀχολοῖ

κ' ἔλεγε:—Θυμήσου,
τὴν ὑπόσχεσή σου.

— Στὸν παλιό μου λόγο
καὶ τὰ σίδερα τρώγω.

— Τάχα θάρθει ὡς πρώτα;
— Τὰ καλάμια ρῶτα

καὶ σ' ἀβέβαιαν ὦρα,
πρὸς τὸ δίσμα θάρα,

ὅταν θὰ ξεβάφει,
σὲ παλιὸ χρυσάφι.

Ἀντιστροφή.

Μὴν καταφρονάτε
τὴν Ἀλληγορία,
τὴν ὠραία Κερά.
Ἄπὸ νερά κρούα,
δέ τε, ποῦ ἀναβρούζει,
κι ὅλη λαχταρά.

Ὅνειρο, λέν οἱ ἤσχιοι,
φύρασε μαβί,
ποῦ κρυφά εἶπε πρὸ διαβεῖ
τί τοῦ αὐλοῦν οἱ φλοίσβοι:

« Μιά φορά, ποῦ ἀγάπησεν
ὁ Πύραμος τὴ Θίσβη. »

*Ὁ Χορὸς τῶν Φλοίσβων.**Στροφή.*

Μὲς ἀπὸ κρουστάλινα
παραθύρια,
σὲ ὄψην ἄλληνα,
ζαφύρια,

στὸ νησι τῶν Κύθηρον
ποῦ ἐκέντα,
εἶδαμε, τῶν Ψίδυρον
τὴν κουβέντα,

ξανθὸ Ρήγα·
κι αἴλα ρόδα
σὰ νὰ ἐτρούγα,
τὸ νοῦ εὐώδα.

Τὶ ὅσα ἔχουν μιὰ σκέπη
κ' εἶναι ἐδῶ ἀφανέρωτα,
ἢ ψυχὴ τὰ βλέπει
μὲ τὴ λάμπη τοῦ ἔρωτα!

Ἀντιστροφή.

Ἡ ἄνομη μάγισσα
ποῦ ἔχει τὸ νοῦ του πάρει,
τὸν σκόρπισε στὴν ὄψη τῶν νερῶν
καὶ στὸ φεγγάρι!

Καὶ στὰ ψηλόκορφα ἄγρια δάση
ὅ,τι στοχάστηξε, ἔχει ἀνατριχιάσει.

Κι ἀπ' τοὺς λαλέδες καὶ τὰ κρίνα
δρόμισε σὲ ὄρη καὶ βουνά
κι ἀλυσσοδέθηκε μ' ἐκείνα
στάλλοτινά!

Ὁ Λυριστής. (σὰν σὲ ὄνειρο)

Μιὰν ἱστορία, γνώριμη
θαρῶ μέσ' ἀπὸ θάμνη.
Πότε θὰ ἰδῶ τὴν ὄριμη,
στὸν ἥλιο νάντιλάμπει;

Τί ἂν μὲ νανούρισαν γλυκά,
φλοισβίσματα καὶ θρόοι,
κάτι ἄλλο ὁ νοῦς μου ἐδῶ γρικᾶ,
ποῦ ἢ ἔγνια του μὲ τρώει.

Πιάστη ἢ ψυχὴ μου πρῶμα
στὴς μουσικῆς τὸ βρόχι,
καὶ δὲν μπορεῖ τὸ νόημα,
τὸ ἀδρό, νὰ πεῖ μου, πόχει;

*ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΝΕΡΑΪΔΑΡΗ * * ***Ὁ Λυριστής.*

Ὦρα καλὴ στὸ δρόμο σου! μὴν εἶσαι ὁ περιβολάρης;

Ὁ Νεραϊδάρης.

Τῆς σάρκας κυνηγάτορας καὶ τρυγητὴς τοῦ ὄνειρου.
Μὲ λένε ἄνθρωπο οἱ Ἑωθιῆς καὶ ἑωτικὸ οἱ κοπέλες,
μὰ ὅλα μὲ φεύγουν κι' ἄπλερα τὰ κυνηγáει ὁ νοῦς μου.

Μπορείς νὰ πιάσεις τὸ σκοπὸ ποῦ ἀπ' τὸν αὐτὸ ξεφεύγει ;
τέτιο κυνήγι τὴν ὁρμὴ μου κόβει κ' ἕνας πέπλος,
φλούδα ὑφαδιῶ, κάπια φορὰ, τὰ χέρια μου στολίζει.
Κι ὅταν στοῦ Μάη τ' ἀρώματα, τὰ φρένα ποῦ με ἀνάβουν,
πίνω τοῦ νούφαρου χυμοὺς ἢ ὁρμὴ μου ν' ἀπαλύνει
καὶ γιὰ νὰ διώξω τοὺς βουτῶ τοὺς στοχασμοὺς στὴ λίμνη,
Νύφη ἀναβρῦζει ἢ σκέψη μου φορῶντες λεμονάνθια.
Ποῦ νὰ διαβῶ ; Τὸ αἰσθάνομαι ποῦ με συχνάζει ὁ πόθος.
Κι ἂν ἀκλουθῶ τες, μοῦ σπαρνῶν τὴ σάρκα καὶ μ' ἀφήνουν
σὺν σὲ νερό, ἀργοςάλευτα τὰ χέρια μου ν' ἀπλόνω.

Ὁ Λυριστῆς.

—Κι αὐτὸς ὁ τόπος ποῦ ἔδесе τὴ μοίρα σου πιδὸς νάναι ;

Ὁ Νεραϊδάρης.

Γλυκὸς ἀφρὸς κάπιας ζωῆς, κρυφὰ θὰ βράζει κάπου·
καὶ τοῦ Γλυκόφωτου οἱ Ξωθιές, τῆς Δύσης οἱ Νυφούλες,
μ' ἀνθόνερο, ροδόσταμο καὶ μόσχο ἀναθρεμένες,
πειράζουν με στὰ τρίστρατα καὶ στὰ γλαυκὰ τριόδια.
Κι ὀλοῦθε κυνηγώντας τες, μόλις τίς ἀκροαγγίζω,
στὰ οὐρανοθέμελα νερὰ βουτοῦν καὶ παρατοῦν με.
Μὰ ὅταν φανεῖ ἐρωτόπαθο τὸ πλάνημα τῆς νύχτας,
κρίνινοι κι ἀπαλόσαρκοι με περιλάμπουν ἤσκιοι
καὶ πέφτω καὶ λιγόνουμαι στὴ ρίζα κάπιου δέντρου.
Τρυγῶ τ' ἀστέρινα φιλιὰ στὰ δυσικά τους χεῖλη
κι ὅταν μ' ἀφήσουν καὶ διαβοῦν κι ὅταν ξανὰ τίς πιάσω,
με κάπιο δάγκαμα ἀλαφρὸ τὴν ἀστασία πλερόνω.
Χαράζει. Κ' ἐγὼ ξάγρυπνος γυρνῶ στὸν κῆπο ὀστίσο
καὶ βροῖσκω τίς δαγκαματιές στὰ μῆλα καὶ στὰ ρῶδια !
Μὰ ἐσὺ πῶς παραστράτησες, γένα θνητὴ ἔδωπέρα ;

Ὁ Λυριστῆς.

Δὲ ξέρω ἂν ζῶ μες τὰ παλιὰ ἢ ἂν εἶμαι αὐτὸ ποῦ θάρθει,
σὰ σπαρταρῶ μες τὴ ψυχὴ τῶν ὄντων καὶ τῶν θρύλων
καὶ λέω τὸ ἐπιθαλάμιο τῶν κρύφινων ὑμεναίων.
Πολλὲς φορὲς με τὸν καημὸ περπάτησα στὸν ὄχτο,
νὰ ἰδῶ στὰ κρούσταλα νερὰ τὸν ἤσκιο τῆς ψυχῆς μου
μὰ σὲ φουσκάλες ξέσπανε ὁ βραδινὸς μου πόθος.
Γλυκιὰ μοῦ ἐφάνταξε ἢ ζωὴ, σὲ ἠλιοκρουσμένην ὄψη,

ποῦ ντύθηκεν ἀπόσπερνα τὸν κρυφὸ πόθο τοῦ ἡλίου
κ' εἶπα, πῶς εἶμαι ἀντίφεγγον ἀλαργισμένου κόσμου.
Καὶ πάλι, ποῦ εἶμαι τῶνειρο Νυμφῶν λησμονημένων,
ποῦ πάρωρα ξεδιάλυνα στὸ φλοίσβο ἀπόψε τοῦ ὄχτου.

Κ' ἔλεγα : μιὰ ποῦ ἐγνώρισα ποῦ εἶμαι κ' ἐγὼ ἕνα πλάσμα,
μες τὴ ζωὴ ποῦ λαχταρᾷ κι ἀνασκιρτάει καὶ τρέμει,
θὰ πάω νὰ βρῶ τοὺς σύντροφους ποῦ θὰ προσμένουν τώρα,
μες τὴν αὐτὴ τοῦ ἡλιόρηγα, σὲ κύκλο ἀραδιασμένου.
Κι ἀπὸ τὴ χλόη ἀπέρασα στὴν πολιτεία νὰ πάω,
νὰ φέρω ὅ,τι ξεχάστηκε μες τὸ παμπάλαιο δάσο,
ὅταν πεθαίνουν οἱ Θεοί, σὲ χινοπάρου ἐσπέρα,
γιὰ νὰ ἱστορήσω τὴ γενιά, ποῦ ἐκράταε ἀπ' τὸν ἥλιο.

Μὰ οἱ πύλες μοῦ ἦτανε κλειστὲς κι ἄκουα βοῆ ἀπὸ μέσα,
κ' εἶπα πῶς εἶν' πιδὸ ἀνάλαφρο τῶν λουλουδιῶν τὸ μῦρο,
ἀπὸ τὸ βόμβο τῆς ζωῆς, ποῦ ἄκουα νὰ σπᾷ σὺν κῦμα·
καὶ πήρα τὸ στρατι-στρατί, γιὰ μιὰ ἑξωτέρα χώρα.

Ὁ Νεραϊδάρης.

Μέλι καὶ γάλα ὁ δρόμος σου κάτου ἀπὸ κλώνια εὐώδια,
νὰ βρεῖς τὸ ἀθάνατο δεντρὸ καὶ τὰ στοιχεῖα ὑπνωμένα !

(Βγαίνει)

*Βγαίνει τὸ φεγγάρι. Ὁ Λυριστῆς παίρνει τὴ λύρα νὰ το χαιρετήσῃ.
Μαζέβονται οἱ Νεραϊδες γύρω στὸ Λυριστῆ.*

Ὁ Λυριστῆς. (κρούει τὴ λύρα)

Φεγγαροκερὰ,
καλὴ ποθοκεράστρα,
ποῦ μες τὰ νερὰ
πᾶς νὰ τρυγήσεις ἄστρα·

θενὰ ἐσάρκωσες
τῶν λουλουδιῶν τὴν ἄγνη,
τί ἀπονάρκωσες
τινάζει ἢ δροσοπάχνη·

καὶ τὸ ἀναβρετό,
ἀνάερη φλούδα ἂν φαίνει,
μὴν εἶναι ρωτῶ,
γιὰ κάπια Καλεσμένη ;

Τί ὡς πλατάριζαν,
κύκνοι στὸν καλαμιώνα,
τῆ^ς λαχτάριζαν
οἱ στοχασμοὶ τοῦ ἀνθρώπου.

(Σὲ σγουρὰ κλωνιά
μ' ἔχει περιπλεγμένο
καὶ σὰ λεμονιά,
ν' ἀνθίσει τὴν προσμένω !)

Κι ἂν σκαρφάλωνα,
σὲ μιᾶς μηλιάς τὴ φούντα,
σὲ μπαχτσὲ ἄλλωνα,
κ' εἶπα, τὰ μήλα ποῦντα,

νὰ τὰ μυριστῶ
καὶ νὰ ξαραθυμίσω
σὲ κλαδί σειστῶ
δεντροῦ, μὲ κοριμὸν ἴσο,

τὰ μυρίστηκα,
μὰ τὸν καημὸ ποῦ ἐπήρα !
(Νεραϊδίστικα
νὰ κρούω μαθαίνω λύρα)

κι ἄλλοπάρθηκα
νὰ κλείσει ὁ νοῦς μου θέλει,
σὲ ἄδειον ἄρθηκα,
τοῦ φεγγαριοῦ τὸ μέλι.

Τὰ γυρεύω ἄλλου,
μὲ δομήνια γέρου μάγου,
σὲ βυθὸ γυαλοῦ,
στὰ βύθη τοῦ πελάγου.

(Μαζεύονται γύρω του οἱ Νεραϊδες)

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΝΕΡΑΪΔΩΝ

Α'. ἡμιχόριο

Ἡ Κορυφαία.

Σὲ πλάσματα μυστηριακά
ὅπου ἔχει μάτια ὀρθάνοιχτα,
βιοτὶ Νεραϊδας ἀγρικᾶ
μὲς τᾶκοραχτα μεσάνυχτα.

Πνεύματα ὄραία κι ἀγαθά,
πετᾶτε στὸ σκοπὸ του γύρω,
ποῦ σᾶς τραβᾶ καὶ σᾶς μεθᾶ
σὰν πεταλούδες ἀνθίων μύρο.

Ὁ Χορός.

Τῆς κρινοπρόσωπης
καὶ χρυσοκόμας,
ἄς πλεχτεῖ ὁ πέπλος
μὲ τὸ χορὸ μας.

Ἄς πάει στὸν ἄνεμο
κάθε ἄλλη σκέψη,
μὴν τύχει τριχᾶ
καὶ μᾶς λαθέψει.

Τί ὁ νιὸς τὸ ἀλάθειντο
κι ἂν κρούει κοντύλι του,
μᾶς ἀφονγκράζεται
ὁ ἦσκιος τοῦ Ἀμίλητου !

Ἡ Κορυφαία.

— Ἀνέβα, μῆλο,
κατέβα, ρῶδι
σὲ πιὸ τριόδι,
νὰ σοῦ τὸν στείλω ;

Ὁ Χορός.

Ἄφ' στην νὰ πλέκει,
χορὸ γαϊτάνι,
κι αὐτὸς παρέχει
νὰ μὴν τὴ φτάνει.

Δὲ βγάνει λέξη,
σὲ ἥσκιο ἀτάξι·
σὰν ἀποπλέξει
τὸν κουβεντιάξει.

(Στὸ Δυριστή.)

Τὸ δρόμο πιάσε
νὰ βρεῖς τὴν Κάλλια,
ποῦ μὲ κοζάλια
πετροβολᾷ σε.

Ἡ Κορυφαία.

— Ἄς στήσει δίχτυα,
γιὰ νὰ τὴν πιάσει.
Πέρδικα, ἢ νύχτια,
πετάει στὰ δάση.

Στὴ λίμνη, ἀπόχη
ἄς στήσει ἢ βίγλα,
νὰ βρεῖ στὸ βρόχι,
γαλάζια τρίγλα.

Β'. Ἡμιχόριο.

Ἡ Κορυφαία.

— Ἀνέβα, ρώδι,
κατέβα, μήλο.
ποῦ νὰ ἐπροβόδει,
ἄραε, τὸ φίλο;

Ὁ Χορός.

— Πές τονε ἐγκώμια,
Νεραίδα, ἀνήλια·
πῶχει παρόμια
μὲ ἀνθούς, δαχτύλια,

ποῦ ἀχὸς ἂν σκίρτα
σὲ ψυχοπόγια,
σὰν ἀπὸ σμίρτα
θ' ἄκουες ἀηδόνια.

*Οἱ Ἥσκιοι, οἱ Ψίθυροι, τ' Ἀρώματα κ' οἱ Φλοίσβοι σχηματίζουν μαζί ἕνα
γύρο καὶ τραγουδοῦν :*

Νὰ διαβαίνουν, θάδες,
τὶς Καλοκυράδες,
ποῦ στὸν ὕπνο θάφανες,
τὶς σιωπές, τοὺς διάφανες·
κι ἔλεες, τάχατες, ποῦ ἀκοῦς
τοὺς σγουροὺς βασιλικούς
νὰ λαλοῦν στὶς πλάνισσες·
καὶ τὸ νοῦ ἐλιβάνισες.

Λέει ἡ πρώτη· κλίνη εἶχα,
τῶν δεγτρῶν τὰ σύνηχα·
ἢ ἄλλη· μὲ ἥσκιους ἄλλαξα
πέπλα οὐρανογάλαξα.
Κ' εἶπε ἡ τρίτη· σκάλωνα
γιὰ τὰ νεραϊδάλωνα.
Κυνηγοῦν με, λέει ἡ Κερᾶ,
στὰ πληθόφωνα νερά.

Τὶς νωχοπαρώρισσες,
ποῦ εἶδες, δὲ θ' ἀπόρησες
κί ἂν στὰ μάτια ἐγνώριζες
κάπιες σμαραγδόριζες,
κάτι θάκουγες στὴ βροῖση,
ποῦ ξεσμάριζε ὡς μελίσι.

Στῶν νερῶν τὸ κάρωμα,
διάβηκαν σὰν ἄρωμα,
πές μου, τὸ ξεχώριζες
ἀπ' τὴς κανελόριζες;

Ὁ Δυριστής.

Δεντρόπνεε θρὸς ἀγάνιωτος, σιωπῆς ὄνειρο πλάνο,
σὰ νὰ ὑπνολάουν. Δεντρικὲς κ' οἱ μύσκοι ἐδέλναν κάτι
καὶ σ' ἀλαφρόπνη δροσιὰ πληθόλοα κρύβαν μύρα.
Καὶ μὲς τὰ φρυδωτὰ νερὰ τὰ ζαφειροαχτισμένα,
ἔλεγαν νὰ σωματωθοῦν οἱ ἀβέβαιοι στοχασμοὶ μου
φορῶντας τὴ σμαράγδινη τοῦ δάσου προσοπίδα.

Ὁ Νεραϊδάρης. (Ξανάρχεται)

— Σὲ πιά μέρη,
νά μ' ἀγκάλιασες,
σπάνιο ταίρι;

Τὶ ἀναγάλιασες,
μὲ εἶχες φέρει!

— Νεραϊδάρη, μὴ ὄνειριάστης
τὸν ἥσκιο τῆς ὁμορφιάς της;

— Ὅχι, ἐκράτεις
πλάσμα νέο
κι ὄχι ὁ μπάτης,
νάπνεε, λέω,
μὰ ἡ δροσιὰ της.
Κ' εἶχε πάρει ὁ στοχασμὸς μου
στὴν πνοή της μοσκιὰ δυόσμου.

Πιὸς θ' ἀγρίκα,
τὸ τί θάπια;
πές το γλύκα,
πῶχουν κάπια
σχιστὰ σύκα.

— Μὰ ἡ ματιά σου ὄλο καὶ χάνει τες.
Ξωθιές εἶναι δασοπλάνητες!

Ποδιῶν χτύπος,
ποῦ ἐκυνήγει τες;
Μάγια μήπως
ἔχει ὁ κῆπος
κ' εἶναι ἀτρύγητες;
Ἄγρικῶντος χάχανα
πέρα ὡς πέρα, τᾶχανα!

— Ἐξέρω, ποῦ ἀπὸ κρήνες γάργαρες
σὰν ἀμάθητος τὴς ἀλάργαρες.

Κ' ἴσως κάτου
ἀπὸ μιὰ δράνα,
ὁ αὐλὸς τοῦ Πάνα,
τοῦ κνηκάτου,
τὴν ἐπλάνα.

— Κι ὡς τὸ βράδι ἄς χάρδωσες
πάνου σὲ ὄχτου ράβδωσες.

Τρέμω, μὴ γελάστηκε
κι ἀπ' τὸν τράγο ἐλάστηκε.

Καὶ τὸ δῶμα
ζώνης ἄλυτης
τραγοβρώμα
κι αὐτὸ ἀκόμα
μὲ τὰ κάλλη της!

Στὰ μεριά του τὰ τραγίστικα,
μιὰ τὴν εἶδα καὶ ζολίστηκα.

Πάνα, ὡς κλήμα
περιλάμπωσες,
τί ἀποθύμα,
τράγια λίμα,
σὲ νοῦ θάμπωσες.
Κ' εἶδα σὲ στιγμὲς πανήδονες,
πὼς στὰ χέρια σου τὴν κλείδωνες

— Νεραϊδάρη, ἄν ξαραθύμησες,
 μὲ τὸ νοῦ τις ἀποθύμησες,
 ὅλα τὰ ὄνειρα
 πλέον τάρρωστα,
 τώρα, ἀπόνηρα
 ζευγάρωσ'τα.
 Καὶ θὰ ἴδεις ποῦ ἐκλάρωσες,
 θρηνηρὲς ζευγάρωσες.

Κάπιος ἦχος,
 παραπόνεμα
 λέει σου, δίχως
 νάχει κόνεμα.
 Κ' ἔχεις μόνο παρηγόρημα
 τώρα πιά, τὰ φρούτα τὰ ὄρμια.

(Φεύγει)

Ὁ Δυριστής.

Στοῦ δάσου τάρωμα σκυφτὸ κοιμᾶται τὸ φεγγάρι,
 ποῦ σὲ ὄνειρα χρυσόγνημα, σύθροο συρτὸ συνήχα.
 λὲς κ' οἱ ἦσκιοι του οἱ πολύπτυχοι, τριδίπλα κρύβουν μύρα.
 Κι εὐώδιασαν οἱ φλαμουριὲς τὴν κρουσταλένιαν ὄψη,
 μὰ τὸ νερό, ποῦ ἀνάβρυσε στοῦ λεονταριοῦ τὸ στόμα,
 παρόστηγε τὴν ἀνθηση τοῦ κρίνου ὡς ὄρηστρίδα,
 ποῦ οἱ θάνατοί του, εἰκονικοί, πλατιά στεφάνια ἀνοίγαν
 καὶ σιγαλοπερπάτητη κατέβαινε ἡ Σελήνη,
 μὲς στὸν πολύπτυχο σκοπὸ, ποῦ ἄρωμα κλειοῦνε οἱ δίπλες,
 νὰ πάει στὰ βύθη τῶν νερῶν, γιὰ νὰ μαζέψει τ' ἄστρα.

Α. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

Κλυταιμῆστ. Δὲν εἶμαι τόσο ἀνόητη νὰ μὴ νοιώθω σου
 τὸν πόνο· αὐτὰ κ' ἐγὼ θὰ πάθω, πίστεψε,
 σὰν θὰ τὴ βγάξω νιόνυφη τὴν κόρη μου·
 μὰ αὐτὰ ἢ συνήθεια τὰ πρααίνει κι ὁ καιρός. 695
 Τόνομα ξέρω τοῦ γαμπροῦ ποῦ διάλεξες,
 τώρα ποῦθ' εἶναι 'πὲς μου κι ἀπὸ ποιά γενιά ;

Ἀγαμέμνων. Ἡ Αἴγινα ἦταν θυγατέρα τ' Ἀσωποῦ.
Κλυταιμ. Αὐτὴν θνητὸς ἢ θεὸς τὴν ἐπαντρεύτηκε ;
Ἀγαμέμνων. Ὁ Δίας· καὶ τῆς γεννᾷ τὸν προεστὸ Αἰακὸ·
Κλυταιμ. Καὶ ποιὸς γιὸς διαδέχτηκε τὸν Αἰακὸ ; 700
Ἀγαμέμνων. Ὁ Πηλέας, ποῦχε τοῦ Νηρέα τὴν κορασιά.
Κλυταιμ. Μὲ θέλημα τῶν θεῶν τὴν πῆρε ἢ μὲ τὴ βιά ;
Ἀγαμέμνων. Τὴν ἄζει ὁ Δίας, καὶ τὴ δίνει ὁ κύρης της.
Κλυταιμ. Καὶ ποῦ ἐγινεν ὁ γάμος ; μὴ στὰ κίματα ;
Ἀγαμέμνων. Στὸ Πήλιο τὰκουστό, ποῦ μένει ὁ Χείρωνας. 705
Κλυταιμ. Ποῦ λὲν πὼς τῶν Κενταύρων κάθετ' ἡ γενιά ;
Ἀγαμέμνων. Ἐκεῖ ἔκαναν τοὺς γάμους τοῦ Πηλέα οἱ θεοί.
Κλυταιμ. Τὸν Ἀχιλλέα ὁ γονιὸς του ἢ ἡ Θετὴ ἀνάθρεψεν ;
Ἀγαμέμνων. Ὁ Χείρωνας, γιὰ νὰ μὴ μάθη ἦθη κακά.
Κλυταιμ. Ποῦ ἀνάθρεψε σοφός, πῶδωκε πλὴν σοφός. 710
Ἀγαμέμνων. Τέτοιος ἀνθρωπος θάναι ἀντρας τῆς κόρης σου.
Κλυταιμ. Καὶ σὲ ποιά χώρα μένει ; Δὲν εἶν' ἀπεικος.
Ἀγαμέμνων. Στὴ Φθία, κοντὰ στὸν ποταμὸν Ἀπιδανόν.
Κλυταιμ. Ἐκεῖ μακριὰ θὰ πάγη αὐτὸς τὴν κόρη μας ;
Ἀγαμέμνων. Αὐτὸς ποῦ θὰ τὴν ἔχη αὐτὰ θὰ τὰ σκεφτῆ. 715
Κλυταιμ. Ἄς εὐτυχοῦν. Ποιά μέρα ὁ γάμος γένηται ;
Ἀγαμέμνων. Σὰν καλορθῆ τοῦ φεγγαριοῦ τὸ γέμισμα.
Κλυταιμ. Ἐσφαξες στὴ θεὰ θυσία τοῦ πρόγαμου ;
Ἀγαμέμνων. Τὸ μελετῶ· γι' αὐτὴν ἐτοιμαζόμεστε.
Κλυταιμ. Τοῦ γάμου τὸ τραπέζι θάχης ὕστερα ; 720
Ἀγαμέμνων. Σὰ θυσιάσω στοὺς θεοὺς ὅσα χρωστῶ.
Κλυταιμ. Κἔμεις ποῦ τὲς γυναῖκες θὰ δειπνίσωμε ;
Ἀγαμέμνων. Κοντὰ ἐδῶ στὰ καρᾶβια τὰ καλόπρηννα.
Κλυταιμ. Καλά· κι αὐτὸ ἀπ' ἀνάγκη θὰ ὑποφέρωμε.
Ἀγαμέμνων. Ἐξέρεις, γυναῖκα, τί νὰ κάνης ; ἄκου με. 725
Κλυταιμ. Τί πράμα ; γιὰτί νὰ σ' ἀκούω συνήθισα.
Ἀγαμέμνων. Ἐμεῖς ἐδῶ, ποῦ τώρα βρίσκεται ὁ γαμπρός,
Κλυταιμ. χωρὶς μάνα θὰ κάνετε ὅσα πρέπει ἐγώ ;
Ἀγαμέμνων. μὲ τοὺς Δαναοὺς τὴν κόρη θὰ παντρεύσωμε.
Κλυταιμ. Κ' ἐγὼ ποῦ πρέπει τότε δὲ νὰ βρισκομαι ; 730

- Ἀγαμέμνων.** Στ' Ἄργος νὰ πᾶς, νὰ γνοιάζεσαι τὲς κόρες μας.
Κλυταίμ. Νὰ φήσω τὴν κοπέλα ; στὴ λαμπάδα ποιόν ;
Ἀγαμέμνων. Ἐγὼ τοῦ γάμου τὴ λαμπάδα θὰ κρατῶ.
Κλυταίμ. Δὲν εἶν' αὐτὸς ὁ νόμος, μὴ λὲς ἄτοπα.
Ἀγαμέμνων. Στὸ πλῆθος τοῦ στρατοῦ δὲν πρέπει νὰ εἶσαι ἐσὺ. 735
Κλυταίμ. Πρέπει ὅμως νὰ παντρέψω ἐγὼ τὰ τέκνα μου.
Ἀγαμέμνων. Κοὶ κόρες νὰ μὴ μένουν σπίτι μόνες τους.
Κλυταίμ. Φυλάγονται καλὰ στοὺς παρθενῶνες τους.
Ἀγαμέμνων. Ἄκουσε.
Κλυταίμ. Ὅχι, μὰ τὴν Ἀργίτισσα θεά·
 κύταζε ἐσὺ τὰ ἔξω, καὶ τὸ σπίτι ἐγώ,
 τὸ τί στὸ γάμο χρειάζεται τῆς κόρης μας. 740
Ἀγαμέμνων. Ὅϊμέ· χαμένα πάσχισα, ἄδικα ἔλιπια
 μακριὰ νὰ ξαποστείλω τὴ γυναῖκα μου.
 Σοφίζομαι καὶ τρόπο προσπαθῶ νὰ βρῶ
 στοὺς ποθητοὺς μου, ἀλλὰ σκοντάφτω ἐγὼ παντοῦ. 745
 Θὰ πάω στὸ μάντι Κάλχα νὰ ξετάσωμε
 τὸ θέλημα τῆς θεᾶς, ποῦναι πικρὸ σ' ἐμέ
 καὶ θλιβερό, γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ φρόνιμος
 ἢ πρέπει νάχη μιὰ γυναῖκα σπίτι του
 χρήσιμη κι ἀγαθὴν, ἢ νὰ μὴν παντρευτῆ. 750

ΣΤΑΣΙΜΟΝ Β΄.

Χορός.

(Στροφή.)

Μὲς στοῦ Σιμόη τῶργυρὰ γυρίσματα θὰ φτάση
 μὲ τὰ καράβια ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἀματωμένος,
 ἐκεῖ στῆς Τροίας τὰ χώματα, μὲς στ' Ἀπολλώνιον Ἴλιο
 ποῦ ἀκούω πὼς ρίχνει τὰ ξανθὰ μαλλιά της ἡ Κασάντρα,
 μὲ δάφνης χλωροφούντωτο στεφάνι στολισμένη, 760
 θεόπνευστη, ὅταν ἔχη προφητικὴν ὄρμη.

(* Ἀντιστροφή.)

Θάντισταδοῦν στὰ κάστρα τους καὶ στὴν ἀκρόπολὶ τους
 οἱ Τρῶες ὅταν ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς θὰ πλησιάσῃ 765
 μὲς στοῦ Σιμόη τὰ ρέματα μὲ χάλκινες ἀσπίδες,
 μὲ πλοῖα γοργὰ κι ὀριόπλωρα, νὰ φέρῃ στὴν Ἑλλάδα
 τῶν δυὸ αἰθέριων Διόσκουραν τὴν ἀδερφήν Ἑλένη 770
 μ' ἀσπίδες καὶ κοντάρια καὶ λόγχεις τῶν Ἀχαιῶν.

(* Ἐπωδός.)

Κι ἀφοῦ τῆς Τροίας τὸ Πέργαμο τὸ πυργοτειχισμένο

κυκλώσῃ ὁ Ἄρης φοινικός, καὶ κόψη τὰ κεφάλια 775
 τῶν Τρῶων καὶ τὴ χώρα τους χαλάσῃ, τοῦ Πριάμου
 θὰ γένουν μυριοθρήνητες κοὶ κόρες κὴ γυναῖκα. 780
 Κὴ Ἑλένη ἢ κόρη τοῦ Διὸς θὰ χύσῃ μαῦρο δάκρυ,
 γιὰτ' ἄφηκε τὸν ἄντρα της κέφυγε. Τέτοιος φόβος
 μήτε σ' ἐμὲ νὰ ῥθῆ ποτὲ μήτε καὶ στῶν παιδιῶ μου 785
 τὰ τέκνα, καθὼς θὰ θρηνοῦν κοντὰ στοὺς ἀργαλειοὺς τῶν
 οἱ χρυσοστόλιστες Λυδῆς καὶ τῶν Φρυγῶ οἱ γυναῖκες
 ἢ μιὰ στὴν ἄλλη λέγοντας : ποιοὺς τάχα δακρυσμένη 790
 θᾶδράξῃ με ἀπ' τὰ ὀριόπλεχτα μαλλιά καὶ θὰ με σύρῃ
 μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα μου τὴν καταρημαγμένη,
 γιὰ σένα Ἑλένη, γέννημα τοῦ μακρολαίμη κύκνου ;
 — ἂν εἶναι αὐτὸ σωστὸ ποῦ λέν, πὼς ἔτυχεν ἡ Λήδα 795
 τὸ Δία σὰν πεταχτὸ πουλὶ παραλλαγμένον, εἶτε
 ψέματα λέν στὸν κόσμον οἱ μῦθοι τῶν ποιητῶν. 800

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ Γ΄.

- Ἀχιλλεύς.** Ποῦ νᾶναι ὁ πρωτοστράτηγος τῶν Ἀχαιῶν ;
 ποιοὺς ἀπ' τοὺς ἀκολουθοῦς του θὰ πῆ σ' ἐμὲ
 τὸν Ἀχιλλέα, ποῦ στὴ σκηνὴ του τὸν ζητῶ ;
 Κι ὅμοια δὲ μένομι' ὅλοι ἐδῶ στὸν Εὐρύπουν ;
 Ἄλλοι ἀπὸ μᾶς ἀνύπαντροι τὰ σπίτια τους 805
 τάφηκαν ἔρμα κέδῳ πέρα κάθονται,
 κι ἄλλοι γυναῖκες καὶ παιδιά παράτησαν·
 τόσο ἄγριος στὴν Ἑλλάδα πόθος ἔπεσεν
 ἀπ' τοὺς θεοὺς γι' αὐτὴν τὴν ἐκστρατεία μας.
 Ἐγὼ λοιπὸν πρέπει νὰ πῶ τὸ δίκιο μου· 810
 κι ἄλλος ποιοὺς θέλει ἄς πῆ κι αὐτὸς τὸν πόνο του.
 Τὴ Φάρσαλο καὶ τὸν πατέρα μου ἄφηκα
 καὶ μένω ἐδῶ στοῦ Εὐρύπου τὲς ψιλὲς πνοές,
 κι ὅσο κρατῶ τοὺς Μυρμιδόνες, ποῦ μοῦ λέν :
 τί περιμένομε, Ἀχιλλέα ; πότε πλιὰ 815
 θᾶρθῃ ὁ καιρὸς στὴν Τροία νὰ ξεκινήσωμε ;
 κάνε, ἂν θὰ κάνῃς κάτι, ἢ πίσω γύρνα μᾶς,
 μὴν καρτερῆς τὲς ἄργητες τῶν Ἀτρειδῶν.
Κλυταίμ. Ὡ γιὲ τῆς θεᾶς Νεραΐδας, μέσ' ἀπ' τὴ σκηνὴ
 σ' ἄκουσα ποῦ μιλεῖς καὶ βγῆκα νὰ σε ἰδῶ. 820
Ἀχιλλεύς. Ὡ ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἢ μεγαλόπρεπη,
 ποῦ τὴν θωρῶ μὲ σεβασμὸ καὶ μὲ ντροπή ;
Κλυταίμ. Πρώτη φορὰ με βλέπεις, τί παράξενο
 νὰ μὴ με ξέρῃς ; τὴ σεμνότη σου ἐπαινῶ.
Ἀχιλλεύς. Καὶ ποιά εἶσαι ; τί ἦρθες στῶν Ἑλλήνων τὸ στρατό, 825

- Κλυταιμ.** γυναικα ἐσὺ μέσ σ' ἄντρος ἀσπιδόφραχτους ;
 Τῆς Λήδας εἶμαι ἡ κόρη ἡ Κλυταιμήστρα ἐγώ,
 κείν' ἄντρος μου ὁ Ἀγαμέμνωνας ὁ βασιλιάς.
- Ἀχιλλεύς.** Καλά εἶπες ὅσα πρέπει σύντομα· κ' ἐγὼ
 ντρέπομαι μὲ γυναῖκες νὰ συνομιλῶ. 830
- Κλυταιμ.** Μείνε· τί φεύγεις ; καὶ τὸ δεξι χέρι σου
 δώσε μου, ἀρχὴν καλότυχῃ τοῦ γάμου σου.
- Ἀχιλλεύς.** Τί λές ; ἐγὼ τὸ χέρι μου ; θὰ ντρέπωμαι
 τὸν Ἀγαμέμνον', ἂν ἴγξιζω ὅσα δὲ μπορῶ.
- Κλυταιμ.** Μπορεῖς, ἀφοῦ τὴν κόρη μου παντρεύεσαι,
 γιὰ τῆς θεᾶς Νεραΐδας τῆς θαλασσινῆς. 835
- Ἀχιλλεύς.** Τί γάμους λές, κυρά, δὲν ξέρω τί νὰ πῶ·
 ἔξὸν ἂν σ' ὅ,τι λές παραλογίζεσαι.
- Κλυταιμ.** Σ' ὄλους συμβαίνει, τοὺς καινούργιους συγγενεῖς
 τοὺς βλέπουν κι ὀμιλοῦν γιὰ γάμο μὲ ντροπή. 840
- Ἀχιλλεύς.** Ποτέ, κυρά, τὴν κόρη σου δὲ ζήτησα,
 κι οὐδὲ ἀπὸ τοὺς Ἀτρεΐδες μοῦθε προξενιά.
- Κλυταιμ.** Λοιπὸν τί νᾶναι ; ἀπόρα μὲ τὰ λόγια μου·
 γιὰτὶ κ' ἐγὼ ἀπορῶ μ' αὐτὰ πού λές ἐσύ.
- Ἀχιλλεύς.** Ἀπέικαζε· κοί δυὸ ἴσως ψέματα δὲ λέγομε·
 γιὰτὶ κοί δυὸ ἴσως ψέματα δὲ λέγομε. 845
- Κλυταιμ.** Μὰ αὐτὸ εἶναι φοβερό· γάμους ἀνύπαρχτους,
 ὡς φαίνεται, ἐτοιμάζω· τί ντροπή σ' ἐμέ !
- Ἀχιλλεύς.** Ἴσως κανεῖς περίπαιζε κ' ἐμὲ κ' ἐσέ.
 Μὴγ τὰ προσέχης ὅμως καὶ λησιμόνα τα. 850
- Κλυταιμ.** Σὲ χαιρετῶ· δέ σε κυτῶ στὸ πρόσωπο,
 σὰ βγῆκα ψεύτρα κ' ἐπαθα ὡς δὲ μοῦπρεπε.
- Ἀχιλλεύς.** Τὸ ἴδιο κι ἀπὸ μέρους μου· τὸν ἄντρα σου
 πάω νὰ ζητήσω μέσ σ' αὐτὰ τὰ δώματα.
- Προσβύτης.** Αἰακίδη ξένε, στάσου, ἐσένα λέω, τοῦ γιοῦ τῆς θεᾶς,
 καὶ τῆς Λήδας κόρη, ἐσένα, κάτι θέλω νὰ σας πῶ. 855
- Ἀχιλλεύς.** Ποιὸς μισάνοιξε τὴ θύρα ; πῶς περίφοβος μιλεῖ.
- Προσβύτης.** Δοῦλος εἶμαι, δὲν καυχιοῦμαι· δέ μ' ἀφήνει ἡ τύχη μου.
- Ἀχιλλεύς.** Τίνος εἶσαι ; δικός μου ὄχι· θὰ εἶσαι τ' Ἀγαμέμνονα.
- Προσβύτης.** Τούτης ποῦναι μπρὸς στὸ σπίτι, μέδωκε ὁ πατέρας της. 860
- Ἀχιλλεύς.** Στάθηκα· λέγε τί θέλεις, γιὰτὶ μ' ἐσταμάτησες ;
- Προσβύτης.** Εἶστε τάχα μονάχοι σας, πού στές θύρες στέκεστε ;
- Ἀχιλλεύς.** Ναὶ μονάχοι, π' ἐτί θέλεις, ἔβγαιν' ἔξω κ' ἐλα ἴδω.
- Προσβύτης.** Ὡ προσπάθεια μου καὶ τύχη, σώσει' ὅποιους θέλω ἐγώ.
- Ἀχιλλεύς.** Πάει ὁ λόγος σου σὲ μάκρος· κ' ἐχει κάποια καυχησιά. 865
- Κλυταιμ.** Σ' ἐξορκίζω λέγε ἀμέσως, ὅ,τι θέλεις νὰ μου πῆς.
- Προσβύτης.** Ξέρεις βέβαια πόσο ἐσένα καὶ τὰ τέκνα σου ἀγαπῶ.

- Κλυταιμ.** Παλιὸ λάτρη τοῦ σπιτιοῦ μου πάντοτε σὲ ξέρω ἐγώ.
- Προσβύτης.** Κι ὅτι προῖκα σου μ' ἐπῆρε ὁ ἀφέντης Ἀγαμέμνωνας.
- Κλυταιμ.** Ναὶ μαζί μου στ' Ἄργος ἦρθες, καὶ μου ἴσουν πάντα πιστός.
- Προσβύτης.** Ναὶ καὶ πλειότερο ἐγὼ σ' ἐνά ἀπὸ τὸν ἄντρα σου ἀγαπῶ. 870
- Κλυταιμ.** Τέλος πάντων τώρα π' ἐς μας ξέσκεπα, τί θὰ μᾶς πῆς.
- Προσβύτης.** Μὲ τὸ χέρι του ὁ γονιὸς της θὰ σφάξῃ τὴν κόρη σου·
- Κλυταιμ.** Πῶς ; μακριὰ ἀπὸ μᾶς ὁ λόγος, γέροντα· παραλαλεῖς.
- Προσβύτης.** Τὸν ἄσπρο λαιμὸ τῆς δόλιας κόβοντας μὲ τὸ σπαθί. 875
- Κλυταιμ.** Ὡ τί χαλασμός πού μ' ἤθε. Μὴν τρελλάθῃ ὁ ἄντρας μου ;
- Προσβύτης.** Ἐχει τὰ μυαλά του, ὄχι ὅμως γιὰ τὴν κόρη σου κ' ἐσέ.
- Κλυταιμ.** Γιὰ ποῖό λόγο ; ποιὸς ὀλέθριος δαίμονας τὸν κυνηγᾷ ;
- Προσβύτης.** Θεοῦ χρησμός, ὡς λέγει ὁ Κάλχας, γιὰ νὰ ξεκινᾷ ὁ στρατός.
- Κλυταιμ.** Ποῦ ; ὡ τρισάθλια ἐγὼ κ' ἐκείνη, πού ὁ γονιὸς θὰ σφάξῃ τὴν
- Προσβύτης.** Πρὸς τὴν Τροία, γιὰ νὰ λάβῃ τὴν Ἑλένη ὁ ἄντρας της.
- Κλυταιμ.** Καὶ γιὰ νάρθῃ ἡ Ἑλένη πρέπει νὰ χαθῇ ἡ Ἰφιγένεια ;
- Προσβύτης.** Ναί· ἔταξε θυσία τὴν κόρη σου στὴν Ἄρτεμη ὁ γονιός.
- Κλυταιμ.** Καὶ τί πρόφαση εἶχε ὁ γάμος, ὅπου μ' ἐφερεν ἐδῶ ;
- Προσβύτης.** Χαίροντας νὰ φέρῃς νύφη τ' Ἀχιλλέα τὴν κόρη σου. 885
- Κλυταιμ.** Κόρη μου, ἦρθες γιὰ χαμό σου, μὲ τὴ μάνα σου μαζί.
- Προσβύτης.** Καὶ στές δυὸ φοιχτό· ὡ τί τόλμη πῶλαβε ὁ Ἀγαμέμνωνας.
- Κλυταιμ.** Ὅϊμὲ χάθηκα· τὰ δάκρυα νὰ βαστάξω δὲ μπορῶ.
- Προσβύτης.** Ἀφοῦ χάνεις τὸ παιδί σου εἶναι τὸ δάκρυ σου πικρό.
- Κλυταιμ.** Κ' ἐσύ, γέροντά μου, ποῦθε τ' ἀμαθες αὐτὰ πού λές ; 890
- Προσβύτης.** Ἐρχομουν σ' ἐσέ νὰ φέρω κι ἄλλο γράμμα, δεύτερο.
- Κλυταιμ.** Γιὰ νὰ φέρω ἢ νὰ μὴ φέρω στὴ σφαγὴ τὴν κόρη μου ;
- Προσβύτης.** Νὰ μὴ φέρῃς τὴν φρονοῦσε τότε ὁ ἄντρας σου σωστά.
- Κλυταιμ.** Κ' ἐπειτα τὸ γράμμα ἐκείνο πῶς δὲν τόφερες σ' ἐμέ ;
- Προσβύτης.** Ὁ Μενέλαος μοῦ τὸ πῆρε, ποῦναι ὁ αἴτιος τῶν κακῶν. 895
- Κλυταιμ.** Τοῦ Πηλέα καὶ τῆς Νεραΐδας τέκνο ἐσύ, τ' ἀκούς αὐτὰ ;
- Ἀχιλλεύς.** Ἀκουσα τὴ συμφορὰ σου, αὐτὸ κ' ἐγὼ δὲν τὸ βαστῶ.
- Κλυταιμ.** Μὲ τοῦ γάμου σου τὸ δόλο θὰ μου σφάξουν τὸ παιδί.
- Ἀχιλλεύς.** Κ' ἐγὼ ψέγω σου τὸν ἄντρα, κ' ἐτσι αὐτὸ δὲν τὸ βαστῶ.
- Κλυταιμ.** Δὲ θ' ἀποντραπῶ νὰ πέσω στὸ δικό σου γόνα ἐμπρός, 900
- μιὰ θνητὴ στῆς θεᾶς τὸ τέκνο· τί καμάρι θάξω ἐγώ ;
- πλειότερο ἀπὸ τὸ παιδί μου τί ἄλλο θὰ συλλογιστῶ ;
- Γιὰ τῆς θεᾶς, στὴ συμφορὰ μου βόηθα με, σῶσε κι αὐτὴ
- πού, ἂν καὶ ψέματα, ἀλλ' ἀκούστη πῶς θὰ γένη ταίρι σου.
- Νύφη ἀνθοστεφανωμένη ἐγὼ γιὰ σὲ τὴν ἔφερα, 905
- τώρα στὴ σφαγὴ τὴ δίνω· καὶ ντροπὴ θάναι γιὰ σὲ
- πού δὲν τὴ βοηθᾷς· κι ἂν γάμος δέ σ' ἀντάμωσε μ' αὐτὴν,
- ὅμως ταίρι ὀνοματίσθης τῆς τρισάθλιας κορασιάς.
- Ναί, στὴ μάνα σου σ' ὀρκίζω, καὶ στὸ χέρι πού κρατῶ,

καὶ στὸ γένιο σου ποὺ ἴγγίζω· τὸνομά σου μὲ χαλνᾷ. 910
 Βόηθα, ἄλλον βωμὸ δὲν ἔχω καταφύγιο παρὰ σέ·
 συγγενῆς δὲν προσεγλᾷ μου· ὁ Ἀγαμέμνωνας τᾶκοῦς
 σκληρὸς κι ἀσπλαχνὸς πῶς εἶναι· κῆρθα ἐδῶ, γυναῖκα ἐγώ,
 σὲ στρατὸ ναυτῶν, ὡς βλέπεις, ἀνυπάκουο καὶ θρασύ,
 μὰ καὶ χρήσιμο, ὅταν θέλουν. Κι ἂν μου δώσης χέρι ἐσὺ, 915
 θὰ γλυτώσωμε· εἰδὲ μή, χαλασμὸς θὰ μας εὐρῆ.

Χορός.

Κακὸ νᾶχης παιδιά, γιατί ἀπ' τὸν πόθο τους
 οἱ ἄνθρωποι ὑποφέρουν βάσανα πολλά.

Ἀχιλλεύς.

Βαθιά πονεῖ ἡ ψυχὴ μου ἡ μεγαλόβουλη,
 ποὺ ξέρει μέτρια στὰ κακὰ νὰ θλίβεται 920
 καὶ μέτρια στὴν πολλὴ εὐτυχία νὰ χαίρεται.

Καὶ λογικὰ φρονοῦν οἱ τέτοιοι οἱ ἄνθρωποι,
 ποὺ ξέρουν νὰ περνοῦν τὴ ζωὴ τους φρόνιμα.

Κάποτε ἡ μέτρια φρόνηση εἶν' εὐχάριστη,
 καὶ κάποτε ἡ βαθυγνωμιὰ εἶναι χρησιμὴ. 925

Μὰ ἐγώ, ποὺ ὁ σεμνὸς Χείρωνας μ' ἀνάθρεψεν,
 ἔμαθα νᾶχω πάντα ἀπλοὺς τοὺς τρόπους μου.

Καὶ τοὺς Ἀτρεΐδες, ἂν μὲν κυβερνοῦν καλὰ,
 θὰ τοὺς ἀκούω· ἀλλ' ὄχι, ὅταν κάνουν στραβὰ·
 κεδῶ καὶ στὴν Τρωάδα, πάντα ἐλεύτερος, 930
 τὸν Ἄρη θὰ τιμῶ μὲ τὸ κοντάρι μου.

Κεσέ, ποὺ ὁ ἀγαπημένος σου σὲ πίκρανε,
 θὰ σε προᾶνω, ὅσο ταιριάζει σ' ἄντρα νιόν,
 ἀφοῦ τόσο ἡ καρδιά μου σὲ συμπόνεσε·
 ποτὲ δὲ θὰ σφαχτῆ ἀπὸ τὸν πατέρα της 935
 ἡ κόρη, ποὺ δικὴ μου ὠνοματίστηκε·
 δὲ δίνω τὸ κορμί μου ἐγὼ στὸν ἄντρα σου
 νὰ πλέκη σχέδια. Γιατί ἐγὼ τῆς κόρης σου
 φονιάς θὰ γένω, ἂν καὶ σπαθὶ δὲ σήκωσα.

Ὁ ἄντρας σου εἶναι φταίχτης· μὰ δὲ θᾶναι πλιὸ
 καὶ τὸ κορμί μου ἀμόλυντο, ἂν χαθῆ γιὰ ἐμεῖ
 καὶ τὸ δικό μου γάμο ἡ δόλια κορασιά,
 πῶπαθε συμφορὰ φριχτὴ κι ἀβάσταχτην. 940

Ἐγὼ θὰ ἤμουν ὁ πλειὸ ἀθλιὸς τῶν Ἀχαιῶν,
 ἐγὼ θὰ ἤμουν τὸ τίποτε, ὁ Μενέλαος 945
 θὰ ἦταν ἄντρας, δὲ θὰ ἤμουν τοῦ Πηλέα γιός,
 μὰ ἐνὸς κακούργου, ἂν τὸνομά μου σκότωνε
 τὴν κόρη σου. Μὰ τὸ Νηρέα, ποὺ θρέφτηκε
 μὲ κύματα, τὸ φυτουργὸ τῆς μάνας μου,
 τὴν κόρη δὲ θὰ ἴγγιξε ὁ Ἀγαμέμνωνας, 950
 οὐδὲ μὲ τὰκροδάχτυλα στοὺς πέπλους της·

ἀλλιῶς μόνον τῶν βάρβαρων ἢ Σίπυλο
 θὰ ὑπάρχη, ὅθε κατάγονται οἱ δυὸ στρατηγοί,
 κῆ Φθία μὲ τὴ γενιά μου πλιὸ δὲ θάκουσθῃ. 955
 Πικρὰ θὰ ἐτοιμαστῆ γιὰ τὴ θυσία αὐτὴν
 ὁ μάντης Κάλχας. Καὶ τί μάντης εἶναι αὐτός,
 ποὺ λέει λίγες ἀλήθειες καὶ πολλὰς ψευτιές
 ἂν ἐπιτύχη· ἀλλιῶς, ξεφεύγει τεχνικά ;

Δὲν τό εἶπα γιὰ νὰ παντρεφτῶ τὴν κόρη σου,
 καὶ μύριες κόρες γι' ἄντρα τους μὲ λαχταροῦν· 960
 τό εἶπα γιατί ὁ Ἀγαμέμνωνας μὲ πρόσβαλε.
 Κἔτρεπεν ἀπὸ ἐμένα τὸνομά μου αὐτός
 γιὰ δόλωμα τῆς κόρης νὰ ζητοῦσε, ἀφοῦ
 μ' ἐμὲ νὰ τὴν παντρέψῃ ἐδέχθῃ ἡ μάνα της.

Θὰ τῶδινα στοὺς Ἑλληνας, ἂν σκόνταφτε
 σ' αὐτὸ τῆς Τροίας τὸ ταξίδι· τοῦ στρατοῦ
 ναυξήσω δὲ θάρνιούμουν τὸ κοινὸ καλό.
 Μὰ τώρα οἱ στρατηλάτες μὲ καταφρονοῦν,
 καὶ κάνουν ὅ,τι θέλουν ἀνεμπόδιστα. 970

Γοργὰ θὰ δεῖξῃ τὸ σπαθὶ μου, πρὶν βρεθῶ
 στὴν Τροία, ποὺ θὰ τὸ βάρω μ' αἷμα φονικόν,
 ἂν ἀπὸ ἐμεῖ πάρη κανεὶς τὴν κόρη σου.
 Μέν' ἴσυχῃ· θεὸς ἐγὼ θὰ σου φανῶ
 μέγας, χωρὶς νὰ εἶμαι· ἀλλ' ὅμως θὰ γενῶ. 975

Χορός.

Γιὰ τοῦ Πηλέα, ὁμίλησες ὡς ἄξιζε
 σ' ἐσὲ καὶ στὴ σεμνὴ θαλασσινὴ θεά. 980

Κλυταίμ.

Ἄχ· πῶς νὰ σ' ἐπαινέσω γιὰ νὰ μὴ φανῶ
 μήτε πῶς κολακεύω μήτ' ἀχάριστη ;
 Γιατί οἱ καλοί, ὅταν τοὺς παινοῦν ὑπέρομητρα,
 μισοῦν κίπως ἐκείνους ποὺ τοὺς ἐπαινοῦν. 985

Ντρέπομαι μὲ τοὺς θεήνους μου νὰ σ' ἐνοχλῶ,
 γιὰ τὰ δικά μου πάθη, ἐσὲ τὸν ἄπαθον.
 Εἶν' ὁμορφο ὅμως πρᾶμα νὰ ὠφελῆ ὁ καλὸς
 τοὺς δυστυχεῖς, ἂν κείναι ὁ πόνος χωριστά. 985

Λυπήσου με, γιατί εἶμαι ἀξιοθρήνητη.
 Ποὺ πρῶτα ἐνῶ γαμπρὸ πῶς σ' ἔχω νόμισα,
 χαμένα τὸλπισα, ἔπειτα, ἂν ἡ κόρη μου
 χαθῆ, θὰ εἶναι κακὸ σημεῖο τοῦ γάμου σου,
 ποὺ μιὰ μέρα θὰ κἀνης, καὶ φυλάξου το. 990

Μὰ τό εἶπες ἀπ' ἀρχῆς ὡς τὸ τέλος καλὰ·
 ἂν ἐσὺ θέλῃς θὰ γλυτώσῃ ἡ κόρη μου·
 θέλεις νὰ πέσῃ ἰκέτισσα στὸ γόνα σου ;
 σὲ κόρη αὐτὸ δὲν πρέπει· ἀλλ' ἂν ἐγκρίνης το,

- θενά ῥοθη, ντροπαλή με βλέμμα ελεύτερο.
 Μ' ἂν κάνης ὅσα μοῦ εἶπες δίχως νάρθη αὐτή, 995
 στὸ σπίτι ἄς μείνη· τὰ σεμνὰ φέρουν τιμή.
 Καὶ πρέπει ὅσο εἶναι δυνατό νὰ ντρέπεται.
- *Αχιλλεύς.** Μήτε νὰ φέρης μπρός μου ἐσὺ τὴν κόρη σου,
 κυρά μου, μήτ' ἐγὼ νὰ κακολογηθῶ·
 γιατί ὁ στρατὸς σὰ μένει ὅλος ἀργὸς μαζί 1000
 κακόγλωσσιές καὶ κατηγορίες ἀγαπᾷ.
 Κεῖτε θὰ με παρακαλέσῃ, εἴμε μὴ
 γιὰ μένα εἶναι τὸ ἴδιο· ἐγὼ θάγωνιστῶ
 γιὰ νὰ σας ἀπαλλάξω ἀπὸ τὲς συμφορές.
 Ἄκουε, καὶ μάθε πὼς δὲ σοῦ εἶπα ψέματα· 1005
 ψέματ' ἂν εἶπα κι ἄδικα περίπαιξα
 νὰ μὴ ζήσω· κι ἂν σώσω τὴν κόρη νὰ ζῶ.
Κλυταιμ. Νάχης καλό, γιατί βοηθᾷς τοὺς δυστυχεῖς.
*Αχιλλεύς. Τὴν ἔκουε, γιὰ νὰ πᾶν καλὰ τὰ πράγματα.
Κλυταιμ. Λέγε τί θέλεις, καὶ σ' ἀκούω πρόθυμα. 1010
*Αχιλλεύς. Νάλλάξῃ γνώμη τὸν πατέρ' ἄς πείσωμε.
Κλυταιμ. Εἶναι δειλός, πολὺ φοβάται τὸ στρατό.
*Αχιλλεύς. Οἱ λόγοι ὅμως τοὺς λόγους τοὺς κατανικοῦν.
Κλυταιμ. Ἐλπίδα κρύα· ἄλλ' ὅμως τί νὰ κάνω ἔξω.
*Αχιλλεύς. Πρῶτα νὰ μὴ σκοτώσῃ, παρακάλα τον,
 τὸ τέκνο του· κι ἂν ἐπιμένῃ, ἔλα σ' ἐμέ.
 Γιατὶ ἂν καταπεισθῇ δὲν εἶν' ἀνάγκη ἐγὼ
 νὰ μπῶ στὴ μέση, ἀφοῦ γλυτώνει ἡ κόρη σου.
 Κεῖνὸ θὰ τάχω με τὸ φίλο πλειὸ καλὰ,
 μὰ κι ὁ στρατὸς δὲ θὰ με κατακρίνῃ κἄν, 1020
 ἂν λογικὰ ἐνεργήσω κι ὄχι με τὴ βιά.
 Κι ἂν πάῃ καλὰ τὸ πρᾶμα θάναί εὐχάριστο
 σ' ἐσένα καὶ στοὺς φίλους, καὶ χωρὶς ἐμέ.
- Κλυταιμ.* Τί φρόνιμα μιλεῖς. Ἄς κάνωμε ὅσα λές.
 Κι ἂν δὲν πετύχω τίποτ' ἀπ' ὅσα ζητῶ,
 1022
 ποῦ θὰ σε ξαναἰδῶ; ποῦ νάρθω ἢ δύστυχη
 νάβρω βοηθὸν τὸ χέρι σου στὰ πάθη μου;
*Αχιλλεύς. Ἐγὼ ὅπου πρέπει θὰ φυλάξω, κέγνοια σου,
 νὰ μὴ σε ἴδῃ κανεὶς σκιαγμένη νὰ περνᾷς
 στὸ πλῆθος τῶν Δαναῶν· μηδὲ νὰ ντροπιαστῇ
 τὸ πατρικό σου· κείχες ξακουστὸ γονιό, 1030
 ποῦ δὲν ἀξίζει αὐτὸς νὰ κατηγορηθῇ.
- Κλυταιμ.* Θὰ γένη ὅ,τι εἶπες. Πρόσταξε, κέγὼ σ' ἀκούω.
 Κι ἂν εἶναι θεοί, σὰ δίκιος πού εἶσαι θὰ εὐτυχῆς·
 εἰδὲ μὴ, γιατί νάγωνίζεται κανεὶς; 1035

ΣΤΑΣΙΜΟΝ Γ'.

Χορός.

(Στροφή.)

Τί γάμος τάχα γέγονταν με Λιβυκὲς φλογέρες
 καὶ με κιθάρες καὶ χοροὺς καὶ καλαμοσουραῦλια,
 πῶστησαν ὅλοι μιὰ βοή στὸ Πήλιο, τότε ποῦρθαν
 με τὲς ὥραιες πλεξίδες τοὺς οἱ Πιερίδες Μοῦσες 1040
 μες στὸ τραπέζι τῶν θεῶν, στοὺς γάμους τοῦ Πηλέα,
 κρούοντας στὴ γῆς τὰ πόδια τους με τὰ χρυσὰ σαντάλια,
 καὶ λέγοντας τῆς Θέτιδας καὶ τοῦ Πηλέα τραγούδια, 1045
 μες στῶν Κενταύρων τὸ βουνό, μες τοῦ Πηλίου τὰ δάση;
 Καὶ τοῦ Δαρδάνου ὁ ἀπόγονος, ὁ Φρύγιος Γανυμήδης,
 ἡ ἀγαπημένη ἀπόλαψη τῆς ἀγκαλιᾶς τοῦ Δία, 1050
 νέκταρ κερνοῦσε ἀπὸ χρυσὰ καὶ βαθουλά κροντήρια.
 Καὶ στὴν ἀσπριδερὴ ἀμμουδιὰ πενήντα Νεροκόρες
 κυκλοστριφογυρίζοντας ἐχόρευαν στὸ γάμο. 1055

(*Αντιστροφή.)

Μ' ἔλατα καὶ κατάχλωρα στεφάνια στολισμένους
 κι ὁ θίασος τῶν Κένταυρων καβάλλα στάλογά του 1060
 ἦθε στὸ δειπνο τῶν θεῶν, τοῦ Βάχχου τὸν κροντήρα
 καὶ τραγουδοῦσαν κέλεγον· ὦ κόρη τοῦ Νηρέα,
 τό εἶπε ὁ προφήτης Χείρωνας, ποῦ ξέρει ἀπὸ μαντιεῖς,
 στὴ Θεσσαλία μέγα φῶς μιὰ μέρα θὰ γεννήσῃς· 1065
 με Μυρμιδόνες πάνοπλους ὁ γιός σου αὐτὸς θὰ φτάσῃ
 τοῦ Πριάμου τὴν ξακουστὴ τὴ χώρα νὰ τὴν κάψῃ,
 φορώντας πανοπλία χρυσή, τεχνούργημα τοῦ Ἡφαίστου, 1070
 ποῦ δώρισμα τὴν ἔλαβεν ἀπὸ τὴ θεά του μίνα,
 τὴ Θέτι, ποῦ τὸν γέννησε. Τότ' οἱ θεοὶ εἶχαν κάνει 1075
 τὴ μυριοζήλευτη χαρὰ τῆς ἀρχοντοθρημμένης
 πρώτης Νεραΐδας Θέτιδας καὶ τοῦ Πηλέα τὸ γάμο.

(*Επωδός.)

Κεῖσένα, κόρη, οἱ Ἕλληνες θὰ στεφανώσουν τώρα 1080
 τὴν κόμη τὴν καλόπλεκτη τῆς κεφαλῆς σου, ὦ δόλια,
 σὰ μόσκι ἀθῶο τοῦ βουνοῦ, ποῦ γιὰ θυσία τὸ φέρουν
 ἀπὸ τὲς πέτρινες σπηλιές, καὶ τὸν ὄραϊο λαϊμό σου
 θὰ κόψουν· ποῦ δὲν ἔτῃσες ἐσὺ μες στὰ σουραῦλια 1085
 καὶ στῶν βουκόλων τὰ βοητά, μὲν ἔχεις μεγαλώσει
 στῆς μίνας σου τὴν ἀγκαλιά, γιὰ νύφη κάποιου Ἀργίτη.

Τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ντροπῆς τὸ πρόσωπο ποῦ τάχα 1090
μπορεῖ νὰ κάνη τίποτε, ὅταν κρατῆ ἡ ἀσέβεια
τῆ δύναμη στὰ χέρια τῆς; ὅταν περιφρονιέται
σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ἡ ἀρετὴ; καὶ ὅταν νικᾷ τοὺς νόμους
ἢ ἀνομιά, κοὶ ἄνθρωποι δὲν ἀγωνίζοντ' ὅλοι 1095
γιὰ νὰποφύγουν τῆ θεϊκῆν ὀργῆ με κάθε τρόπον;

ΕΞΟΔΟΣ

- Κλυταιμ.** Ἐβγῆκ' ἀπὸ τὸ σπῖτι ἔξω γυρεύοντας
τὸν ἄντρα μου, ποῦ λείπει τώρα ἀπὸ πολλῆς.
Καὶ δακρυσμέν' ἡ δόλια θυγατέρα μου 1100
πολλοὺς συνάλλαξε ὀδυρμοὺς, σὰν ἄκουσε
τὸ θάνατο, ποῦ μελετᾷ ὁ πατέρας τῆς.
Αὐτὸν λοιπὸν εἶχα στὸ νοῦ μου πῶρχειαι
κοντὰ μου, νὰ τος, καὶ γοργὰ θάποδειχτῆ
πὼς κάνει στὰ παιδιὰ του πράματα' ἄνομα. 1105
- Ἀγαμέμνων.** Τῆς Λήδας ἔγεννα, ἐδῶ ὅξω σ' ἠῦρα γιὰ καλό,
νὰ σοῦ μιλήσω χώρια ἀπὸ τὴν κόρη μας,
ποῦ νὰ τὰκούει δὲν πρέπει, σὰ μελλόνυφη.
- Κλυταιμ.** Καὶ τί εἶναι αὐτὸ ποῦ βροῆκες τὴν περίστασι;
Ἀγαμέμνων. Στείλε μαζί μου στὴ θυσιά τὴν κόρη μας' 1110
εἶν' ἔτοιμα καὶ τὰ χερονιψίματα,
καὶ τὰ κριθάρια καὶ καθαρτικὴ φωτιά,
κοὶ μύσκοι, ποῦ πρέπει τὸ μαῦρον αἷμα τους
νὰ τρέξη πρὶν τοῦ γάμου γιὰ τὴ θεὰ Ἄρτεμη.
- Κλυταιμ.** Καλὰ τὰ λές με λόγια, ἀλλὰ τὰ ἔργα σου 1115
δὲν ξέρω πὼς μπορῶ γιὰ νὰ τὰ πῶ καλά.
Ἐβγα, κόρη μου, ἐδῶ· καὶ ξέρεις το καλὰ
τί μελετᾷ ὁ γονιός σου. Καὶ στὰ πέπλα σου
πάρε τὸν ἀδερφό σου Ὀρέστη, τέκνο μου.—
Νά τὴν ὀποῦρθε, ὑπάκουη στοὺς λόγους σου. 1120
Ὅσο γιὰ τᾶλλα ἐγὼ μπροστά τῆς θὰ τὰ πῶ.
- Ἀγαμέμνων.** Τί κλαῖς, παιδί μου, καὶ θλιμμένη κάρφωσες
τὰ μάτια σου στὴ γῆς κῆχεις τὰ πέπλα ἔμπρός;
- Κλυταιμ.** Ποῦθε νὰρχίσω, ὀϊμέ, νὰ πῶ τὰ πάθη μου;
γιατὶ ἐγὼ σ' ὄλα πρώτη βγαίνω πάντοτε, 1125
καὶ στὰ μεσαῖα καὶ στὰ τελευταῖα μου.
- Ἀγαμέμνων.** Τί τρέχει; Γιατὶ μούρθετ' ὅλοι σύμφωνοι
με σύγχυση καὶ ταραχὴ στὸ πρόσωπο;
- Κλυταιμ.** Σ' ὅσα θὰ σε ρωτήσω ἀπάντα καθαρά.
- Ἀγαμέμνων.** Γι' αὐτὸ μὴ με παρακινᾷς· μὰ ρῶτα με. 1130
- Κλυταιμ.** Τὴν κόρη μας νὰ τὴ σκοτώσης μελετᾷς;

- Ἀγαμέμνων.** Φοιχτὰ εἶπες, καὶ ὅσα δὲν πρέπει φαντάζεσαι.
- Κλυταιμ.** Ἡσύχασε· στὸ πρῶτο ξαναπάντα μου.
- Ἀγαμέμνων.** Ἄν λογικὰ ρωτᾷς, θάκούσης λογικά.
- Κλυταιμ.** Τέτοια ρωτῶ, κἔσθ μὴ μου τὰ λές ἀλλιῶς. 1135
- Ἀγαμέμνων.** Ὡ μοῖρα μου καὶ τύχη, ὦ δαίμονος κακός.
- Κλυταιμ.** Καὶ αὐτῆς κέμένα, τί κακοτυχία στοὺς τρεῖς.
- Ἀγαμέμνων.** Ποιὸς σ' ἔφταιξε;
- Κλυταιμ.** Ἄπρ' ἐμένα τὸ ρωτᾷς αὐτό;
Ὁ νοῦς σου αὐτὸς δὲν ἔχει ὡς βλέπω νόημα.
- Ἀγαμέμνων.** Χάθηκα· τὰ κρυφὰ μου πλιὰ προδόθησαν. 1140
- Κλυταιμ.** Ὅλα ὅσα θέλεις νὰ μου κάνης τᾶμαθα.
Μὴν κοπιᾷς νὰ μῖου πῆς. Ἡ σιωπὴ
κοὶ στεναγμοὶ σου τὴν ἀλήθεια μαρτυροῦν.
- Ἀγαμέμνων.** Νά, σιωπῶ. Ποιὰ ἀνάγκη μὲς στὴ συμφορὰ
καὶ ἀνευτροπιᾷ νὰ δεῖξω, λέοντας ψέματα; 1145
- Κλυταιμ.** Ἄκουε λοιπὸν· θὰ σου μιλήσω ξέσκεπα,
δὲ θὰ σου πῶ πλιὰ αἰνίγματα στρεψόλογα.
Καὶ πρῶτα, γιὰ νὰ σοῦ πρωταναπιᾷσω αὐτό,
δίχως νὰ θέλω πῆρες με γυναῖκα σου,
τὸν πρῶτο μου ἄντρα Τάνταλο ἀφοῦ σκοτώσες, 1150
καὶ κατὰ γῆς τὸ βρέφος μου τὸ χτύπησες,
ἄγρια ἀπὸ τὰ βυζιά μου σὰ μοῦ τᾶρπαξες.
Τότε τὰ δυὸ μου ἀδέρφια, τοῦ Διὸς παιδιά,
με τὰ λαμπρὰ ἄλογά τους σ' ἐκννήγησαν·
καὶ ὁ γέροντας πατέρας μου σ' ἐγλύτωσε 1155
σὰν πρόσπεσές του, κῆγινες πάλι ἄντρας μου.
Κι ἀφοῦ μ' ἐσέν' ἀγάπησα, δὲ θάρνηθῆς
πὼς στάθηκα πιστὴ στὸ σπῖτι καὶ σ' ἐσέ·
στὴν Ἀφροδίτῃ φρόνιμη, καὶ πάσχιζα
γιὰ τοῦ σπιτιοῦ σου τὸ καλὸ, ὥστε μπαίνοντας 1160
νὰ χαίρεσαι καὶ βγαίνοντας νὰ εἶσαι εὐτυχῆς.
Σπᾶνιο σ' ἄντρα νάβρη τέτοιο ταίρι του·
κῆχουν κακὲς γυναῖκες βέβαια οἱ πλειότεροι.
Σὲ κόρες τρεῖς αὐτὸν τὸ γιὸ σοῦ γέννησα
κἔσθ τὴ μιὰ τόσον ἄσπλαχα μ' ἀποστερεῖς. 1165
Κι ἂν σε ρωτήσουν γιατί θὰ σκοτώσης τὴν,
τί θὰ πῆς; λέγε, ἢ πρέπει νὰπαντήσω ἐγὼ;
Γιὰ νάβρη τὴν Ἑλένην ὁ Μενέλαος.
Λαμπρὰ, γιὰ μιὰ κατὴ γυναῖκα νὰ χαθοῦν
τὰ τέκνα μας. Τὴν πίκρα νὰγοράσωμε 1170
με τὴ χαρὰ μας. Κι ἂν στὸ σπῖτι ἀφήσης με,
σὰν πᾶς με τὸ στρατό, καὶ ἀργήσης χρόνια ἐκεῖ,

με τί καρδιά θά μένω σπίτι ἐγὼ θαρρεῖς,
 ὅταν θά ἰδῶ ἀδειανούς ὄλους τοὺς τόπους της,
 κι ἄδεια τὰ δώματά της, καὶ μὲ δάκρυα 1175
 θά κάθωμαι μονάχη, ὄλο θρηνώντας την :
 Ὡ κόρη μου, σὲ σκότωσε ὁ πατέρας σου,
 κι ὄχι ἄλλος, μὲν ὁ ἴδιος μὲ τὸ χέρι του.
 Τέτοιο μισθὸν ἀφήνεις μὲς σὶὸ σπίτι σου ;
 Γιατὶ μικρὴ ἀφορμὴ μόνον θά χρειαστῆ 1180
 σ' ἐμὲ καὶ στὰ παιδιὰ σου, ποὺ μᾶς παρατᾶς,
 γιὰ νὰ σε ὑποδεχτοῦμε καθὼς πρέπει σου.
 Γιὰ τοὺς θεοὺς λοιπόν, μὴν ἀναγκάσης με
 κακὴ σ' ἐσὲ νὰ γένω, μήτ' ἐσὺ γενοῦ.
 Κι ἂν τὴν κόρη θυσιάσης, σὰν τί εὐχὴς θά πῆς ; 1185
 τί καλὸ θά εὐχηθῆς τὸ τέκνο σφάζοντας ;
 κακὸ σου γυρισμὸ, σὰν ξεκινᾶς αἰσχρά ;
 Κεγὼ εἶναι δίκαιο νὰ εὐχηθῶ καλὸ γιὰ σέ ;
 Γιὰ ἀνόητους βέβαια θά θαρροῦμε τοὺς θεοὺς
 ἂν εὐχηθοῦμε τῶν φονιάδων τὸ καλὸ. 1190
 Καὶ θάγκαλιάσης τὰ παιδιὰ σου σὰν ἐρῆς
 στ' Ἄργος; ὄχι ποτέ. Καὶ ποῖο τὰ μάτια του
 σ' ἐσὲ θά ρίξῃ ἂν θά σκοτώσης κάποιον τους ;
 Αὐτὰ τὰ ἐσυλλογίστης ; ἢ φιλοδοξεῖς
 νὰ εἶσαι μονάχα βασιλιάς καὶ στρατηγός ; 1195
 Πῶπρεπε δίκαιο λόγο στοὺς Ἄργεῖους νὰ πῆς :
 Θέλειτ', Ἄχαιοί, νὰ πᾶτε σὶὸν Φρυγῶν τὴ γῆ ;
 κληρώστε τίνος κόρη πρέπει νὰ χαθῆ.
 Τὸ δίκαιο αὐτὸ ἦταν· κι ὄχι ἐσὺ τὴν κόρη σου
 χάωρια νὰ δώσης γιὰ σφαγὴ στοὺς Δαναούς· 1200
 ἢ κὰν τὴν Ἑρμιόνη γιὰ τὴ μάνα της
 νᾶσφαζε στὴν ἀνάγκη του ὁ Μενέλαος.
 Μὰ τώρα χάνω ἐγὼ ἢ πιστὴ γυναῖκα σου
 τὸ τέκνο μου, κὴ φταίχτρα μὲ τὴν κόρη της
 θά ζῆ εὐτυχὴς στὴ Σπάρτη, ὅταν θά ξαναρθῆ. 1205
 Σ' αὐτὰ νὰ μου ἀπαντήσης ἂν δὲν λέω καλά.
 Κι ἂν ὅμως καλά τὰ εἶπα, μὴ σκοτώνῃς πλιὸ
 τὴν κόρη μας, καὶ πάντα θά εἶσαι φρόνιμος.
 Ἄκουε τὴν, βασιλιά μου. Καὶ τὰ τέκνα τους
 πρέπ' οἱ γονεῖς νὰ σώζουν· ποιὸς τάρνιεται αὐτό ; 1210
 Ἄν εἶχα τὴ φωνὴ τ' Ὀρφέα, πατέρα μου,
 νὰ συγκινή τὲς πέτρες τὸ τραγοῦδι μου,
 κι ὁ λόγος μου νὰ μάγευε ὄσους ἤθελα,
 σ' αὐτὰ θά ἐρχόμουν. Μὰ τώρα τὰ δάκρυα μου

Χορός.

Ἰφιγένεια.

σοῦ δίνω, αὐτὰ εἶν' ἢ ἀξιάδα μου, κι αὐτὰ μπορῶ. 1215
 Κι ὡς κλῶνον ἱκετήριον στὰ γόνατα
 σοῦ ρίχνω τὸ κορμί μου, ποὺ σοῦ ἐγέννα αὐτή.
 Μὴ μ' ἀγουροσκοτώνεις· ἄς χαρῶ τὸ φῶς·
 καὶ μὴ με βιάξης τᾶφαντα τῆς γῆς νὰ ἰδῶ.
 Πρῶτῃ σ' εἶπα πατέρα κέσὸ κόρη ἐμέ. 1220
 καὶ πρῶτῃ ἐγὼ στὰ γόνατά σου ἐκάθησα
 καὶ γλυκὰ χάδια σᾶδωκα καὶ μᾶδωκες.
 Καὶ μᾶλεγες· παιδί μου, τάχα θά σε ἰδῶ
 σὲ σπίτι ἀντρός εὐτυχισμένη μιὰ φορὰ,
 νὰ ζῆς καὶ νὰ προκόβῃς καθὼς πρέπει μου ; 1225
 Κεγὼ πάλι χαϊδεύοντας τὰ γένεια σου,
 ποὺ τώρα μὲ τὸ χέρι ἐγγίζω σᾶλεγα :
 τάχα κέγῳ, πατέρα μου, θά σε δεχτῶ
 γέροντα πλιὸ γλυκὰ γλυκὰ σὶὸ σπίτι μου,
 τοὺς κόπους νὰ πληρώσω, ποὺ μ' ἀνάθρεις ; 1230
 Αὐτὰ τὰ λόγια ἐγὼ θυμοῦμαι, ὅμως ἐσὺ
 τὰ λησιμονᾶς καὶ θέλεις νὰ σκοτώσης με.
 Μὴ, στὸν Ἄτρεα σ' ὀρκίζω καὶ στὸν Πέλοπα,
 καὶ στὴ μάνα μου αὐτῇ, ποὺ ἀφότου μᾶκανε
 τώρα λαβαίνει δεύτερο πόνον πικρό. 1235
 Τί φταίω γιὰ τῆς Ἑλένης καὶ τοῦ Πάριος ἐγὼ
 τὸ γάμο ; τί ἤρθε γιὰ δικό μου χαλασμό ;
 Πατέρα, κύταξέ με, δός μου φίλημα
 νὰ τῶχω κὰν γιὰ ἐνθύμησή σου, σὰ χαθῶ,
 ἂν δὲν καταπεισθῆς στὰ λόγια μου. Ἄδερφέ, 1240
 μικρὸς εἶσαι νὰ με βοηθήσης, μὰ κέσὸ
 κλάψε, καὶ τὸν πατέρα παρακάλεσε
 νὰ μὴν πεθάνῃ ἢ ἀδερφή σου· αἰσθάνονται
 πάντα καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ τὲς συμφορές.
 Νά, σὲ παρακαλεῖ κι αὐτὸς ἀμίλητος,
 πατέρα μου. Ἄχ σπλαχνίσου κὰν τὰ νιάτα μου.
 Ναί, σὲ παρακαλοῦμε δυὸ παιδιὰ σου ἡμεῖς
 ἐγγίζοντας τὰ γένεια σου, πουλάκι αὐτός,
 κέγῳ ἀξημένη. Θά σου ἴπῳ κοντολογῆς : 1250
 γλυκύτατο εἶν' τὸ φῶς, κι ὁ Ἄδης φοβερός.
 κείναι τρελλὸς ὅποιος τὸ θάνατο ζητεῖ.
 Κάλλια κακὴ ζωὴ, παρὰ καλὴ θανά.
 Γιὰ σέ, τρισάθλια Ἑλένη, καὶ τὸ γάμο σου
 σκάζουν πικρὰ οἱ Ἄτρεῖδες καὶ τὰ τέκνα τους.
 Ἄγαμέμνων. Ἐγὼ ἀγαπῶ τὰ τέκνα μου καὶσθάνομαι 1255
 τί εἶναι πικρὸ καὶ τί ὄχι· ἀλλιῶς θά ἤμουν τρελλός.

Χορός.

Ἄγαμέμνων.

- Φρίττω γὰρ νὰ τολμήσω αὐτά, γυναῖκα μου,
φρίττω κι ἄν δὲν τὰ πράξω. Τί νὰ κάνω; δῖμέ!
Βλέπετε πόσος караβόφραχτος στρατός,
κ' Ἕλληνες πόσοι ἐδῶ μὲ χάλκινα ἄρματα, 1260
ποὺ νὰ κινήσουν γιὰ τὴν Τροία δὲ μποροῦν,
μήτε νὰ πάρουν τὰκουσμένο κάστρο της,
ἄν, καθὼς λέει ὁ Κάλχας, δὲν θυσιάσω σε.
Κἔχει πόθον τρελλὸν ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς 1265
στὸν τόπο τῶν βαρβάρων νὰ βρεθῆ γοργά,
καὶ παύση τους νὰρπάζουν Ἑλληνίδες πλιά·
ποὺ σ' Ἄργος θὰ σκοτώσουν τὰ κορίτσια μου
κἔσῃς κἔμην', ἄν δὲν τιμήσω τὸ χρησμό.
Δέ μ' ἔχει, κόρη, δοῦλο του ὁ Μενέλαος, 1270
οὐδὲ κἔκεινου κάνω ἐγὼ τὸ θέλημα,
μὰ ἡ Ἑλλάδα, ποὺ εἶναι ἀνάγκη νὰ θυσιάσω σε,
θέλω δὲ θέλω· αὐτὴ εἶν' ἀνώτερη ἀπὸ ἡμᾶς.
Καὶ πρόκει, ὅσο ἀπὸ σένα κι ἀπὸ μὲ περνᾷ,
ἐλεύτερη νὰ μένη, μηδὲ οἱ βάρβαροι 1275
νὰρπάζουν τῶν Ἑλλήνων τὲς γυναῖκες πλιά.
Κλυταιμ. ὦ παιδί μου, ὦ καλές μου,
δυστυχία σ' ἐμένα μὲ τὸ θάνατό σου.
Ἰφιγένεια. Ὁ γονιός σου σὲ δίνει στὸν Ἄδη καὶ φεύγει.
Μάνα μου, ἀλίμονό μου· κοί δυό μας 1280
ὅμοια κλαῖμε τὴ μαύρη μου μοῖρα·
δὲν ὑπάρχει γιὰ μένα πλιὸ φῶς
μηδὲ λάμψη τοῦ ἡλιοῦ, συμφορά μου!
Χιονισμένο λαγγάδι τῆς Τροίας
καὶ τῆς Ἰδας βουνά, ποὺ σ' ἐσᾶς 1285
εἶχ' ὁ Πρίαμος ρίξει σὰν πῆρε
τροφερὸ ἀπὸ τὴ μάνα του βρέφος
μὰ φορὰ γιὰ νὰ τὸ θανατώση
τὸ παιδί του τὸν Πάρι, ποὺ οἱ Τρῶες
ἀπὸ τότε τὸν εἶπαν Ἰδαῖο. 1290
Νὰ μὴν ἔφταν' αὐτὸς ὁ βουκόλος,
ποὺ μεγάλωσε μέσα στὰ βώδια,
στὸ καθάριο νερὸ νὰ καθίση,
ποὺ εἶναι οἱ βρύσες ἐκεῖ τῶν Νυμφῶν 1295
καὶ λιβάδι ποὺ ἀνθίζουν λουλούδια
τροφερὰ κοί θεές κόφτουν ἄνθη
ρόδινα καὶ σακίνθινα· ἐκεῖ
μὰ φορὰν ἡ Παλλάδα εἶχε πάγει 1300
κὴ δολόφρονη Κύπριδα κὴ Ἥρα

- μὲ τοῦ Δία τὸν ἄγγελο Ἑρμῆ·
γιὰ τὸν ἔρωτα ἡ Κύπρη καυχίωνταν,
γιὰ τὸ δόρυ ἡ Παλλάδα, κὴ Ἥρα 1306
ποὺ κοιμώνταν μαζί μὲ τὸ Δία
στὴ θεϊκὴ του τὴν κλίνη· ἐκεῖ πῆγαν
γιὰ τὴ μαύρη τὴν κρίση τους ποὺ εἶχαν
σὰ μαλώναν γιὰ τὴν ὁμορφιά τους·
αὐτὸ φέρνει στοὺς Ἕλληνες δόξα,
μὰ σ' ἐμένα, κοπέλες, τὸ Χάρο. 1310
Χορός. Ἰφρόθυμα γιὰ τὴν Τροία σὲ πῆρ' ἡ Ἄρτεμη.
Ἰφιγένεια. Κι ὁ γονιός μου τὴ δόλιαν ἐμένα
ἄχ· μανοῦλα, μανοῦλα,
φεύγει κἔρημη μ' ἀφήνει.
ὦ ἡ τρισάμοιρη ἐγώ, ποὺ πικρὴ 1315
πικρὴν εἶδα τὴ μαύρην Ἑλένη,
καὶ φρονεῖσμαι χάνομαι, δῖμέ,
ποὺ με σφάζει ἄνομα ὁ ἄνομός μου πατέρας.
ὦ ἡ Ἀυλίδα στοὺς κόρφους της τούτους
νὰ μὴν εἶχε τὲς πρῦμες δεχτὴ 1320
τῶν χαλκοκόνταρων караβιῶν,
γιὰ νὰ τὰ προβοδίση στὴν Τροία,
μήτ' ἐνάντιο στὸν Εὐρυτο ἄερα
νᾶχε ὁ Δίας φουσήσει,
ποὺ πρᾶννε ὅταν θέλει τὴν αἶρα, 1325
καὶ σ' ἄλλ' ἄρμενα δίνει βοήθεια
καὶ χαρὰ, σ' ἄλλα λύπη κι ἄλλοῦ
τὰναγκάζει νὰ στέκωνται, κι ἄλλα
νὰ πελαγοδρομοῦν, κι ἄλλα πάλι
τὰ πανιὰ νὰ μαζεύουν, κι ἄλλοῦ 1330
μ' ἀγωνία νὰ προσμένουν. Ἀλήθεια
τί πολυπάθη ποῦναι ἡ γενιά τῶν θνητῶν·
τί κακὸ στοὺς ἀνθρώπους σὰ μάθουν
ὅσα ἡ μοῖρα τους γράφει νὰ πάθουν!
Χορός. Ἄχ, τί μεγάλα πάθη, καὶ τί βάσανα 1335
φόρτωσε ἡ κόρη τοῦ Τυνδάρου στοὺς Δαναοίς.
Ἐγὼ σε κλαῖω μὲ τὸ κακὸν ὀπδοπαδες,
ποὺ ἄμποτε νὰ μὴν τοῦχες πάθει, κόρη μου.
Ἰφιγένεια. Μάνα μου, πλῆθος ἀνθρώπων βλέπω πῶρχειται σ' ἐμᾶς.
Κλυταιμ. Εἶν' ὁ γιὸς τῆς θεᾶς, παιδί μου, ποὺ γι' αὐτὸν ἦρθες ἐδῶ
Ἰφιγένεια. Ζεσφαλίστε μου τὲς θύρες, ὑπηρέτες, νὰ κρυφτῶ. 1340
Κλυταιμ. Τί, παιδί μου, φεύγεις;
Ἰφιγένεια. Ντρέπομαι τὸν ἄντρο' αὐτὸν νὰ ἰδῶ.

- Κλυταιμ.** Καὶ γιατί ;
Ἰφιγένεια. Ντροπὴ μοῦ φέρνει ἡ ἀτυχία τοῦ γάμου μου.
Κλυταιμ. Σὲ περίστασι δὲν εἶσαι πλιά γιὰ τόση ἀβρότητα.
 Μόνον μείνε· καὶ δὲν εἶναι νὰ ντροπώμεστε καιρός.
Ἀχιλλεύς. Ὡ ταλαίπωρη, τῆς Λήδας γέννα,
Κλυταιμ. Ψέματα δὲ λές. 1345
Ἀχιλλεύς. Φοβερὰ βουῦν οἱ Ἀργίτες
Κλυταιμ. Τί βοή; γιὰ λέγε μου.
Ἀχιλλεύς. γιὰ τὴν κόρη σου,
Κλυταιμ. Σημεῖον εἶν' ὁ λόγός σου κακό.
Ἀχιλλεύς. πὼς ἀνάγκη νὰ τὴ σφάζουν.
Κλυταιμ. Καὶ δὲ λέγει ὄχι κανεὶς ;
Ἀχιλλεύς. Κεῖγώ σ' ἕναν κίνδυνο ἦρθα,
Κλυταιμ. Τί λογῆς τάχα, καλέ ;
Ἀχιλλεύς. νὰ με συμπετροβολήσουν.
Κλυταιμ. Ποῦ βοηθᾷς τὴν κόρη μου ; 1350
Ἀχιλλεύς. Ναί.
Κλυταιμ. Καὶ ποιός θὰ τοτολμοῦσε νὰ σου ἴγγιξη τὸ κορμί ;
Ἀχιλλεύς. Ὅλ' οἱ Ἕλληνες.
Κλυταιμ. Καὶ ποῦναι ὁ Μυρμιδονικὸς στρατός ;
Ἀχιλλεύς. Αὐτὸς ἦταν ἔχτρος πρώτος.
Κλυταιμ. Κόρη μου, χαθήκαμε.
Ἀχιλλεύς. Μ'εἶπαν δοῦλο τῆς παντρεῖάς μου.
Κλυταιμ. Τί τοὺς ἀποκριθῆκες ;
Ἀχιλλεύς. Νὰ μὴ σφάζουν τὴ δική μου τὴ μελλόνυφη,
Κλυταιμ. Σωστά. 1355
Ἀχιλλεύς. ποῦ ὁ γονιός της μῶχει τάξει.
Κλυταιμ. Κι ἀπὸ τ' Ἀργὸς ἔφερε.
Ἀχιλλεύς. Μὰ οἱ κραυγές τους μὲ νικοῦσαν.
Κλυταιμ. Ὁ λαὸς εἶναι κακό.
Ἀχιλλεύς. Μὰ θὰ σε βοηθήσω.
Κλυταιμ. Μόνος στοὺς πολλοὺς θάντισταθῆς ;
Ἀχιλλεύς. Βλέπεις τούτους ὀπλισμένους ;
Κλυταιμ. Νὰ χωρῆς τὴ γνώμη σου.
Ἀχιλλεύς. Θὰ χαροῦμε.
Κλυταιμ. Δὲ θὰ σφάζουν τὸ παιδάκι μου λοιπόν ; 1360
Ἀχιλλεύς. Ὅχι, θέλοντάς μου.
Κλυταιμ. Θάρθουν νὰ μ' ἀρπάξουν τὸ παιδί ;
Ἀχιλλεύς. Ὁ Ὀδυσσεύς θὰ φέρῃ μύριους.
Κλυταιμ. Τοῦ Σισύφου ὁ ἀπόγονος ;
Ἀχιλλεύς. Αὐτὸς ὅλος.
Κλυταιμ. Θέλει ὁ ἴδιος, ἢ τὸν ἔβαλε ὁ στρατός ;

- Ἀχιλλεύς.** Ἦθελε καὶ τὸν διαλέξαν.
Κλυταιμ. Γιὰ κακό, γιὰ φρονικό !
Ἀχιλλεύς. Μὰ ἐγὼ θὰ τὸν ἐμποδίσω.
Κλυταιμ. Θὰ τὴν πάρῃ στανικῶς ; 1365
Ἀχιλλεύς. Ἀπὸ τὰ ξανθὰ μαλλιά της.
Κλυταιμ. Τότε τί νὰ κάνω ἐγώ ;
Ἀχιλλεύς. Νὰ κρατῆς σφιχτὰ τὴν κόρη.
Κλυταιμ. Ἔτσι πλιά δὲ θὰ σφαχτῇ.
Ἀχιλλεύς. Μὰ γιὰ τοῦτο θάρθῃ ἐκεῖνος.
Ἰφιγένεια. Μάνα μου, γιὰ ἀκούστε με·
 γιὰτι βλέπω ποὺ θυμώνεις μὲ τὸν ἄντρα σου ἄδικα.
 Κεῦκοιο σ' ἐμᾶς δὲν εἶναι νὰ ζητοῦμε ἀδύνατα. 1370
 Γιὰ τὴν προθυμιά τὸν ξένο δίκιο νὰ τιμήσωμε·
 κύταξε ὅμως κέσὸ μήπως στὸ στρατὸ κατακριθῆς,
 δίχως ὄφελος κανένα, κι αὐτὸς πάθῃ συμφορά.
 Ἄκουσε, μητέρα, τώρα, τί μου μπῆκε μὲς στὸ νοῦ·
 θέλω νὰ πεθάνω· ἀλλ' ὅμως νὰ τὸ πράξω ἐπιθυμῶ 1375
 τιμημένα, σὰν ἀφήσω κάθε ἀναξιοπροσπεῖα.
 Γιὰ σκέψου μαζί μου, μάνα, πόσον ὀμιλῶ καλά·
 τώρα ὄλ' ἡ μεγάλη Ἑλλάδα ἔχει τὰ μάτια της σ' ἐμέ.
 τὸ ξεκίνημα τῶν πλοίων καὶ τῶν Τρώων ὁ χαλασμός
 σ' ἐμὲ στέκουν, καὶ στὸ μέλλον βάρβαροι νὰ μὴ ποροῦν 1380
 τῆς καλότηχης Ἑλλάδας τὲς γυναῖκες πλιά νάροπουν,
 σὰν πληρώσουν τῆς Ἑλένης τὴν ὀλέθριαν ἀρπαγή.
 Ἄν πεθάνω αὐτὰ θὰ λείφουν, θάρχω δόξα ζηλευτή,
 καὶ γιὰ πάντα θὰ με λέγουν τῆς Ἑλλάδας λυτρωτή.
 Καὶ δὲν πρέπει τὴ ζωὴ μου νὰ λυποῦμαι δὰ πολὺ. 1385
 Μῆκανες γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνες, κι ὄχι μόνον γιὰ σέ.
 Κι ὅταν μύριοι ἄντρες μ' ἀσπίδες, κι ἄλλοι μύριοι μὲ κοντιά,
 σὰν ὑβρίστηκε ἡ πατρίδα, θὰ χινηθῶν τὸν ἐχτρός
 κι ἄφοβα γιὰ τὴν Ἑλλάδα θὰ πεθάνουν, πὼς ἐγὼ
 ποῦ εἶμαι μιὰ ψυχὴ μονάχα σ' ὄλ' αὐτὰ θάντισταθῶ ; 1390
 Σὰν τί δίκιο τάχα λόγο θάρχω νάντιλογηθῶ ;
 Ἐπειτα κέκεινο ἄς ποῦμε· αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ πιαστῇ
 μ' ὅλους τοὺς Ἀργεῖους γιὰ μιὰ γυναῖκα, οὐδὲ νὰ σκοτωθῇ.
 Παρὰ μύριες δὰ γυναῖκες ἕνας ἄντρας κάλλια ἄς ζῇ.
 Κι ἂν ἠθέλησε νὰ πάρῃ τὸ κορμί μου ἢ Ἀρτεμη, 1395
 στὴ θεὰ νὰ γένω ἐμπόδιο ἐγὼ θνητὴ πὼς ἠμποροῦ ;
 Ὅχι· δίνω τὸ κορμί μου στὴν Ἑλλάδα. Ἐμπρὸς λοιπόν
 θυσιάστε το, τὴν Τροία πάρτε τὴν. Μ' αὐτὰ θὰ ζῇ
 τὸ νομιά μου· τέκνα, γάμος καὶ τιμὴ σ' ἐμὲ εἶν' αὐτά.
 Πρέπει τοὺς βαρβάρους, μάνα, οἱ Ἕλληνες νὰ κυβερνοῦν 1400

- κι ὄχι ἄλλιως· γιατί εἶναι δοῦλοι αὐτοί, κἔμεις ἐλεύθεροι.
- Χορός.** Εὐγενικό ἔχεις, κόρη μου, τὸ φρόνημα·
ὅμως κακή σου ἡ τύχη κἠ θεὰ Ἄρτεμη.
- Ἀχιλλεύς.** Καλότυχον θά μ' ἔκανε κάποιος θεός,
ἂν σ' εἶχα ταίρι, ὦ κόρη τοῦ Ἀγαμέμνονα. 1405
Γιὰ σέ εἶν' ἡ Ἑλλάδα ζηλευτή, κἔσὺ γι' αὐτήν.
Τὰ εἶπες καλά κι ἀντάξια τῆς πατρίδας μας.
Κι ἀφοῦ στὸ θεϊκὸ χρησιμὸ πλιά ὑπόκυψες,
τὰ ὀφέλιμα καὶ τ' ἀναγκαῖα λογίριασες.
Καὶ πλεῖστο ποθῶ σε γιὰ γυναῖκα μου, 1410
τὸ φυσικό σου βλέποντας τὸ εὐγενικό.
Κύταξε· ἐγὼ νὰ σε γλυτώσω ἐπιθυμῶ
καὶ σπῖτι μου νὰ σ' ἔχω· μὰ τῇ Θετίδα,
θλίβομαι ἂν δέ σε σώσω, ἀφοῦ σ' ἀμάχη ἐρῶ
μὲ τοὺς Δαναοὺς· φριχτὸ κακὸ εἶν' ὁ θάνατος. 1415
- Ἰφιγένεια.** Αὐτὰ τὰ λέω μ' ἀκλόνητην ἀπόφαση·
Φτάνει ἡ Ἑλένη ποὺ στοὺς ἄντρες ἔβαλε
φόνους κι ἀμάχες· μή, καλέ μου, χάνεσαι
γιὰ μένα ἐσύ, μήτ' ἄλλο νὰ σκοτώσης κάιν.
Ἄφσε νὰ σώσω τὴν Ἑλλάδα, ἂν ἠμπορῶ. 1420
- Ἀχιλλεύς.** Δὲν ξέρω, ὦ μεγαλόψυχη, τί νὰ σου πῶ,
σὰν ἔχεις τέτοια ἀπόφαση· κεύθενικά
φρονεῖς· πῶς τὴν ἀλήθεια νὰ μὴν πῆ κανεῖς ;
Ἄλλ' ὅμως ἴσως καὶ ν' ἀλλάξης φρόνημα.
Γι' αὐτὸ σοῦ λέω νὰ ξέρης τί θὰ κάνω ἐγώ. 1425
Θὰ ῥθῶ μὲ τούτους τοὺς βαριά ὀπλισμένους μου
πλάι στὸ βωμό, νὰ μὴ σ' ἀφήσω νὰ χαθῆς.
Θὰ μεταχειριστῆς κἔσὺ τὰ λόγια μου,
ὅταν θὰ ἰδῆς πλάι στὸ λαιμὸ σου τὸ σπαθί.
Δὲ θὰ σ' ἀφήσω ἀπ' ἀπερισκεψία σου 1430
γιὰ νὰ χαθῆς· πηγαίνω στὸ ναὸ τῆς θεᾶς
κἔκει σὲ καρτερῶ μὲ τοῦτα τ' ἄρματα.—
- Ἰφιγένεια.** Μάνα μου, γιατί χύνεις δάκρυα ἀμίλητη ;
Κλυταιμ. Ἔχω τὸν πόνο ἢ δύστηχη κατάκαρδα.
Ἰφιγένεια. Πᾶψε, μή με δειλιάζης· κι ἄκουε νὰ σου πῶ. 1435
Κλυταιμ. Λέγε, ὅ,τι θέλεις ἀπὸ ἐμένα, κόρη μου.
Ἰφιγένεια. Μήτε νὰ κόψης τὰ πλεχτά σου τὰ μαλλιά,
μήτε μὲ μαῦρους πέπλους νὰ περιτυθῆς.
- Κλυταιμ.** Κόρη μου, τί τὸ λὲς αὐτό ; ἀφοῦ σ' ἔχασα ;
Ἰφιγένεια. Ὅχι· θὰ ζῶ, κἔσὺ γιὰ μὲ θὰ τιμηθῆς. 1440
Κλυταιμ. Πῶς εἶπες ; νὰ μὴν κλαίω τῇ ζωῇ σου ἐγώ ;
Ἰφιγένεια. Διόλου, γιατί δὲ θὰ ὑπάρχη τάφος μου.

- Κλυταιμ.** Πῶς ; δὲν ὑπάρχουν τάφοι ὅπου ἔναι θάνατος ;
Ἰφιγένεια. Μνημα μου εἶν' ὁ βωμὸς τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδας.
Κλυταιμ. Κόρη μου, θὰ σ' ἀκούσω· κι ὁμιλεῖς σωστά. 1445
Ἰφιγένεια. Σὰν εὐτυχῆς καὶ τῆς Ἑλλάδας λυτρωτῆς.
Κλυταιμ. Καὶ τί νὰ πῶ ἀπὸ σὲ στὲς ἀδερφοῦλες σου ;
Ἰφιγένεια. Μὲ μαῦρους πέπλους νὰ μὴ ντύσης μὴδ' αὐτές.
Κλυταιμ. Καὶ στὰ κορίτσια τί νὰ πῶ ἀπὸ μέρος σου ;
Ἰφιγένεια. Νᾶναι καλὰ· καὶ τὸν Ὀρέστη ἀντρεῖωνε. 1550
Κλυταιμ. Ἀγκάλιασέ τον ποὺ δὲ θὰ τὸν ξαναἰδῆς.
Ἰφιγένεια. Ἀγάπη μου, ὅσο μπόρεσες μὲ βέηθησες.
Κλυταιμ. Τί θέλεις κὰ σου κάνω σι' Ἄργος, κόρη μου ;
Ἰφιγένεια. Ναί, τὸ γονιό μου κι ἄντρα σου νὰ μὴ μισῆς.
Κλυταιμ. Βαρὺν ἀγῶνα θὰ τραβήξῃ αὐτὸς γιὰ σέ. 1455
Ἰφιγένεια. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα μὲ θυσιάσε ἄθελα.
Κλυταιμ. Πρόστιχα, δόλια καὶ τ' Ἀτρεᾶ ἀνάξια.
Ἰφιγένεια. Ποίός θὰ με πᾶν πρὶν σύρουν με ἀπὸ τὰ μαλλιά ;
Κλυταιμ. Ἐγὼ μαζί σου
Ἰφιγένεια. Δὲν τὸ λὲς καλά· ὄχι ἐσύ.
Κλυταιμ. τὰ πέπλα σου κρατῶντας. 1460
Ἰφιγένεια. Μάνα μου, ἔκου με·
μῖνε· κεῖναι καλύτερο καὶ γιὰ τὲς δυό.
Κι ἄς μ' ὀδηγᾷ ἕνας τοῦ πατρός μου ἀκόλουθος
μὲς στὸ λιβάδι τῆς θεᾶς, ποῦ θὰ σφαγῶ.
Κλυταιμ. Κόρη μου, φεύγεις ;
Ἰφιγένεια. Καὶ δὲ θὰ γυρίσω πλιό.
Κλυταιμ. Ἀφήνοντας τὴ μάνα ; 1465
Ἰφιγένεια. Αὐτὸ δὲ σ' ἄξιζε !
Κλυταιμ. Στάσου, μὴ φεύγεις.
Ἰφιγένεια. Δάκρυα δὲ θέλω πλιά.
Κἔσεῖς παιᾶν' ἀρχίστε γιὰ τὴν τύχη μου
στοῦ Δία τὴν κόρην Ἀρτεμη, κοπέλες μου·
μ' εὐλάβεια ἄς στέκουν οἱ Δαναοί. Καὶ τὰ ἱερὰ
κανίστρια ἄς φέρῃ κάποιος, καὶ νὰ καίῃ ἡ φωτιά 1470
μὲ τὰ χυτὰ κριθάρια, κι ὁ πατέρας μου
δεξιὰ νὰ στέκῃ στὸ βωμό, γιατί ἔρχομαι
νὰ δώσω σωτηρία καὶ νίκη στοὺς Δαναοὺς.
- Ἰφιγένεια.** Πρὸς τὸ βωμὸ ὀδηγᾶτε με τὴν καστροκαταλύτρα 1475
τοῦ Ἰλίου καὶ τῶν Φρυγῶ.
Φέрте στεφάνια, δόστε μου, τὰ σύμπλεχα μαλλιά μου
νὰ στεφανώσω ἐγώ.
Μὲ τῆς θυσίας τὰ νερὰ στῆς θεᾶς τριγύρω ἔλατε 1480

- τὸν ἱερὸ ναό·
τριγύρω στῆς καλότυχης Ἀρτέμιδας γυρνᾶτε
τὸν ἱερὸ βομό.
Κι ἀφοῦ εἶν' ἀνάγκη, τὸ αἷμα μου κῆ ζωὴ μου θὰ πληρώσω
τῆς θεᾶς τὴν προσταγή. 1485
- Μάνα καλή, τὰ δάκρυα μου σοῦ δίνω· στὴ θυσία
χρειάζεται σιγή. 1490
- Κοπέλες Χαλκιδιώτισσες, γιὰ συνδοξολογᾶτε
τὴν Ἀρτεμη τῆ θεᾶ,
ἐδῶ, ποῦ σταματοῦν γιὰ ἐμὲ πολεμικὰ κοντάρια, 1495
στ' Αὐλιδικὰ στενά,
ᾧ μάνα γῆς Πελασγική, καὶ χώρα μου Μυκίνα,
Γιὰ τοῦ Περσέα τὴν πόλη λὲς καὶ τὰ Κυκλώπεια κάστρα;
μ' ἀνάθρεψες ἐσὺ 1500
νὰ γένω τῆς Ἑλλάδας φῶς· καὶ πρόθυμα τὴ ζωὴ μου
θὰ δώσω ἐγὼ γιὰ αὐτή.
Αἰώνια σου ἡ τιμή.
- Χορός.**
Ἰφιγένεια. ᾧ μέρα λαμπροφώτιστη, καὶ φῶς τοῦ Δία, χαῖρε· 1505
κ' ἐγὼ σ' ἄλλη ζωὴ
καὶ σ' ἄλλον τόπο ἐκίνησα γιὰ πάντα ἐκεῖ νὰ μείνω.
Χαῖρε γλυκό μου φῶς.

Χορός.**(Στροφή.)**

- Γιὰ ιδέστε τὴ νικήτρια τοῦ Ἰλίου καὶ τῶν Τρώων 1510
πάει στὸ βομὸν ἐμπρός.
Στὴν κεφαλὴ τῆς ἔβαλαν στεφάνια, τὴ ραντίζουν
μὲ τὸ ἱερὸ νερό.
Καὶ τὸν αἱματοδίψαστο βομὸ τῆς θεᾶς θὰ βρέξει
μὲ τὸ αἷμα τῆς τᾶγνός. 1515
- Θὰ κόψουν τὸν ὠραῖο τῆς λαιμό. Σὲ περιμένει
μὲ δροσονέρι ἐκεῖ,
κόρη, ὁ γονιός σου, κι ὁ στρατὸς τῶν Ἀχαιῶν, ποῦ θέλει
στὴν Τροία νὰ βρεθῆ. 1520

(Ἀντιστροφή.)

- Μὰ στὴ μεγάλη θεὰ Ἀρτεμην ὕμνον ἄς ποῦμε, τοῦτα
νὰ βγοῦνε σὲ καλό.
Σεβάσμια θεᾶ, σὰ χάρηκες θυσία ἀνθρώπου, στείλε
στὴ χώρα τῶν Φρυγῶ 1525
τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα, στὴν ἄπιστη τὴν Τροία,

καὶ δὸς ἐσὺ θεὰ
νὰ βάλῃ ὁ Ἀγαμέμνωνας στεφάνι τιμημένο
μὲ τὰ ὄπλα τ' Ἀχαιῶν
τριγύρω στὸ κεφάλι του, καὶ δόξα νάχη ἡ Ἑλλάδα 1530
λαμπρὴ παντοτινά.

Ἄγγελος.

ᾧ Κλυταιμῆστρα, κόρη τοῦ Τυνδάραου,
γιὰ πέρασ' ἔξω, νάκούσης τὰ λόγια μου.

Κλυταιμ.

Ἄκουσα τὴ φωνὴ σου κῆρθα ἡ δύστυχη
λαχταρισμένη ἀπὸ τρομάρα φοβερή,
μὴν ἦρθες νὰ μου φέρῃς κι ἄλλη συμφορὰ
κοντὰ σὲ τούτην. 1535

Ἄγγελος.

ᾧχι, γιὰ τὴν κόρη σου

θέλω σπουδαῖα νὰ σοῦ πῶ καὶ θανμαστά.
Λοιπὸν γιὰ πές μου γλήγορα καὶ μὴν ἀργεῖς.

Κλυταιμ.

Καλὴ κυρά μου, θὰ τα μάθῃς καθαρά,
κι ὄλ' ἀπ' ἀρχῆς, ἂν δὲ σκοντάψῃ ἡ γνώμη μου
καὶ μοῦ περδέψῃ λέγοντας τὴ γλῶσσα μου.

Ἄγγελος.

Τὴν κόρη σου ὀδηγώντας καθὼς φτάσαμε
μὲς στ' ἄλλος καὶ στ' ἀνθρώσκαρτα τῆς Ἀρτεμῆς
λιβάδια, ποῦ ὄλος ὁ στρατὸς συνάζονταν,
εὐθὺς Ἑλλήνων πλῆθος συμμαζεύονταν. 1545

Καὶ καθὼς εἶδε ὁ ἀφέντης Ἀγαμέμνωνας
τὴν κόρη πῶρχονταν ἐκεῖ γιὰ τὴ σφαγὴν
ἀναστεναίξει· στρέφει τὸ κεφάλι του

καὶ κλαίει πεπλοσκεπάζοντας τὸ πρόσωπο. 1550

Κι αὐτὴ πλάι στὸ γονιό της ἀφοῦ στάθηκε
τέτοια τοῦ λέει: Κοντὰ σου ἦρθα πατέρα μου,
καὶ τὸ κορμί μου ἐγὼ γιὰ τὴν πατρίδα μου
καὶ γιὰ ὄλην τὴν Ἑλλάδα, στὸ βομὸ τῆς θεᾶς
τὸ δίνω πρόθυμα νὰ τὸ θυσιάσετε,
ὄταν εἶναι τοῦτο θέλημα θεοτικόν. 1555

Μὲ τὴ θυσία μου εἶθε νὰ εὐτυχίσετε
καὶ νικηφόροι στὴν πατρίδα νᾶρθετε.

Τώρα κανεῖς νὰ μὴ με ἔγγιξῃ· κι ἄφοβα,
δίχως μιλιὰ, θὰ δώσω τὸ λαιμό μου ἐγώ.
Τόσα εἶπε· κι ὄλοι ἐθαύμαζαν ἀκούοντας
τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀρετὴ τῆς κορασιάς. 1560

Κι ἀφοῦ στὴ μέση στάθηκε ὁ Ταλθύβιος
κῆρυξε στὸ στρατὸ σιγὴ καὶ προσοχή·

κι ὁ Κάλχας σὲ χρυσὸ κανίστρι ἀπόθηκε
τάψῃ μαχαίρι ἀπὸ τὴ θήκη ὡς τῶσυρε, 1565

καὶ τὸ κεφάλι τῆς κόρης στεφάνωσε.
 Κι ὁ Ἀχιλλέας τὸ βωμὸν τριγύρισε
 μὲ τὸ κανίστρι καὶ τὸ χερονήμιον
 κεῖπεν: ὦ φόνισσα ἀγομιῶν θεὰ Ἄρτεμη, 1570
 ὁποῦ τῆ νύχτα στρέφεις τὸ λαμπρὸ σου φῶς,
 δέξου τὸ θῦμ' αὐτὸ ποῦ σοῦ προσφέρομεν
 ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς κι ὁ Ἀγαμέμνωνας,
 ἀμόλυντο αἶμα καλοπάρθενου λαιμοῦ.
 δῶσε καλὸ ταξίδι στὰ καρᾶβια μας 1575
 καὶ τῆς Τροίας τὰ κάστρα νὰ πατήσωμε.
 Στέκουν οἱ Ἀτρεΐδες κι ὁ στρατὸς ἀμίλητοι.
 κι ὁ ἱερέας τὸ μαχαίρι παίρνοντας
 προσεύχεται, κι ἀποκυτάζει τὸ λαιμό,
 ποῦ νὰ χτυπήσῃ: ἐμένα πόνεσε ἡ ψυχὴ, 1580
 κ' ἐβλεπα χάμω· μὰ εἶδα θαῦμα ξαφνικόν·
 τοῦ μαχτιριοῦ τὸ χτύπο θ' ἄκουσε ὁ καθεὶς,
 ἀλλὰ δὲν εἶδε ποῦ ἡ παρθένα χάθηκεν.
 Φωνάζει ὁ ἱερέας, βόησ' ὁ στρατὸς,
 θεῖκὸ σὰν εἶδαν θέαμ', ἀνεπάντεχο, 1585
 ποῦ καὶ νὰ τ' ὀβλεπες δὲ θά το πιστευες·
 σπαρταριστὴ ἐλαφίνα κείτονταν στὴ γῆς,
 μεγάλη καὶ πανώρια, ποῦ ραντίζονταν
 ὁ βωμὸς ὅλος τῆς θεᾶς μὲ τὸ αἶμα της.
 Καὶ τότε ὁ Κάλχας λέει καταχαρούμενος: 1590
 Ὡ τοῦ Παγαγαϊκοῦ στρατοῦ μας ἀρχηγοί,
 βλέπετέ τῆ θυσία ποῦ πρόβαλε ἡ θεὰ
 μπρὸς στὸ βωμό, ἐλαφίνα βουνογύριστιν.
 Αὐτὴν ἀντὶ τῆς κόρης θέλει πλειότερο,
 μὴ μολευτῇ ὁ βωμὸς της μ' αἶμα εὐγενικό. 1595
 Πρόθυμ' αὐτὸ τὸ δέχτηκε καὶ δίνει μας
 καλὸ ταξίδι, καὶ τῆς Τροίας τὸ πάροισμο.
 Μὲ τοῦτα ὁ κάθε ναύτης ἀναθάρραψε
 κ' ἔτρεχε στὸ καρᾶβι του, ποῦ πρέπει εὐθύς
 τοὺς κόρφους τῆς Αὐλίδας πλιὸ ν' ἀφήσωμε 1600
 καὶ ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου τὸ κύμα νὰ περάσωμε.
 Κι ἀφοῦ τοῦ Ἡφαίστου ἡ φλόγα κατανθράκωσε
 τὸ θῦμα, ὁ Κάλχας προσευχήθη ὡς ἔπρεπε,
 γιὰ τοῦ στρατοῦ τὸ γυρισμό. Κι ὁ βασιλιάς
 μ' ἔστειλε τοῦτα νὰ σου πῶ, καὶ ποιὰ ἔλαβεν 1605
 ἡ κόρη μοῖρ' ἀπ' τοὺς θεοὺς κι ἀθάνατη
 μὲς στὴν Ἑλλάδα δόξα. Μὲ τὰ μάτια μου
 τό εἶδα καὶ λέω: στοὺς θεοὺς ἡ κόρη πέταξε.

Μειρίασε τὴ λύπη καὶ ξεθύμωσε
 τ' ἀντρός σου. Κοί θεοὶ δίνουν τ' ἀνέλπιστα· 1610
 ἴποιους ἀγαποῦν τοὺς σώζουν· καὶ τὴν κόρη σου
 νεκρὴ καὶ ζωντανὴ τὴν εἶδε ἡ μέρ' αὐτῆ.
Χορός. Πῶς χαίρομαι μ' αὐτὰ π' ἀκούω· ζωντανὴ
 λέγει πῶς μένει ἡ κόρη σου μὲ τοὺς θεοὺς.
Κλυταίμ. Ὡ κόρη μου, ποιὸς τάχα σ' ἄρπαξε θεός; 1615
 πῶς νὰ σε χαιρετίσω; καὶ πῶς νὰ μὴν ἴπῳ
 πῶς στὰ χαμένα μὲ παρηγοροῦν μ' αὐτὰ,
 γιὰ νὰ μὴ κλαίγω τὸν μικρὸ σου τὸν καμὸ;
Χορός. Μὰ νὰ κι ἀπὸς τευ ὁ βασιλιάς μας πῶρεται
 γιὰ νὰ σου ἴπῃ καὶ μόνος του τὰ λόγια αὐτὰ. 1620
Ἀγαμέμνων. Γυναῖκα μου, ἀπ' τὴν κόρη μας ἐγίναμε
 καλότυχοι· καὶ βρίσκεται μὲς στοὺς θεοὺς.
 Κεῖσὺ, ἀφοῦ πάσης ποῦτο τὸ βλαστάρι μας,
 πρέπει νὰ πᾶς στὸ σπίτι, κι ὁ στρατὸς κινᾶ.
 Σ' ἀφήνω γειά. Μὲ χρόνια θὰ ἴδωθοῦμε πλιὰ 1625
 σὰν ἔρθω ἀπὸ τὴν Τροία· καλὴν ἀντάμωση!
Χορός. Ἀτρεΐδη, στὴ Φρυγία μὲ τὸ καλὸ νὰ πᾶς
 καὶ μὲ καλὸ νὰ ξαναρθῆς· νὰ φέρῃς μας
 ἀπὸ τὴν Τροία λάφυρα περίφημα!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Μ. ΣΑΡΡΟΣ

Τ Ε Λ Ο Σ

ΣΗΜ. — Ὁ μεταφραστὴς ἔχει μόνος τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἐν τῷ θεά-
 τρῳ ἢ δημοσίᾳ αἰθούσῃ παράστασιν τοῦ ἔργου τούτου, κατὰ τὸν νόμον
 ΓΥΠΠ' (ἀρ. 3483).

Ο ΠΑΝ * * *

τοῦ ἀγαπημένου φίλου
καλλιτέχνη Νίκου Παπαγεωργίου.

Α.

«Εὐαγγελίζου, Γῆ, καρὰν μεγάλην»

Καὶ τὸ σκοτάδι δώσου κι ἄπλωσε τὰ μάβρα του, τὰτέλειωτα φτερά,
κ' οἱ ὄρες οἱ φαιδρές, οἱ φωτόλουστες τοῦ καλοκαιριοῦ ὄλο καὶ μίκραιναν κι
ἔχαναν τὴ λαμπρόδα τους κι ἄρχισαν νὰ μοιάζουν κι ἀφτὲς τὶς μαυροφο-
ρεμένες ἀδε.λφές τους τοῦ χειμῶνα, κ' οἱ Ζέφυροι οἱ χαρούμενοι μὲ τὶς
χαριτωμένες τὶς συντρόφισσες τὶς Ἄβρες φυγαδέφτηκαν κι ὁ Βορριάς
ἔδιωξε τὰ γλυκόλαλα τὰ πουλιά, καὶ τὰ δέντρα μάδησαν τὰ φύλλα τους
καὶ τὸ δάσο τὸ τρανὸ ἔμεινε γυμνὸ κι ἐρημο. Καὶ τὸ χιόνι πῆρε νὰ
πέφτη, βουβὸ ἀμείλιχτο, καὶ σαβάνωσε κάμπον καὶ βουνὰ μονδιάζοντας
κάθε ζωὴ κι ἀπὸ τὴν παγωνιὰ ἢ σάρκα ἀρχίγησε νὰ πονῆ καὶ νὰ
στενάζη.

Καὶ μέσα ἀπὸ τὸ βόγγο τὸν τρανὸ τοῦ πόνου τῆς σάρκας κάποια ἀρ-
ρωσιάρικη ἐλπίδα ξημέρωσε καὶ τὴ γέννηση κάποιου Θεοῦ χλωμοῦ, λητρωτῆ
τοῦ πόνου, καὶ τῆς σάρκας καὶ τῆς ζωῆς δαμασιτῆ τὴ γέννηση ἐβαγγέλισε.

Καὶ πᾶσα πορευμένη ὑπαρξὴ ἔτρεξε νὰ χαιρετήσῃ ἀφτὴ τὴν Ἀνατολὴ
τῶν Ἀνατολῶν.

Μὰ τὸ τραγοῦδι τὸ ἐπινίκειο, ποὺ ἔφαλαν στὴ γέννηση τοῦ χλωμοῦ Θεοῦ,
τοῦ λητρωτῆ τοῦ πόνου καὶ τοῦ δαμασιτῆ τῆς ζωῆς λὲς κ' ἦταν μυρολόγι
θλιβερὸ σὲ ξόδι κάποιου Θεοῦ τρανοῦ καὶ δαμασμένου σκλάβου τῆς σάρ-
κας καὶ τῆς ζωῆς. . . .

Πέθανε! . . . πάει . . . πέθανε ὁ Πάν! . . .

Β.

«Ἐρσαναν τὸν τάφον . . . .»

Κάποιος Θεὸς χλωμὸς τοῦ πόνου λητρωτῆς καὶ δαμασιτῆς τῆς σάρκας
καὶ τῆς ζωῆς πέθανε. Οἱ Ζέφυροι οἱ φαιδροί, μὲ τὶς χαριτωμένες τὶς συν-
τρόφισσες, τὶς Ἄβρες, παραστέκονται, τὸ νιόβλαστο χοριάρι ξαναστόλισε
τὴ Γῆ, τὰ δέντρα μπουμπουκίασαν, τὰ γλυκόλαλα τὰ πουλιά ξαναζουντά-
νεψαν τὸ δάσο τὸ τρανὸ, καὶ πᾶσα ξαναγεννημένη ὑπαρξὴ ἔτρεξε νὰ μοιρο-
λογήσῃ θλιβερὰ σὲ ξόδι τοῦ χλωμοῦ Θεοῦ, τοῦ λητρωτῆ τοῦ Πόνου καὶ
δαμασιτῆ τῆς σάρκας καὶ τῆς ζωῆς! . . .

Μὰ διαμαντένια εἶναι ἡ Ζωή, καὶ ἡ Σάρκα δὲ δαμάζεται καὶ τὸ θλιβερὸ
μυρολόγι λὲς κι εἶναι τραγοῦδι ἐπινίκειο σὲ θρίαμβο κάποιου Θεοῦ
τρανοῦ καὶ δαμασμένου σκλάβου τῆς Σάρκας καὶ τῆς Ζωῆς! . . .

. . . Καλῶς μας τον! . . . ξαναζουντάνεψε ὁ Πάν! . . .

Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Δάκρυσσα!

Βουβὸ τὸ δάκρυ κύλησε. Κ' ἡ μάγισσα

Μὲ τὸ ἀραγνοῦφαντο μαντίλι,

Ποὺ κράταγε στὰ κροινδάκτυλά της,

Τὸ βλέφαρά μου στέγνωσε

Πογόνυχη,

Μ' ὄλη τὴ συμποινιά της.

Μὰ τὸ μαντίλι ἐκεῖνο ἦτανε

Παράδεισος.

Καὶ μέσα του ψυχὲς χορεύανε,

Ψυχὲς

Τῶν πεθαμένων ρόδων, τῶν γιουλιῶν,

Τῆς μαντζουράνας τῆς σεμνῆς,

Τοῦ μενεξέ,

Κι ἀκόμα μύριων ξωτικῶν ἀνθῶν.

Καὶ ρούφησα.

Κι ὄλες ἐκίνες οἱ ψυχὲς κατέβηκαν

Μὲς στῆς καρδιάς μου τᾶδνα

Κ' ἐκεῖ

Στήσανε τὸ χορὸ τους τὸν ἀτέλειωτον

Κ' ἔτσι ἡ καρδιά μου

— Ἀχ! τρελλὴ καρδιά—

Ἄπ' τὴ στιγμὴν ἐκεῖνη φαιδρὸς ἔγινε

Γιὰ τὶς ψυχὲς τῶν πεθαμένων λουλουδιῶν

Παράδεισος!

27 Δεκ. 1920

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Στὸ Δεύκωμα τῆς ὁσ Ε. Ε. Φωτιάκη πασᾶ

Ἔλα; ἔπνε μου, πάρε με, πάρε με στοὺς μπαχτσέδες,

Μάθε με πὼς ἀνθίζουνε τὰ ρόδα οἱ μενεξέδες

Πὼς ἀπγαιοῦνται σιωπηλὰ κι ἀκίνετα πὼς σμίγουν,

Πὼς χύνουν τόσες εὐωδιὲς στὸν ἥλιο πὼς ἀνοίγουν

τὶς μυριοχρώματες καρδιές.

Ξάφνου γιὰτὶ μαδοῦνε;

"Ελα, ύπνε μου, πάρε με, πάνε με στους μπαχτσέδες
Πέ με γιατί ελαφροπετοῦν, γύρο στους μενεξέδες
Οί πεταλοῦδες οἱ ὄμορφες, οἱ λεπτοπλουμισμένες,
Καὶ ξάφνου πὸς λιγώνουνε καὶ πέφτουν πεθαμένες

τὰ μάτια μου βουρκώνουνε
μὰ θέλουν νὰ τὰ ἰδοῦνε.

"Ελα, ύπνε μου, πάρε με, πάνε με στους μπαχτσέδες
Πέμε γιατί τάχα νὰ ζοῦν τὰ ρόδα οἱ μενεξέδες
Κ' οἱ πεταλοῦδες χαρωπά, μόνο γιὰ ν' ἀγαποῦνε
Κι ἀπάνω στὶς ἀγάπες τους νὰ σβύνουν νὰ μαδοῦνε;

Νυστάζουν τὰ ματάκια μου
Θέλουν νὰ κοιμηθοῦνε.

Πέ μου, ύπνε μου, τὸ γιατί ἐγὼ μες στους μπαχτσέδες,
Γιὰ νὰ μωρίσω μιὰ στιγμὴ ρόδα καὶ μενεξέδες,
Πρέπει νὰ σκύβω δλοχρονὶς νὰ σκάφτω νὰ ποτίζω
Νὰ μὴ τελειώνω πουθενά, πάλε νὰ ξαναρχίζω.

Καὶ μοῦπε ὁ ὕπνος ὁ γλυκὸς
Κοιμήσου νάνι, νάνι!..

Δουλέβουν ρίζες καὶ κορμοί, τρίζουν μες στους μπαχτσέδες
Κλωνάρια γιὰ νὰ θρέψουνε ρόδα καὶ μενεξέδες
Καὶ τὸ σκουλίκι σέρονται κι ἀλύπητα δουλέβει
Ἡ πεταλούδα μιὰ στιγμὴ στὸν ἥλιο γιὰ νάνέβη

Μὲ τίς ἀγάπης τὰ φτερά
Κ' ὅστερα νὰ πεθάνη.

Καὶ μοῦπε ὁ ὕπνος ὁ γλυκὸς κάτω μες στους μπαχτσέδες
Ἐσὺ καὶ ρόδα μυστικά, ἐσὺ καὶ μενεξέδες
Μὰ ἐσὺ καὶ ρίζες καὶ κορμὸς καὶ τὰ κλαδιά -κι ὦ φρίκη!
Σὺ πεταλούδα πλουμιστή, ἐσὺ καὶ τὸ σκουλίκι...

Καὶ μοῦπε ἡ ὕπνος ὁ γλυκὸς
Κοιμήσου! νάνι—νάνι!..

N. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

CHARLES BAUDELAIRE

"Ο ἀντάρτης

Ξεφρενιασμένος ἄγγελος ὁρμᾷ ἀπὸ τὰ οὐράνια
Σὰν τὸν ἀετό, κι ἀπ τὰ μαλλιά τὸν ἄπιστον ἀδράχγει
Καὶ του φωνάζει σειώντας τον, τὸ νόμο θεοῦ μάθης:
γιατὶ ὁ ἀγγελός σου ὁ φύλακας εἶμαι, τ' ἀκοῦς; Τὸ θέλω!

Μάθε πὸς πρέπει νὰγαπᾷς, χωρὶς νάνατριχιάξης
Κάθε φτωχό, κάθε κακὸ καὶ παλαβὸ κ' ἡλήθιο
Γιὰ νὰ μπορέσης τοῦ Χριστοῦ, στὸ διάβα του νὰ στρώσης
Σὰ θριαμβευτικὸ χαλὶ τὴ συμποινιά σου ὄλη.

Ἄφτη εἶναι ἡ Ἄγάπη· καὶ προτοῦ κορμάσης τὴν καρδιά σου
Μόν' με τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ τὴν ἔκστασή σου τρέφε,
Αὐτὴ εἶναι ἀληθινὴ ἡδονὴ με θέλητρα αἰώνια.

Κι ὁ Ἄγγελος ποὺ τιμωρεῖ τόσο ὅσο κι ἀγαπάει
Μὲ τίς γιγάντινες γρονθιὲς τὸν βλάστημο παιδεύει
Κι ὁ κολασμένος ἀπαητᾷ πάντα: «μὰ ἐγὼ δὲ θέλω!»

PAUL VERLAINE

NEVERMORE

Ἄνάμνηση... Ἄνάμνηση, τί μοῦ ζητᾷς; Σκορποῦσε
τίς τοίχες τὸ φτινόπωρο στὴν ἄτονη ἀτμοσφαῖρα,
Κι ὁ νήμιος τίς μονότονες ἀχιτίνες του σκορποῦσε
Στὸ δάσο, ποὺ κυτρίνιαζε καὶ σποῦσε τὸν ἄερα.

Ἡμαστὴν μόνει, ἐγὼ κι ἀφτή. Πλάι μου περπατοῦσε.
Ρεμβάζαμε, καὶ τὰ μαλιὰ κ' ἡ σκέψη στὸν ἄερα.
Ξάφνου γυρνᾷ τὸ βλέμμα της, βαθεῖα ποὺ συγκινοῦσε
Καὶ μὲ ρωτᾷ «ποιά νᾶταν, πές, ἡ πιὸ καλή σου μέρα;»

Μὲ τὴ φωνή της τὴ γλυκειά, τὸ ἀγγελικὸ τραγοῦδι.

Ἡ ἀπάντησή: χαμόγελο μυστήριου γεμάτο
Κι ἐβλαβικά τῆς φίλησα τὸ χέρι της τὰφράτο.

Ἄχ! τί ὄμορφα μοσκοβολᾷ τὸ πρῶτο τὸ λουλοῦδι,
Καὶ τί γλυκὰ ποὺ κελαῖδεῖ στὸ ἀφτὶ μὸ μαγεμένο
τὸ πρῶτο ναι ποὺ δμολογᾷ ἓνα στόμα ἀγαπημένο..

N. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΣΕΛΛΕ·Υ·

Στή . . . .

Όταν οί απαλόχυτες σβήνουν φωνές,
ή μουσική στη μνήμη ήζει. Κ' οί μουρουδιές,
των μενξέδων των γλυκών, όταν πεθαίνουν,
ζοῦνε μέσα στην αίσθηση ακόμα, πού ανασταίνουν.

Και τὰ ροδόφυλλα, νεκρά τὸ ρόδο σὰ θὰ κλίνη,
πὰ στῶν ἀγαπημένων μας σκορπίζουμε τὴν κλίνη.
Έτσι, πάνου στίς σκέψεις σου, σὰ θάχης φύγη πιά,
θὲ νάρθη ὁ ἴδιος ὁ Έρωτας νὰ κοιμηθῆ λαφριά.

Τραγουδάκι.

Σ' ἓνα ξερὸ κλωνάρι καθισμένο,
κάποιο πουλί, τὸ ταίρι του θρηνα
γλιστρᾶει τ' ἀγέρι ἀπ' αὐτοῦ παγωμένο
καὶ κάτω τὸ ρυάκι κρύο περνᾷ.

Στὸ δάσος τὸ γυμνὸ κανένα φύλλο,
κανένα λουλουδάκι ἀπὰ στὴ γῆ
μονάχα ὁ ἦχος τοῦ τροχοῦ στὸ μῦλο
τὴν ἀπειρη ἀντισκόβει τὴ σιγή.

Τραγοῦδι ἐνὸς πνεύματος

Μὲς στὸ βουβὸ κέντρο τῆς γῆς ἡ κατοικία μου εἶναι
πού ἔζησα ἀπὸ τὴν ὄρχη γιὰ πάντα σφηνωμένο.
Γύρω στὸν ὕπνο μου ἔφαινα τίς θαυμαστὲς εἰκόνας
τῆς σκοτεινῆς αὐτῆς μεριάς πού κόσμο λέν οἱ ἀνθρώποι.
Βάθη στοιχείων ἀγνωστων ἀτέλειωτα ἔχω ὑφάνη
μέσα σὲ μιὰν ἀπέραντη χωρμένα προσωπίδα.
Σεντόνια ἀμέτρητης φωτιάς, καὶ φλέβες ἔχω βάλη,
μάλαμα σίδερο σκληρὸ, καὶ πέτρα. Καὶ σὰν πέπλο,
πού μέσα του περιπατῶ ἀνάμεσα στὰ οὐράνια,
ἔγραψα θάλασσες, βουνά, καὶ κίματα καὶ νέφη,
κι ἀπέ, τὸ ΦΩΣ, πού ἡ λάμψη του χύνεται κι ἀνατέλλει
μέσα στὸ μαῦρον ἀπλωμα τοῦ ἀστερωμένου αἰθέρα.

Υμνος Ἀπόλλωνα.

Οἱ ὄφες οἱ ἀκοίμητες, στὴν κλίνη μου σὰ γύρω
πῶχει γιὰ παραπέτασμα χαλιὰ ἀστρουφασμένο,
ἀπὸ τὸ φεγγαρόφωτο τὸ διάπλατο στὰ οὐράνια
φυλάγοντάς με, διώχνουνε ἀπ' τὰ σκοτεινά μου μάτια,
τὰ πολυμέριμα ὄνειρα πού αἰθέρια φτερουγίζουν.
Όταν ἡ μάνα τους ἡ Αὐγή, τοὺς πῆ, ἡ σταχτιά, πὼς φύγαν
τὰ ὄνειρα καὶ τὸ χλωμὸ φεγγάρι, μὲ ξυπνᾶνε.

Τότες, ὑψώνομαι λαμπρός, καὶ στὸ γαλάζιο δῶμα
σκαλώνοντας τὸ οὐράνιο, τὰ βήματά μου φέρνω
πάνω ἀπὸ τὰ ψηλά βουνά καὶ τὸ γλαυκὸ τὸ κύμα,
πὰ στὸν ἀφρὸ τοῦ Ὀκεανοῦ ἀφίνοντας τὸ μαντία.
Φωτιά στρώνω τὰ σύννεφα μὲ τὰ πατήματά μου,
ἀπὸ τὴ λάμψη μου οἱ σπηλιές γιομίζουν, κι ὁ ἀγέρας
τὴν πράσινην ἀφίνει γις μὲς στὴ γυμνή μου ἀγκάλη.
Οἱ ἀχτίδες τοῦ ἡλιοῦ βέλη μου, πού τὴ ψευτιά σκοτώνω
ὅπου ἀγαπάει τὰ σκοτεινά καὶ τρέμει τὴν ἡμέρα·
ὅποιος θνητός, πράξη κακὴ στὸ νοῦ του βάλῃ ἢ κἀνη,
μὲ φεύγει. Καὶ τῆς λάμψης μου ἀπ' τὴ δόξα παίρνουν νέα
δύναμη, οἱ σκέψεις οἱ καλὲς κ' οἱ ἀνοιχτὲς οἱ πράξεις,
ὅς πού νὰ λιγοστῆψη των τῆς νύχτας τὸ βασίλειο.
Δίνω τροφή στὰ σύννεφα καὶ στὰ οὐράνια τόξα
καὶ στὰ νῆα τὰ αἰθέροχρωμα. Σὰ μέσα σὲ σεντόνι,
ὀλόφωτη τοῦ φεγγαριοῦ τὴ σφαῖρα καὶ τ' ἀστέρια,
μὲς τᾶλση τὰ αἰώνια τους ἡ δύναμή μου ζώνει.
Ό,τι ἐδῶ χάμω ἀπὰ στὴ γῆ γιὰ τὰ οὐράνια λάμπει,
κομμάτια εἶναι μιᾶς δύναμης πούδαι δικὴ μου ἀκέρια.
Κατάκορφα στὸν οὐρανὸ τὸ μεσημέρι στέκω,
κι ἀπέ μ' ἄθελα βήματα περιπλανιέμαι κάτω
στὰ σύννεφα τοῦ Ἀτλαντικοῦ τοῦ λείου, κι ἀπ' τὴ λύπη
πού φεύγω καὶ τὰ παρωτῶ, θλίβονται καὶ θρηνοῦνε·
τί πὸ βλέμμα εἶναι γλυκύτερο ἀπ' τὸ χαμόγελό μου,
ὅταν ἀπ' τὸ νησί ἀπαλά χαϊδεύω τὰ τῆς δύσης;
Εἶμαι τὸ μάτι πού θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του ὁ κόσμος,
τὸ μάτι πού μ' αὐτὸ θεῖκό τὸν ἑαυτό του νοιώθει,
κάθε ἀρμονία ἀπ' ὄργανο, κάθε ἀρμονία στίχου,
οἱ προφητεῖες, οἱ γιατρικὲς, ὅλες δικές μου εἶν' ὅλες·
τέχνης ἢ φύσης· κάθε φῶς τοῦ τραγοῦδιού μου, μ' ὄλο
τὸ δίκιο τους ταιριάζουνε, τὸ ἐγκώμιο καὶ ἡ Νίκη.

ROBERT DE SOUZA

Ἀτέλειωτα χύνει ὁ οὐρανός...

Ἀτέλειωτα χύνει ὁ οὐρανός τᾶστρα του στὸ γιᾶλό·
καὶ σὲ φωτὸς τὰ κίματα σὰ σποῦνε ἀφρὸ χλωμό,
πάλι στὰ πόδια μας σβηστά
τὰ ρίχνουνε μικροστά.
Στὴ Νύχτα τῶν παραμυθιῶν, πρὶν σπάση τὴ φωτιά,
τὸ κύμα, τῶν ἀστέρων τῶν μαργαριταριῶν,
θὲ νὰ στὰ φέρω ἀστραφτερά πέρα ἀπ' τὰ β. θη ἐκεῖ,
Γυναῖκα σιᾶστρα, οἱ αἰώνια, πού ὑψώνεις προσευχή,
καὶ στὸ λαιμό σου νείρεσαι τὸ ἀστὲρι τῶν Βοσκῶν.

ΔΗΜΗΤΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1

Σώπασε τὸ μεταξένιο τῆς φροῦ-φροῦ.
Στὸ παρτέτο δὲν ἀκούεται πιεὶ ὁ θόρυ-
βος τῶν γυμνῶν ποδιῶν τῆς καὶ στὰ
μύρμαρα τῆς αὐλῆς ἢ σκόνῃ βασιλέβει.
Ἐχασα αὐτὴν ποῦταν ἢ περφάνεια καὶ
ἢ ἀγάπη μου. Ἐνας σοφὸς ξερόφυλλον
περικύκλωσε τὸ κατώφλι κ' ἢ ἀγωνία
στὴν καρδιά μου θροιάστηκε.

2

Τὸ χλωμὸ φεγγάρι λάμποντας στὸν
οὐρανό, τὸ ποταμάκι ποῦ ὀγγίζει ὁ
μπάτης, δίνουν χαρὲς ἀγνές καὶ τέλειες
—μὰ λίγοι τὸ γνωρίζουν.

3

Στὸ βασίλειο τοῦ Γέν κάθεται ἕνας
ἐρωτιάρης, στὸ βασίλειο τοῦ Σάο μιά
ὁμορφὴ παρθένα κατοικεῖ.

Εἶναι ἀληθινὰ τὸ ἕνα βασίλειο δὲν
εἶναι μακριὰ ἀπὸ τἄλλο, ὁμως μιά σου-
βλερὴ βουνοσειρὰ τὸ χωρίζει ὡς πέρα.

«Σύνεφα ἐσεῖς, στὰ δυνατὰ σας στήθη
πάρ' τε με.

«Ἀνέμοι γίνετε ἄλογά μου καὶ δο-
μῖστε!»

Τὰ σύνεφα τ' οὐρανοῦ δὲν ἀκοῦν τὴ
φωνή, τὸ ἄστατο ἀγέρι σηκώνεται καὶ
πέφτει. Μνήσκω μὲ τὴν πίκρα τῶν στο-
χασμῶν μου, ἔχοντας τὸ νοῦ στὴν πολυ-
ἀγάπητη ποῦ δὲ θά φτάσω.

4

Μιά βροχοῦλα εἶχε ξαναδροσίσαι τὴ
γῆ καὶ τὰ δένδρα σιμὰ στὸ γιοφύρι
εἶταν γιομάτα ἀνθούς. Ἐνα ἄσπρο ἄ-
λογο μὲ χρυσὴ σέλα ἤρθε φέρνοντας μιά
ὠραία κοπελοῦδα, σὰν τὴν πεντάμορφη
τῶν παλιῶν καιρῶν. Αὐτὴ ὁμως τόσο
κρυφὸσκέπασε τὰ θέλητρά της ποῦ δὲν
μπόρεσα νὰ κρατήσω τοὺς στεναγμούς
μου. Κι ἂν δὲν εἶμαι ἕνας μεγάλος ἐ-
ρωτικὸς ἤρωας, βρῆκα σκληρὴ τὴν
ὀπτιὰσῖα ποῦ πέρασε σὰν ὄνειρο.

5

Κάτου ἀπ' τὴς μπαμπακότουφες, πο-
νάχος, παίρνω τὸ λαγούτο μου καὶ

τραγουδοῦ. Κανένα αὐτὶ γιὰ νὰ μὲ ἀκού-
σει ἔξὸν ἀπ' τὸ δικό μου. Κανένα μάτι
γιὰ νὰ ἰδεῖ με πάρεξ τὸ φεγγάρι.

6

Τὰ πουλιὰ ποῦ πέταξαν κρύφτηκαν
στὰ δένδρα, τὸ τελευταῖο σύγνεφο χά-
θηκε νοθρὰ, ὁμως δὲ βαριόμαστε ποτὲς
ὁ ἕνας τὴν ἄλλον ὅταν καθόμαστε μαζί
—τὸ βουνὸ κ' ἐγώ.

7

Μιά γελῶνα κάθεται σ' ἕναν ἀνθὸ
λωτοῦ, ἕνα πουλάκι χιτίζει τὴ φωλιά του
στὰ καλύμια, ἢ κόρη τοῦ βαρκάρη, ὁ-
μορφῆ, λάμπει στὴ βαρκούλα της καὶ
τὸ τραγούδι της ξεπλώνεται καὶ σβήνει
πάνου στὸ γοργὸ νερό.

8

Ρωτᾷς γιὰ τὴ ψυχὴ μου πάει πρὸς
τὰ οὐράνια. Χαμογελῶ μέσα μου καὶ δὲν
μπορῶ νὰ σ' ἀπαντήσω. Σὸν τὸν ἀνθὸ
τῆς ροδακινιάς σερμένος ἀπ' τὸ ποτάμι
γλυστρῶ σ' ἕναν κόσμον ποῦ οἱ ὄχτοι
δὲν μποροῦν νὰ ἀναιρευτοῦν.

9

Ἐδῶ, ἀποκαμωμένος κι ἄρρωστος μιά
φορὰ βρῆκα γιαιρεία στὰ στήθεια τῆς
Βέν-Τσοῦν. Ἐκεῖ εἶταν ἢ φτωχοταβέρ-
να, πάνου στὸ βουνὸ ποῦ σύγνεφα με-
ρόνυχτα τὸ σκεπάζουν. Κι ἀνάμεσα ἀπ'
τὰ λολούδα καὶ τὰ φύλλα γυρεῖο ἄ-
κόμη τὸ θροιστικὸ φουστάνι της καὶ τὴ
γλυκιὰν ὄψη της. Δὲ βρισκεται δυὸ
φορὲς ἢ Βέν-Τσοῦν.

10

Εἶταν ὁ καιρὸς τῶν λουλουδιῶν. Ἡ
θύρα εἶταν κλεισμένη. Στὸν ἴσκιον τῶν
δεντριῶν οἱ ὁμορφονιές ἀνοσπυόταν κι
ἂν καὶ εἶταν οἱ καρδούλες τοὺς γεμάτες
δὲν ἔλεγαν τίποτε, φοβόμενες τὴν ἀδιά-
κριτη κερατσοῖα τοῦ φλύαρου παπα-
γάλου ποῦ εἶταν κρεμασμένος ἀπὸ πᾶ-
νω τους.

11

Θὰ ξαναρθοῦμε πάλι, τὸ πιστεύω.
Ἄλλὰ νὰ μισέψουμε! —μὰ τέτια ὁμορφὴ
νυχτιά... Ἡ φιλία καὶ τὸ κρασί δὲ θὰ
μπορέσουν νὰ καταφέρουν ἐκεῖνο στὸ
ὅποιο θὰ μᾶς ἀνάγκαζε μιά τρικυμία;

12

Ψὲς βράδυ εἶσουν ἀρραβωνιασμένη
σήμερα τὸ πρωὶ τῶνερό σου χάθηκε
... τὸ κουτάκι τοῦ κοκκιναδιοῦ μὴν τὸ
ρίχνεις μπορεῖ νὰ σὲ χρησιμέψει ἀκόμα.

13

Τὰ λουλούδια κεντοῦν τὴ γλῶσση, εἶμαι
εἴκοσι χρονῶ, στὸ κεφάλι μου γλυ-
κοχτυπᾷ τὸ κρασί, οἱ χρυσὲς ἄκρες
στραφτοκοποῦν στὸ χαλινάρι τοῦ ἄσπρου
ἄτιοῦ μου κ' ἢ εὐωδία τῆς ἰτιάς σέρ-
νεται στὸ ποτάμι. —Ἐνόσω δὲ χαμογελά
ἀφῶτιστα εἶναι τᾶνθια ὅταν τὰ πλεξού-
δια της χύνονται, τὰ τοπεῖα εἶναι χα-
ρούμενα, τὸ χέρι μου εἶναι στὸ μανίκι
της, τὰ μάτια μου στὰ μάτια της...
Ἄραγε θὰ μὲ δώσει τὴν καρφίτσα
τῶν μαλλιῶν της;

14

Ντυμένη χαρῶπα βγαίνει ἀπὸ τὸ κα-
μαρίνι της, θλιμένη ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ
βγεῖ νὰ ἰδεῖ τὸν κόσμο. Στὴν αὐλὴ της
μετρᾷ τὰ μπομπουκία κάθε λουλουδιοῦ
ἐνῶ μιά μασούρα φτεροσαλεύοντας
ἐρχεται καὶ κάθεται πάνω στὸ χτένι της.

15

Παρατημένη φιληνάδα.

Κάτου ἀπ' τὸ φεγγάρι ἀντιλαεῖ τὸ
παλάτι ἀπὸ ἤχους τῶν λαγούτων καὶ
τῶν τραγουδιῶν. Μοῦ φαίνεται ποῦ γέ-
μισαν τὴ κλεψιδραμ' ὀλάκερη τὴ θάλασ-
σα γιὰ νὰ κάμουν αὐτὴν τὴν μακριὰ νύ-
χτα νὰ μὴν τελειώσει ποτὲς γιὰ μένα.

16

Ἀπάντηση μιᾶς φρόνιμης γυναῖκας.

«Ἐέροντας Ἀφέντη, ποῦμαι παντρὴ.
μὲν μᾶστειλες δυὸ πολύτιμα μαργαρι-
τάρια, κ' ἐγὼ καταλαβαίνοντας τὸν
ἐρωτὰ σου, τᾶβαλα ψυχρὰ στὸ μετᾶξι
τῆς ρόμπας μου, γιὰ τὸ σπᾶτι μου εἶναι
ἀπὸ ψηλὴ γενιά, ὁ ἄντρας μου εἶναι
ἀξιωματικὸς τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, κι
ἕνας ἄνθρωπος σὰν κ' ἐσένα ἔπρεπε νὰ
νὰ πεῖ: «Οἱ δεσμοὶ τῆς παντρεμένης
δὲ λύνονται.» Μαζὶ μὲ τὰ δυὸ μαργα-
ριτάρια σοῦ ξαστέλω δυὸ δάκρια γιὰ
νὰ μὴ σ' ἔχω γνωρίσει προτύτερα.»

17

Μὲ ρωτᾷς πότε θᾶρθω, ἀλλοίμονο,
ὄχι ἀκόμη... Πὼς χτυποῦσε ἢ βροχὴ τὰ
βάλα τὴ νύχτα τοῦ συναπαντήματός
μας! Ἄ! πότε θὰ ξαναφαλιδίσουμε μαζὶ
τὰ κεριά ποῦ καπνίζουν, ἀναθυμάμενοι
τὶς χαρούμενες ὄρες τῆς βροχερῆς ἐκεί-
νης νύχτας;

18

Κοίτα! οἱ ὁμορφες κορασιὲς τρέχουν
κοπαδιαστὲς στοὺς πλατιοὺς διαδρό-
μους μὲ τὴ μουσικὴ καὶ τὴν εὐθυμία
ἀνεμόφερτες... Ἐλα, πὲς μου, ἂν ἐκείνη
ποῦ θὰ διαλεχτεῖ ἀπόψε, μπορεῖ νᾶχει
ματόκλαδα μακρύτερα ἀπὸ δαυτεῖς;

19

«Ἄκουσε τοῦτο τὸ τραγούδι ποῦ
ἀγαπᾷ!»

Ρίχνει τὸ λευκὸ τῆς χέρι στὸ λαγούτο.
Ὁ ἀγαπητικὸς ὄνειροπλανιέται. Γιὰ
νὰ τοῦ χαλάσει τὸνεῖρο πετάει ἀπ' τὸ
λαγούτο κάπια παραφωνία.

20

Πλανιέμαι στὴ Λύση, πλανιέμαι στὴν
Ἀνατολή, στέκομαι ὅπου μ' ἀρέσει...
Κοίτα, πὼς ἔχει τὸ ρυάκι τὶς ἄκρες του
ραγισμένες ἀπὸ τὸ χινοπωριάτικα ἀγέρι!
Ἄγκαλὰ τί μὲ νοιάζει ἂν τὸ χινοπω-
ριτικο ἀγέρι ἀπογυμνώνει τὶς μακρινὲς
αὐτὲς ὄχτες; Ἄν οἱ ὄχτες ἔχουν χα-
λασμένην ὄψη εἶναι δική τους δουλειά.

ΟΙ ΜΙΜΟΙ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Χαιρετίσματα.

Τὰ σεληνοβύζαχα λουλούδια τοῦ κήπου μου φεγγάρισαν. Ἄλλοτινὲς φωνὲς μ' ἐκάλεσαν στὸ ἐπιθαλαμιακὸ μου διάβα.—Σᾶς γνωρίζω, ὦ κύμβαλα τοῦ μέλλοντος.

Ἐναρμόνια τούτῳ τραγικὸν θανάτῳ τῶν μοιραίων χαμᾶν. Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε;—Ἀπὸ τῆ ζωῆ, ἀπὸ τῆ ζωῆ.

Ἕννοιαι δειλῶν στὸ μακάριο χορὸ τῶν Ὁρῶν πάω τρυγώντας σας. Μὲκλειψε τὴν κιθάρα μου κάπια Νεράϊδα γιὰ νὰ τὴ δώσει δώρο στοὺς γάμους τοῦ Πηλέα καὶ τῆς Θέτιδας.

Σὲ πᾶν ἀκρογιαλιά, σὲ πῶ ἀπόδυσμα, σὲ πῶ φεγγάρισμα λουφάζει;

Μιά βραδιά ἔκρουσε σῆνοπόπτεφρα δακτύλια μου: Πονῶ τὸν πόνο ποῦ ποιοῦν οἱ κρίνοι.—Ἐκείνη ἀπόθανε καὶ ἀπόθανε σὲ μιὰ ρομαντικὴ Σελήνη καὶ τώρα χάνουμε στὸ εἶναι μου ἐγὼ κ' ἐκείνη.

Ἐλεγειακά λουλούδια ποῦ κρούετε σὰν ἄρπες, ἀρώματα δυναμικά, ὧ ναρκισιάσματα ἐποχῶν μὲς τὴν καθρέφτινη Φύση, κάτι μ' ἀγαπάει μὲς τὴν Πλάση. Ἡ ἔλεγειακὴ Σελήνη ἀπομερίμνησε σῆνορώματα σὰν ποιητῆς ποῦ μεθυμένος ἀπ' οἷς λέξεις ξεχνάει τὸ θέμα του.

Ὁ ψαράς.

Πλανήθηκα σὲ μιὰ νεραϊδίσιαν ἀκρογιαλιά μὲ τὴν ἀλαφροήσκιωτην Ἀγάπη μου. Ἡ βαρκούλα ἀνάλαφρη πετοῦσε στὸ χινοπαρῆατῆκο φύσημα κ' εἶπα:—Ἄς ἀφήσω πάλι τὸ λογισμό μου νὰ αἰθερολάμνει.

Μὰ ξάφνω τὸ σμαράγδινο ὄνειρό μου πιάστηκε σὲ κάπια δίχτυα καὶ τῶνωσα νὰ σέρνεται πρὸς τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐνα πέλωρο Τελώνιο σκάλιξε τὰ δίχτυα βρίσκοντας ὁμῶς ἡσκιους τὰ ξανάριξε κ' ἔνοιωσα τὸ ἀπόσπαστο ὄνειρό μου νὰ με ἀκολουθεῖ.

Μιά φωνὴ ἐθροήγησε πρὸς τὸ ἄπειρο:

«Φωτοβαδιστῆς καὶ νυχτοπερπατάρης πάω πρὸς νέες ἀκρογιαλιὲς ρίχνοντας τὴ μέρα μαλαματένια καὶ ἀγγυρᾶ τὴ νύχτα δίχτυα στὴν προαιώνια θάλασσα. Χρόνια καὶ χρόνια γιὰ τὸ ἀγνήγητο ψάρι ποῦ θ' ἴχει στὰ σπλάγχθα του τὸ μυστηριακὸ πετράδι, τὸ σολωμῶνιο σμαράγδι, ποῦ θ' ἀναστήσει τὸν ἀφέντη μου. Τοῦ κάκου ἢ ἀπιστη φύκια μονάχα καὶ σύγνεφα φέρνει στὰ δίχτυα μου.»

Εἶταν τριανταφυλένιο δύσεμα Σεπτέμβρη. Οἱ Νεράιδες πίσω ἀπὸ τὸ γυαλὶ τοῦ πόντιου καθρέφτη ἐπρόβαλλαν τὰ σμαραγδένια τους μάτια καὶ ἀρωμάτιζαν τὸ σουροπένιο γυάλο, ποῦ μιὰν εἰρωνεῖα πέρα ὡς πέρα ξάπλωνε, πόντια.

Καὶ λάλησε ἡ ἀλαφροήσκιωτη ψυχὴ μου στὸ ξωτικό τὸ καταραμένο.

—Αἰθερολαμνιστῆ, ἀνώφελα γυρεύεις στὴ γέρικη θάλασα τὸ θησαυρό σου. Τὸν εἶδα ἐγὼ νὰ σελαγίζει στὸ λήθινο πέρασμά μου σὲ τρεῖς ζευγάρια μάτια. Στῆς ἀφαντοῦς ξωτικῆς, ποῦ μὲ εἶδε μιὰ στιγμὴ μ' ὄλο τὸν πόνο τῶν πραγμάτων ποῦ δὲ φαίνονται καὶ σένα ζευγάρι μάτια ποῦ ἔδεσαν τὴ ζωὴ μου στὸ φυλλορρόφημα τῶν ῥόδων.

Τώρα βαδίζω πρὸς τοὺς πόρους ποῦ θ' ἀγαπήσω.

Κι ἄφησα ξαστικό τὸ Τελώνιο ρίχνοντας στὰ δίχτυα του τὸν παλιὸ καημό μου. Γιατὶ μὲ πάντεχες ν' ἀράξω στὸ κατώφλι σου νεραϊδομάτα ποῦ μὲ ξαναφεγγάρισες μὲ τὸ παράξενο ἀνέβλεμμά σου.

ΦΟΔΟΦΙΛΟΣ

ΤΑ ΠΗΔΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

—ΑΛΛΑΓΗ ΘΕΣΕΩΝ—

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΑΤΥΡΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Μιά ἄσκημη ξανθὴ νέα
Ἐνας ὄρατος μελαχρινὸς νέος.—
Φωνὴ μετ' υσμένου.

Ἡ σκηνὴ, στὸ φρεσκοκοπαστρεμμένο δωμάτιο τῆς ἄσκημης νὰ νέας ἀσπρορουχοῦς. —Νύχτα.— Ἡ νέα σαστισμένη στέκεται κοντὰ σ' ἕνα τραπέζι κρατώντας στὸ χέρι μιὰ μποτιλίτσα σουμπλιμέ. Κάνει νὰ τὴν ἀδειάσει στὸ ποτήρι μὰ τὸ βαριεστημένο βῆμα ἐνὸς ποῦ εὐὰ περάσει μπρὸς ἀπ' τὸ σπῆτι της, τὴ σταματᾶ, καὶ τρέχει στὸ παράθυρο τὸ φωτισμένο κάπως ἀπὸ ἕνα φανάρι, ποῦν' ἀντίκρου του.

Μόλις ἰδεῖ αὐτὸν ποῦ περπατοῦσε, σταματᾶ τὴ συγκίνηση της ποῦ λίγο ἤθελε νὰ τὴ σπρώξει σὲ ξεφωνητὸ χαρᾶς καὶ εὐρήνου.

Ὁ περιπατητῆς ποῦ εἶναι ἕνας ὄρατος, ἀμούστακος, μελαχρινὸς νέος, δίχως νὰ ξιπασεῖ, περνάει ἀπὸ μπροστά της, καὶ ἂν κανεὶς προσέξει, εὐὰ νοιώσει πὼς σταματᾶ πότε πότε τὸ βῆμα του ὅσο πλησιάζει στὸ δωμάτιο.

Ἡ νέα μόλις τὸν νοιώσει νᾶρχεται, γυρίζει πρὸς τὴ θύρα, στέκεται, καὶ περιμένει. Φαίνεται πὼς προσέχει τὸ βῆμα του καὶ ὑποφέρει.

Ὁ Νέος Μὲ στενοχώρια μουρμουριστὰ καθὼς μπαίνει. Καλησπέρα!

Ἡ Νέα Χωρὶς ν' ἀκουστεῖ τὸν καλησπερίζει καὶ πλησιάζει σ' ἕνα σοφάδι καὶ τοῦ λέει: Κάθησ' ἐδῶ.

Ὁ Νέος Δὲν εἶμαι γιὰ νὰ καθήσω. ἔτσι ἦρθα.

Ἡ Νέα Μὲ πιασμένη ἀναπνοὴ Καλύτερα θάταν νομίζω—ἀφούχες σκοπὸ νὰ μοῦ πεῖς πὼς δὲν εἶσαι γιὰ νὰ καθήσεις—νὰ... νὰ μὴν ἐρχόσουν. Ἄχ! ἂν ἤξερες τί νοιώθω ἅμα ἐρχεσαι. Κ' ἐσύ; . . Καὶ νᾶμαι γυναίκα. Ἄλλοίμονο . . νὰ φοβοῦμαι νὰ σοῦ δεῖξω τὴ χαρὰ μου, τὴ λύπη μου, γιὰ νὰ μὴ σὲ στενοχωρήσω. Ἄ! δὲ βαστῶ πιὰ. Ἔεσπᾶ σὲ λυγμούς Μὴ θυμώνεις . . δὲ φταίω . . Τί νὰ κάμω; Σιωπῆ. Θύμωσες; Πές μου ὦ πές μου. Σοῦ μιλῶ γιὰτὶ θαρρῶ πὼς σκέπτεσαι τὸ μεγαλύτερο κακὸ γιὰ μένα ὅταν σωμαίνεις. Ἄν δὲν τὸ νομίζ' αὐτό, θὰ μ' ἄρσε νὰ σωμαίνω σὲ τέτοιες στιγμές. Ὅταν σωμαίνω ἀμφιδάλλω στὶς ιδέες ποῦ μοῦ περνοῦν γιὰ τίς σκέψεις σου καὶ δὲν ὑποφέρω τόσο. Σιωπῆ Μίλησε μου, λέγε κ' ἐσὺ κάτι ὅταν ἐρχεσαι. Ἄχ! γιὰτὶ νὰ ξεχνῶ μόλις φεύγεις τοὺς πόρους ποῦ μ' ἀφήνεις καὶ νὰ σ' ἀναζητῶ;

Ο Νέος Μὰ τί θέλεις νὰ σοῦ πῶ;
Ἔλα στὸ νοῦ σου. Δὲ φτάνει
ποῦ μὲ ξεσήκωσες ἀπὸ κεῖ
ποῦ καθόμουν...

Ἡ Νέα Ἄν ξεπιτούτου μοῦ λὲς τέ-
τοια σκληρὰ λόγια ἔταν ἔρ-
χεσαι, πὲς μου το γιὰ νὰ ἡσυ-
χάσω. Μοῦ φαίνεται πὼς τὰ
λόγια σου δὲ θὰ μὲ πείραζαν
ἂν ἤξερα τὸ σκοπὸ ποῦ τὰ λὲς.

Ο Νέος Φταίω γὼ ποῦ πίστεψα στίς
αὐτοκτονίες σου κ' ἤρθα, γιὰ
ν' ἀκούω τώρα.....

Ἡ Νέα Ἄ! νᾶξερές πόσο δὲν ἤθελα
νὰ σοῦ γράψω τὸ γράμμ' αὐ-
τό. Μὰ στίπα... τί τραβῶ
ἅμα δὲ σὲ βλέπω. Κι ἔμως,
ἔχω μετανοιώσει... στὸ ὄρ-
κίζομαι. Ναί μὰ τὸ θεὸ τί ἄλ-
λο νὰ σοῦ πῶ ἀπ' ὅτι ἔχω
μετανοιώσει.

Ο Νέος Σὲ πιστέβω, σὲ πιστέβω.

Ἡ Νέα Χατηρικά μὴ δείχνεις πὼς
μὲ πιστέβεις γιατί μὲ θανα-
τόνεις Ἐπειτα σὲ τέτοια
πράγματα δὲ θὰ μὲ νοιάξει
τόσο, ἂν δὲν μὲ πιστέβεις.
Ναί... ἔε σοῦ λέω... μὰ...
Καὶ στὸ τέλος εἶπα ποτέ μου
σ' ἐσένα ψέμματα;

Ο Νέος Κι ἂν μούλεγες τὸ ἴδιο θὰ
μοῦ ἦταν.

Ἡ Νέα Διοσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ
τὸν βροῖσι, μὰ συγκρατιέται. Ὁ
συγκρατημὸς τῆς λιγόνει τὴν
φυγὴν καὶ τῆς φέρνει τὸ παρά-
πονο. Νόμισα πὼς τούτη τὴ
φορὰ θ' ἀρχόσουν ἀλλοιωτικός
—νὰ γιατί σοῦ γραφά—πὼς
θὰ φερνόσουν ἀλλοιωτικά. Μὰ
πότε τὰ λόγια ἔρχονται στὸ
στόμα μας τὴν ὥρα ποῦ τὰ

ζητάμε; Ποτέ. Καὶ πονᾶμε
γιαυτὸ καὶ πιστέβουμε ἅμα
ἔρθουν πὼς ἂν τὰ ποῦμε στὴν
ὥρα τους, θ' ἀλλάξουν τὸ
πρόσωπο ποῦ ἀγαποῦμε. Ἄν
τὴν ἐνοιωθε κανεὶς αὐτὴ τὴ
χαρὰ, ποτέ δὲ θάτχεν λυπη-
μένος.

Ο Νέος Κι αὐτὰ νὰ σοῦ καθα-
ρίζανε δὲν ἔπρεπε νὰ μιλάς
τόσο.

Ἡ Νέα Πὼς μπορεῖς καὶ μιλάς
ἔτσι. Ἀσκημένους ἔταν κά-
νεις πὼς δὲν καταλαβαίνεις, κι
ἔταν φαίνεσαι πὼς ἀπὸ κα-
κιά μιλάς, ἀσκημένους, μὰ ὄχι
τόσο. Μὴ γελάς. Ὅτι σοῦ λέω
εἶναι σωστό. Μὴ σὲ παραξενέ-
βει πὼς ἐγὼ μιὰ ἀσπρορουχοῦ
μιλῶ ἔτσι. Ποτέ δὲ θὰ τὸ πί-
στεβα πὼς θάρθει στιγμή ποῦ
θὰ νομίζω πὼς τὰ ξέρω ἔλα.

Ναί ἔλα τὰ ξέρω ἅμα δὲν εἶσ'
ἐδῶ... μπροστὰ μου, κι ἂς μὲ
ρίχνουν σ' ἀμφιβολία τὰ φερ-
σίματα σου. Ὅλα τὰ μαθα ἀπ'
τὸν καιρὸ ποῦ σὲ γνῶρισα.
Ἐπρεπε νὰ μὲ ἤξερες πρῶτα.

Μὰ πότε θέλησες νὰ μάθης
ἴποτε δικό μου. Ἐγὼ τὸ κά-
θε τί σου ξέρω, καὶ πάντα
κυττάζω νὰ μάθω καὶ τὸ πῶ
ἀδιάφορο γιὰ σένα πρῶτα.
τόσο μ' εὐχαριστεῖ μὴ σοῦ
φαίνεται γελοῖο ἂς σοῦ φανεῖ
τί μὲ νοιάζει· ναί μὰ πρῶτησε
ποιὸς συχαίνεται περισσότερο
τὸν ἄλλο γιαυτὸ ποῦ κάνεις;
Τώρα λὲς μὲ τὸ νοῦ σου—τί
ἐμένα θὰ γελάσεις—ποῦ βρι-
σκω νὰ λεπτὰ καὶ σοῦ στέλ-

νω δῶρα, τώρα λὲς μὲ τὸ νοῦ
σου γιατί μιλῶ ἐνῶ σοῦ ὑποσ-
χέθηκα νὰ μὴν ξαναμιλήσω
τόσο· τί φταίω γὼ ποῦ νομίζω
πὼς μὲ πικρένεις πάντα γιὰ
πρῶτη φορὰ; Τί φταίω τί
φταίω ποῦ μὲ γελάει ὁ χωρι-
σμός. Τί φταίω ποῦ νομίζω
ἅμα ἔρχεσαι πὼς ἔτι κι ἂν
σοῦ πῶ θὰ τὸ καταλάβεις καὶ
ὄχι μόνο ἐσὺ, μὰ ἕποιος τ'
ἀκούσει. Γιατί θαρρῶ πὼς ἔχω
δίκιο, φταίω; Ἐπειτα ἔτι κι
ἂν μοῦ ζητήσεις μπορῶ νὰ
μὴν τὸ κάνω; Ἀπὸ ἀγάπη
στὸ ὑπόσχομαι, ἀπὸ ἀγάπη
μπορῶ νὰ σοῦ ὑποσχεθῶ, νὰ
μὴ σ' ἀγαπῶ.

Ο Νέος Ἦθελα νὰ μάθω δὲ θὰ κου-
ραζόσουν ἅμ' ἀκουες νὰ σοῦ
λένε τὸς ἀκατανόητα λόγια.

Ἡ Νέα Καὶ μήπως κουράζεσαι;
Ἐ-
τσι τὸ λὲς. Δὲ μπορεῖ, δὲν
πρέπει νὰ κουράζεσαι.

Ἡ Νέα Παρακλητικὰ τὸν σιμώνει καὶ
σιμόνα τὸν τὸ χέρι. Ἄχ!
μαλάκωσε μιὰ στιγμή. Μόνο
μιὰ στιγμή κάν'το καὶ δὲ θὰ
σοῦ ζητήσω τίποτ' ἄλλο πιά.
Πρέπει νάσαι δίκαιο νάσαι μα-
λακός. Μόνον ἔταν νομίζω
πὼς εἶσαι μαλακός μοῦ φαί-
νεσαι ὡραῖος. Ἐτσι σὲ θυμοῦ-
μαι κι ἔταν λείπεις κι ἔταν
φεύγεις, γιαυτὸ σ' ἀγαπῶ,
γιαυτὸ ἐπιμένω νὰ σ' ἀγα-
πῶ. Μαλάκωσε καὶ κύτ-
ταξέ με τότε στὰ μάτια·
θαρρῶ πὼς θὰ ξεχάσω τὴν
ἀσκήμια μου ἅμα μὲ κυτ-
τάξεις μαλακωμένος. Πνε

δπως σὲ θέλω γιὰ λίγο, Ναί,
ναί, ἐκεῖνο ποῦ μᾶς φεβί-
ζει νὰ μὴ σ' ἀγαπήσω πῶ
πολὺ θὰ προσπαθῶ νὰ μὴ
γίνει. Δὲ θὰ σ' ἀγαπήσω πε-
ρισσότερο, κι ἂν σ' ἀγαπήσω
θὰ τὸ κρύψω, θὰ βάνω τὰ δυ-
νατὰ μου νὰ μὴν τὸ ἴδεις.
Μαλάκωσε γιὰ νὰ μὴ βλέπω
τις ἀτέλειές μου καὶ τὴ φτώ-
χεια μου ποῦ δὲ μ' ἀφήνει καὶ
δὲ μοῦ ἐπιτρέπει οὔτε νὰ σ'
ἀγαπῶ. Δὲ μπορῶ πιά νὰ δου-
λέψω κατὰλαβὲ το αὐτό. Ἄ-
μα πέρνω τὴν θελόνα στὰ χέ-
ρια μου, θαρρῶ πὼς βαστῶ
ἄλτρες.

Ο Νέος Μὴ μοῦ λὲς πὼς ὑποφέρεις
γιατί δὲ σὲ πιστέβω. Πὼς ἐ-
γὼ μόλις σκεφθῶ ἕνα πολὺ
καλιό μου ἔρωτα γίνομαι χα-
ρούμενος καὶ πὼς ἐσὺ... Ἐλα
μὴν κάνεις πὼς ἀγαπᾶς. Μα-
κάρι νάσουν ἐρωτευμένη. Θά-
ταν καλὸ καὶ γιὰ τοὺς δυὸ.

Ἡ Νέα Ὅστε ἀκόμη δὲν πιστέβεις
πὼς σ' ἀγαπῶ. Ἄχ γιατί νὰ
μοῦ τὸ πεις.

Ο Νέος Μιὰ στιγμή. Δὲ σ' ἀρέσει νὰ
μιλῶ. Τότε γιατί μὲ διακό-
πτεις.

Ἡ Νέα Δὲ θέλω νὰ μοῦ λὲς τέτοια
λόγια.

Ο Νέος Ὅστε ὅτι θέλεις ἐσὺ πρέπει
νὰ λέω.

Ἡ Νέα Σωπαίνει ἐν ἔξει τί νὰ πεῖ

Ο Νέος Σωπαίνεις ἅμ' ἐβέβαια τί νὰ
πεῖς.

Ἡ Νέα Σωπαίνω γιατί δὲ μπορῶ,
γιατί δὲ βρίσκω τὰ λόγια ποῦ
πρέπει νὰ πῶ. Ὅτι λὲς, ἔτι

κάνεις, όσο ασήμαντο νάναι μου φαίνεται σπουδαίο και τὰ χάνω και πονώ και ζαλιζομαι νὰ γιατί δὲ βρίσκω τὰ λόγια πού πρέπει νὰ πῶ γιὰ τὸ κάθε τί σου. Μὰ κι ἂν τὰ βρῶ πὼς νὰ προφθάσω νὰ στὰ πῶ; Ἐσὺ μένεις τόσο λίγο ἔδω. Ἐπειτα τί νὰ σοῦ πῶ ἀφοῦ δὲ βγάζω τίποτε; Ἐμερόνυχτα συλλογιέμαι κάτι πού δὲν σοῦ εἶπα. Κι ὅταν στὸ πῶ... κάθε ἄλλο γίνεται. Τὸν τρόπο πού θὰ σ' ἄλλαξε τὸν ξέρω... μὰ ἐξέθελω νὰ τὸν μεταχειριστώ. Ντρέπομαι ὅταν σκέπτομαι πὼς θ' ἄλλαζες μὲ τ' ἀράδιασμα τῆς κάθε δυστυχίας μου.

Ο Νέος Τί ἔχεις νὰ μοῦ πεις κι ἄλλες δυστυχίες. Κι ἂν εἶχες θαρροῦσες πὼς θὰ μ' ἄλλαζες; Ἐπειτα μπορῶ νὰ πιστέψω πράγματα πού δὲν καταλαβαίνω.

Ἡ Νέα Ἄμ' τόξερα πὼς δὲ θ' ἄλλαζες γιαυτὸ δὲν τόκανα.— Σὲ κατάλαβα. Μὰ τι ἄλλο μοῦμενε ἀπὸ τοῦ νὰ κάνω πὼς δὲ σὲ καταλαβαίνω γιὰ νὰ μὴ σὲ χάσω. Ἄν δὲν τόκαν' αὐτὸ θάμουν ὀλότελα χαμένη. Καὶ τώρα μοῦ λές... Ἄχ! φέμματα μοῦ λές. Πές μου ὅτι μοῦ λές φέμματα και θὰ τὸ πιστέψω τί μὲ κυττάς ἔτσι θαρρεῖς πὼς σοῦ λέω φέμματα. Ἐγὼ δὲ λέω φέμματα μακάρι νὰ μποροῦσα. Τώρα θάσουν ἀλλοιότικος. Δὲ σοῦ λέω φέμματα, δὲ μπορῶ νὰ πῶ φέμματα. Μὰ θαρρῶ... μερικὲς στιγμὲς—γὰ ὅπως

τώρα—πὼς αὐτὸ πού λέω, εἶναι σωστό, ἐνῶ δὲν εἶνε δὲν τὸ θέλω... Πόσο βασανίζομαι ἅμα νομίσω πὼς μέπιασες χάνομαι ὅταν σὲ καταλόθω ἀπ' τὸ πρόσωπο, ἀπ' τὰ λόγια ἢ ἀπὸ μιὰ χειρονομία πὼς μὲ στραβοκύνταξες και πόσο πόσο πικραίνομαι ὅταν σὲ βλέπω νὰ μὴ μὲ θαυμάζεις νὰ μὴν ὑπερηφανέβεσαι γιὰτί σὲ καταλαβαίνω. Πὼς νὰ χαρῶ κ' ἐγὼ γιὰ τίς ἐπιτυχίες μου πού σὲ βλέπω ἔτσι, κρυφὸ κρυφὸ νὰ σκέπτεσαι τὸ κακὸ σὰν νὰ μὴν ὑπάρχω ἐγὼ μπροστά σου, γιομάτη καλωσύνη.

Ο Νέος Θὰ μπορέσουμε νὰ μιλήσουμε και γιὰ τίποτε ἄλλο ἐνόσω θάμ' ἔδω;

Ἡ Νέα Γιατί μετέταιο τρόπο ζητᾶς νὰ φύγεις; Ἦξερα ἐγὼ πότε θὰ σ' ἐλευθέρωνα τὸ ξέρεις ὅτι τόξερα. Μὰ γιὰτί δὲ θυμάσαι ὅτι πρέπει κι ὅτι δὲν πρέπει... Μὴ μοῦ πεις πάλι πὼς δὲν καταλαβαίνεις. Πρέπει νὰ καταλαβαίνεις και νὰ θυμάσαι πρέπει, κι ὅτι σκέπτομαι γιὰ σένα κάθε στιγμή πρέπει νὰ τὸ ξέρης.

Ο Νέος Ἐλα νὰ μιλήσουμε και λίγο πρακτικά. Γιὰ πές μου—μὴ σοῦ κακοφανῆ και νομίσεις ὅτι και τώρα μιῶ μὲ κακία γιὰ νὰ σὲ προσβάλω—μὲ εἶδες μιὰ μέρα στὸ δρόμο, φαγώθηκες νὰ μὲ ἔγνωρίσης—τὴν ἀλήθεια δὲ θέλεις νὰ σοῦ λέω, γιὰτί λοιπὸν πειράζεσαι;—Φαγώθηκες λοιπὸν νὰ μὲ γνωρίσης, ἐγὼ σ' ἄφισα νὰ μὲ φι-

λήσεις, κι ἀκόμα νὰ μοῦ κάνεις δῶρα, πού τὰ δέχτηκα μὲ χίλια στανιά... Ἐπειτα... ἄς εἶναι... Αὐτὰ πρέπει νὰ μὲ κρατοῦν σοῦζα μπροστά σου; ὑποχρεωμένο;

Ἡ Νέα Παῖς σοῦ εἶπε νὰ μοῦ τὰ πεις αὐτὰ; Γιατ' ἤρθες; Γιατί νὰ τὰ πεις μ' αὐτὸ τὸν τρόπο; Ὅλο τὸ κακὸ σκέπτεται γιὰ μένα. Μπορεῖ νάναι σωστὸ ὅτ' εἶπες μὰ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ πεις. Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ καταλάβεις; ὅτι δὲν πρέπει καταλαβαίνεις... μὰ ξέρω γιὰτί, ἔγινε, ξέρω γιὰτί τόκανες, γιὰ νὰ τὸ πάρω ἀπόφαση; καλὰ. Ἄχ! γιὰτί νὰ μὴν μπορῶ... γιὰτί ὡς ἐκδίκηση νάχω τὴν περιφρόνηση ἐνῶ δὲν μπορῶ νὰ περιφρονήσω. Λέγε ὅτι θέλεις ἐγὼ ἔχω τὸ δίκιο. Μπορεῖ νὰ εἶπω σωστὸ ὅτι λές μὰ ἐγὼ ἔχω τὸ δίκιο, ἐγὼ πού φταίω. Ναί, ἐγὼ. Ὅποιος ἀγαπάει ἔχει τὸ δίκιο—και σὺ λέγε ὅτι θέλεις—γιαυτὸ και σ' ἔλα σοῦ φαίνομαι ἀδικη. Μὰ φταίω ἐγὼ πού δὲν ἔχουσα προτύτερα τὸ φαρμάκι στὸ ποτήρι. Ἄν τόπινα δὲ θὰ τάλεγες αὐτὰ. Κάτι μοῦ λέει πὼς δὲ θὰ τάλεγες κι ἂν γλύτωνα ἀκόμη. Μὰ ἤθελα νὰ μείνω καλὴ. Νόμισες πὼς δὲ φαρμακώθηκα γιὰ μένα... γιὰτί φοβόμουν; τί νὰ φοβόμουν τὰ βάσανά σου τὴ φτώχεια μου ἢ τὴν ὀρφάνια; γιὰ σένα δὲ φαρμακώθηκα, γιὰ σένα. Πές μου τώρα πούσαι μπρὸς μου νὰ φαρμακωθῶ; Πές το λοιπὸν νὰ ἴδεις, τὸ κάνω ἢ δὲν τὸ κάνω;

Ὁ Νέος γελᾷ εἰρωνικά, ἐνῶ ἐκείνη, γιὰτί φαρμακώνεται ἀπ' τὸ χαμόγελο, του ἀρπάξει τὴ μοσιλλίτσα και τὴ φέρνει ὡς τὰ χεῖλη

Ο Νέος θεμώντας κατ' ἐπάνω τῆς και πιάνοντας τὸ χέρι. Μὴ γιὰ τὸ θεὸ και σὲ πιστέσω. Καὶ φέμματα νὰ μοῦ τόλεγες θὰ σὲ πίστεβα... μὰ... Ἡ Νέα προσπαθεῖ νὰ τοῦ ξεφύγει. Μὴ φωνάζεις; δὲ φταίω; σὲ παρακαλῶ; δὲ φταίω ἐγὼ ὁ κακομοίρης πούκανα πὼς δὲ σὲ πιστέσω.

Ἡ Νέα Πιρραϊώνας τὴ μοσιλλίτσα στὸ χέρι του. Μὴ λές τὸν ἑαυτὸ σου κακομοίρη; δὲ μπορῶ νὰ σ' ἀκούω νὰ λές τὸν ἑαυτὸ σου ἔτσι. Ἄσε τὴ μοσιλλίτσα στὸ τραπέζι. Δὲ μπορῶ νὰ τε βλέπω φοβισμένο; σὰ ζητιάνος μοῦ φαίνεσαι. Ἐλα, ἄσε τη και γίνε ὅπως ἦσουν... Ἐτσι... Μὰ σοῦ λέω δὲν ἔχεις νὰ φοβηθεῖς τίποτε. Ἄσε τη σὲ παρακαλῶ. Ἄφοῦ ὅσο εἶσαι μπροστά μου δὲν κάνω τίποτε, σιιάζεσαι, ἅμα λείψεις; Καὶ ἔλ' οἱ διαβολοὶ νὰ μὲ θάλουν νὰ τὴν πάρω ὅταν λείψεις δὲ θὰ τὴν ἀγκίξω Ἐλα τώρα, ἄσε τη. Δὲ θέλω νὰ μοῦ ἐναντιώνεσαι σὲ τίποτε γιὰτί αὐτὸ μὲ βασανίζει.

Ο Νέος Μὰ τί σοῦ χρειάζεται πραγμα ποῦνε ἀχρηστο

Ἡ Νέα Ἴσα ἴσα χρειάζεται και παραχρησιάζεται γιὰ ὅτι δήποτε.

Ο Νέος Μὴ μὲ γελᾶς. Τί πρᾶγμα εἶν' αὐτὸ πού χρειάζεται και γιὰ καλὸ και γιὰ κακὸ;

Η Νέα, γλυκά και γελαστά βάζοντας γύρω στο λαιμό του το χέρι της Τὸ σουμπλιμὲ καλέμου! Σιωπᾷνε και τὸν κυττάζει με πόθο στὰ μάτια.

Ο Νέος κατεβάζει τὰ μάτια του φοβισμένος.

Η Νέα με διαχυτικότητα ποὺ τῆς ξεφεύγει ὕστερ' ἀπὸ στιγμή ντροπῆς. "Ελα, κάνε μου τὴ χάρη και κάθῃσ' ἐδῶ. Τοῦ δείχνει νὰ καθῆσει στὸ σοφᾶ. "Ο Νέος κάθεται. Πές μου, γιατί στὸ πα κάθῃσες; Μὰ ποὺ νὰ μὲσ τὸ πεις! "Αν τῶκανες γιατί στὸπα πρέπει νὰ τὸ ξέρω. Μὴ με ντρέπεςαι· πές μου τὴν ἀλήθεια. "Οχι ὄχι μὴ μὲσ τὴν πεις γιατί σὲ τίποτε ἐδὲ θὰ μ' ὠφελῆσει. Πές μου μόνον τοῦτο κάθῃσες γιὰ τὸ χατήρι μου—ἢ ὄχι—κι ἐπι τῶρα πιά μένεις γιατί σ' ἀρέσει· ὄχι γιατί ἀναγκάζεσαι νὰ σ' ἀρέσει, μὰ γιατί σ' ἀρέσει. Μόνον ἔτσι θὰ μπορέσω νὰ καταλάβω κ' ἐγὼ κάτι ἀπὸ σένα.—Εἶν' ὠραία ἐδῶ ἔ; Θὰ σ' ἀρέσει ἔ; Πρέπει νὰ σ' ἀρέσει, εἶσαι καλὸς και σ' ἀρέσει.—"Αχ! πόσο σ' ἀγαπῶ, πόσο σ' ἀγαπῶ. Ρίχνει τὸ κεφάλι της στὸ στήθος του και πιάνει τὸ χέρι του και τὸ μαλάζει. "Ο Νέος στενοχωριέται ἀκούητος. "Αχ! ἀφησέ με ἔτσι λίγο... λίγο... τίποτ' ἄλλο κ' ἐγὼ δὲ θέλω ἀπὸ σένα τίποτ' ἄλλο. Σιωπῆ. "Ανήσυχη ἀπὸ τὸν πόθο τὸν σφίγγει "Ω πόσο θάμουν εὐχαριστημένη ἂν δὲν ἤθελα νὰ σὲ φιλήσω. Μὴν κουνῃθεῖς δὲν

τὸ θέλω. "Αν εἶναι νὰ κουνῃθεῖς και μιὰ τρίχα δὲν τὸ θέλω. "Οχι ὄχι δὲν τὸ θέλω. "Εκτὸς ἂν μὲσ τὸ πεις ἐσὺ. "Αχ! γιατί δὲ μὲσ τὸ λές. Μὴ μὲσ τ' ἀρνίεσαι τῶρα ποὺ τὸ ζήτησα. Θὰ σκάσω. Ναί ἔχεις δίκιο δὲν πρέπει νὰ ζητοῦμε πράγματα ποὺ δὲν ξέρουμε ἂν μᾶς τὰ δώσουν ἢ ὄχι, γιὰ νὰ μὴ βασανίζομαστε. Μὰ τῶρα ἔγεινε πῶγεινε. Σηκώνει τὸ κεφάλι της και τὸν φιλεῖ στὸ στόμα ἀπαλὰ γιατί ἀλλιῶς φοβάται. Σαναφέρεινὲ στὰ στήθη του τὸ κεφάλι της. "Ο Νέος σκουπίζει τὰ χεῖλη του γιατί συχάινεται "Αχ! πόσο εἶσαι καλός. Τῶξερα ἐγὼ πὼς θὰ σὲ φιλοῦσα σήμερα γιὰ τὸ δὲν ἔκανα τὴν κουταμάρα... Δὲ μιλάς; Μὰ γιατί δὲ μιλάς; Θύμωσες ποὺ σὲ φίλησα ἀπ' αὐτὸ ποὺ εἶπα; Μὴ στέκεσαι ἔτσι φίλησέ με κ' ἐσὺ. Τί θὰ πάθεις... Δὲ θέλω νὰ πιστέψω πὼς συχάινεσαι. "Ελα νὰ ζήσης. Εἶναι κρῖο πικρὸ πρᾶγμα νὰ στέκεσαι σὰν ξύλο νὰ σὲ φιλῶ. Καλύτερα νάλαιπε.

Μιὰ σκιὰ φάνηκε ἀπὸ προτύτερα στίς γοίλλες τοῦ παραθύρου ποὺ στέκειαι και τῆς τραντάζει, και μιὰ φωνὴ βαρειά ἐνὸς ἀνθρώπου πιωμένου λέει. Εἶσαι μέσα νὰ μπῶ;

Η Νέα τρέμοντας Φεύγα σὲ παρακαλῶ, Τὴν αὐτὴ τρέχει στὸ παράθυρο και κάνει δῆθεν πὼς ὄλεει νὰ τ' ἀνοίξει με βία μανάχα ὅπως βροντήσουν ἢ γοίλλες. Φύγε κ' ἔλα αὔριο. "Η Σκιὰ χάνεται ἀμέσως. "Εκείνη

ἀφήνει τὸ παράθυρο βουβὴ και σασιτισμένη και ἀνάβει τὸ κερί ποῦναι στὸ σμύταρι.

Ο Νέος Φοβισμένος και σκεπτικὸς τὴν κυττάζει.

Η Νέα Στὴν ἀρχὴ φοβήθηκα. Τῶρα ὅμως πέρασε. Νὰ γιατί δὲ σοῦ μιλῶ πιά γιὰ τὸ. Τί ἔχεις ἐσὺ; Φοβήθηκες; Μὰ κανέναν μεθυσμένος ἦταν. Μὰ γιατί με κυττᾷς ἔτσι; Μὴ σοῦ πέρασ' ἀπ' τὸ νοῦ... Αὐτὸ μοῦλειπε ἀκόμη. Μὰ δὲν πιστέβω... ἐσὺ μέχεις ναιῶσει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο. "Εγὼ εἶμαι ἀγνή σὰν παναγία γιὰ τὸ περισσότερο ἀπὸνα φιλι δὲ θάδινα... Ναί και σ' ἐσένα ποὺ ἐπι κ' ἂν μὲσ πεις θὰ τέκανα... δύσκολα... μὰ... Μίλησέ μου λοιπόν. Πές μου γιατί δὲ μιλάς; Πές μου τῶρα τί ἔχεις και ἄλλοτε δὲ θὰ σὲ ρωτήσω. Μὰ δὲν καταλαβαίνεις πὼς εἶναι τὸ ζήτημα τέτοιο ποὺ δὲ μπορεῖς νὰ μ' ἀφήσεις ἔτσι χωρὶς λόγο. "Ελα πές μου γιατί θάμαι ἀρρωστη ὅλη τὴ νύχτα ὡς ποὺ νὰ σὲ ξαναδῶ. "Εως αὔριο θάμαι ἀρρωστη.

Ο Νέος Καθὼς σηκώνεται Φεύγω.

Η Νέα "Οχι ὄχι δὲ θὰ φύγεις πρὶν μὲσ πεις; και ἂν μὲσ πεις, ποῖς ὁ λόγος νὰ φύγεις; Νὰ πληρώνω με δυστυχίες τίς μικροχάρεις ποὺ σοῦ ζητῶ, δὲν κάνει. Τὸ βλέπεις κ' ἐσὺ πὼς δὲν κάνει. "Ελα μὴν πέρνεις τὸ καπέλλο σου. Τί θέλεις νὰ με κάνεις νὰ φωνάξω νὰ γίνουμε ρεζίλι.

Ο Νέος "Ασένα τῶρ' αὐτὰ και τέ-

λειωνε... "Εχω δουλειά. Λοιπόν. Τῆς δίνει ἀουναίσητα τὸ χέρι ὅπως τῆς δείξει πὼς θέλει νὰ τὴν κολουκίσει.

Η Νέα "Οχι, ὄχι δὲ θὰ φύγεις. Δὲ σ' ἀφήνω νὰ φύγεις. "Εκανες ἕνα μῆνα γιὰ νάρθεις. "Αφοῦ εἶχες σκοπὸ νὰ φύγεις ἀμέσως ἔπρεπε νὰ μὲσ τὸ πεις τὴν ὥρα ποὺ πάτησες τὸ κατώφλι τῆς πόρτας. Τῶρα τί θὰ κάνω; μὴ μὲσ σκοτώνεις τὴ χαρὰ ποὺ γεννήθηκε μέσα μου μόλις εἶπες πὼς φεύγεις. Πάντα ὑποφέρω ὅσο μένεις· μάθε το. "Αλλὰ δὲ με νοιάζει· τὸ προτιμῶ πρᾶ νὰ φύγεις.—Τί νὰ σοῦ πῶ πιά, πόσο ἀκόμη νὰ ρεζιλιετῶ; Δὲ με λυπάσαι. Σῶσε με. Δὲν ξέρεις ἐσὺ τί ὑποφέρω τὴ νύχτα και ἔταν δὲν ἔχω τέτοια αἰτία, .. με τόσο μεγάλη μυστήρια νὰ κάνω... Μὴν κάνεις βῆμα· τῶξες πὼς δὲ φοβάμαι. "Αχ! τί ἔκανα; Φταίω γὼ ποῦ σοῦ τὰ λέω ἔλα... ποὺ σοῦ λέω τὴν ἀλήθεια. Μὰ ἄς ἔψεσαι γιὰ τὸ.

ὁ Νέος πᾶει ὡς τὴν πόρτα, ἐκείνη δρῶμᾶ και τὴ φράζει

Ο Νέος τὴν τραβᾷ ἀπ τὸ χέρι και τὴν πετᾶ παρὰ πέρα. "Ωχ! ἀδερφέ.

Η Νέα Τῶρα δὲ σ' ἀφήνω. Μόνος σου τῶθελες. "Αν δὲν τῶκανες αὐτὸ, μπορεῖ. Μαριανὰ τὸν σπρώχνει πρὸς τὰ μέσα κ' ἔτσι προφταίνει νὰ κλειδώσει τὴν πόρτα και νὰ πάρει τὸ κλειδί.

Ο Νέος ντροπιασμένος και φοβισμένος. Σιγότερα και κάθομαι

Ἐγὼ! Θεέ μου. Νὰ κάθησα.

Ἡ Νέα Νὰ φύγεις. Ἔτσι δὲ θέλω νὰ σὲ βλέπω θρονιασμένο μπροστά μου.

Ο Νέος σηκώνεται ὀπως φύγει

Ἡ Νέα Ὅχι! θὰ κάτσεις. Ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ πότε θὰ φύγεις.

Ο Νέος ἀγριεμένος τὴν κυττάζει τὸ βλέμμα του καθὼς τὴ θεωρεῖ ὑποδουλώνεται στὴν ἀγριεμένη ματιὰ της.

Ἡ Νέα χύνεται ἐπάνω του καὶ τὸν ἀγκαλιάζει. Ἐλα, ἔλα, ἀλλάξε σ' ἀστείεφθηκα! σ' ὅτι ἔχω ἱερὸν ἀστείεύθηκα.

Ο Νέος Μόλις ἀκούει αὐτὰ σηκώνεται.

Νὰ μ' ἀφίσης νὰ φύγω τώρα μετ' ἡσυχία... γιατί ἂν δὲν τὸ κάνεις... Δὲ μ' ἔχεις ἰδεῖ ἀπ' τὴν καλή.

Ἡ Νέα Κτύπησε ντέ. τί τὸ λές; Κύτταξε νὰ μὲ κτυπήσεις ἂν σοῦ βαστάει. Ἐγὼ δὲ θὰ σ' ἀφίσω νὰ φύγεις μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μὲ κτυπήσεις. Τί φοβάσαι, κύτταξε τί ἀηδία, φοβάται. Μασκαρά! γιὰ ποιά μὲ πέρασες καὶ μοῦ μιλάς ἔτσι; Τί σαι βρὲ παλιόπαιδο; Ἔνα βρωμόσκυλο λυσσασμένο εἶσαι, κέγῳ μιὰ ζωὴ τόση δὲ μὲ μιὰ κοτζά μου καρδιά. Δὲ σ' ἔφτανε μωρὴ μαῖμοῦ ποῦ στέγνωνα ὅσο σ' εἶχα μπρός μου, σὰ διάλο, δὲ σ' ἔφτανε ποῦλιωνα μόλις ἔκανες νὰ φύγεις; τὰ χὰδια μου δὲ σ' ἔφταναν; Τί ἄλλο ἤθελες λοιπόν; Τί πειράχτηκες γιὰ τὴν ἦρθε ὁ ἀγαπητικός μου νὰ κτυπήσει τὸ παράθυρό μου; Μ' αὐτὸς εἶναι καλύτερός σου

μωρὴ μαῖμοῦ. Εἶναι ἄντρας.

Ἐχει καρδιά. Δὲν εἶσαι ἀξίος οὔτε γιὰ τὸ φτύσιμό του! τί μὲ κυττάς βρὲ γυναικωτέ...

Ἄ! τώρα μὲ κυττάς... Ἐλα, δίνε του... ἀπ' τὸ παράθυρο, γιὰ τὴν συχαίνουμαι καὶ τὸ κλειδί νὰ πιάσω νὰ σ' ἀνοίξω.

Ἐγὼ! συχαίνουμαι, ντρέπομαι γιὰ λογαριασμό σου. Περισσότερο ἀπ' ὅτι ντρέπομαι ντρέπομαι. Ντρέπομαι ἐσένα καθαῖρα λές κ' ἦταν ἀμάρτημα ἢ ἀγάπη μου. Ἐλα, φύγε νὰ μὴ σὲ βλέπω. Ἄπ' ἐπὶ σὸ διάλο θέλεις φύγε γιὰ νὰ μὴ σηκώσω τίποτε καὶ σ' ἀνοίξω τὸ κεφάλι.

Ο Νέος Ἀφοῦ τὴν κύτταξε μὲ θαυμασμό στὰ μάτια ὅσο τὸν ἔβριζε πέφτει στὰ πόδια της καὶ περνᾷ τὰ χέρια του στὴ μέση της. Ἐκεῖνη ζητεῖ νὰ λυτρωθεῖ Δὲν ἔπαθα τίποτε. δὲν ξέρω τί ἔπαθα. Μὴν ντρέπεσ' ἐσὺ μονάχα. Ἄν μὲ διώξεις χάθηκα Λυπήσουμε γιὰ τὴν θὰ χαθῶ. Πιστεφέ με, πιστεφέ με, πιστεφέ με καὶ σῶσε με. Θὰ χαθῶ. Ἐλα, ἄσε τ' ἀστεία γιὰ τὴν θὰ μὲ ξεμαλλιάσης. Τὸ ξέρα πὼς εἶσαι γουστόζα καὶ ἀξιοθαύμαστη. Ὅμως μὴν κάνεις ἔτσι γιὰ τὴν πονῶ... Ἄλλοιῶτα πονῶ...

Ἡ Νέα Δὲ θέλω νὰ μοῦ λές ἐπαίνους γιὰ τὴν συχαίνουμαι.

Ο Νέος Δὲ σ' ἀφήνω! ἐπαίνους λές νὰ μὴ σοῦ λέω... Μὰ τὸ παράπονό σου ἦταν ποῦ δὲ σοῦ λεγα ἐπαίνους;

Ἡ Νέα Δὲν ξέρω τί κουταμάρες ἔλεγ' ἄλλοτε.

Ο Νέος Μὴν τὸ λές, μὴν τὸ λές αὐτό, γιὰ τὴν μὲ πληγώνεις. Μὴ μὲ κυττάς μὲ τέτοιο βλέμμα. Δὲ σὲ φτίνει ποῦμαι γονατιστός. Πές μου ὅμως μ' ἀστείεθες ἢ ὄχι. Ἄν δὲ μοῦ τὸ πεις θὰ μὲ θανατότ' ἢ ἄθεβαιότης.

Ἡ Νέα Ἐλα σήκω καὶ δὲ μὲ ἀρέσουν αὐτὰ τὰ ρεζιλίκια.

Ο Νέος Ρεζιλίκια. Ἐγὼ! Θεέ μου, μὴ μὲ κάνεις νὰ σὲ μισῶ! δὲ θέλω νὰ σὲ μισήσω περισσότερο τὸν ἑαυτὸ σου δὲν τὸν λυπᾶσαι; Μὰ γιὰ τὴν δὲ μὲ μιλάς; γιὰ νὰ μ' ἐκδικηθεῖς; Ναι! ἔξω γιὰ τὸ βρώμικο φέρεσίμο μου μιὰ ἐκδίκηση, μὰ ἐσὺ θὰ παραβλέψεις. Δὲν τῶθελα! δὲν τῶκανα ξεπιτούτου! τώρα τὸ βλέπω, τώρα τὸ καταλαβαίνω. Ἐλα, μὴ μ' ἀφήνεις νὰ ρεζιλεύομαι μπροστά σου. Εἶνε σὰ νὰ ρεζιλεύομαι σὸν ἑκυτό μου. Τί κερδίζεις μ' αὐτό; Ἄγῃ μου, δὲν κερδίζεις τίποτε, μὰ οὔτε κ' ἐγὼ χάσω. Ἄσε μου τὸ χέρι σου, τί θὰ πάθει; Μόλις... μόλις... Ἄσε μου το γιὰ τὴν θὰ μὲ φέρεις σὲ σημεῖο ποῦ... Ἐγὼ δὲν εἶμαι γυναῖκα γιὰ νὰχω ὀπεμονή. Δὲ σοῦ ζητήσα τὸ χέρι. Πρῶτα πῆγα νὰ σὸ πιάσω καὶ ὅταν μοῦ τ' ἀρνήθηκες τότε σκέφθηκα τί σοῦ ζητήσα. Ὅτι γίνεται χωρὶς σκέψη εἶνε γλυκὸ καὶ ὄρατο. Δὲς μου ἕνα φιλὶ. Πονῶ ποῦ σκέπτομαι. Εἶμαι χαμένος ἂν ἐξακολουθήσω νὰ σκέπτομαι! Κύτταξέ με θὰ σοῦ ζητήσω συγγνώμη!

χιλίες φορές. Θὰ σοῦ φιλήσω τὰ πόδια! νὰ στὰ ξαναφιλή! τί συχαίνουμαι τὰ χεῖλή μου. Αὐτὸ θαρροῦσα πὼς ἔπρεπε νὰ σὲ σηκώσω ὡς τὰ εὐράνια. Σκότωσέ με ἂν εἶνε νὰ τραβηχτεῖς. Θὰ νομίσω πὼς ἔπαθα τὸν μεγαλύτερο ἐξουτελισμὸ ἂν τραβηχτεῖς. Ἐσὺ δὲν ἔλεγες, γιὰ νὰ μὴ σβύνεις ἀπ' τὴν ντροπὴ δὲ θέλεις νὰ σὰρνιούνται τὸ πράγμα ποῦ ζητᾷς; Ἐσὺ δὲν ἔλεγες πὼς ἅμα σοῦ τ' ἀρνούνται ἐξακολουθεῖς νὰ τὸ ζητᾷς ὄχι γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ἀξιοπρεπειᾶς σου;

Ἡ Νέα Κ' ἐσὺ τί ἔλεγες τότε;

Ο Νέος Μὴ θυμάσαι τί ἔλεγα τότε! δὲν πρέπει νὰ τὸ θυμάσαι. Τότε ἦμουν ἕνας θλάκας, ἕνας κακός, ἕνας κουτεντῆς, ἂν θέλεις, σωστός. Νὰ δὲ σὲ φθάσει ποῦ τὸ παραδέχομαι. Σηκώνεται ἀπότομα. Ἐ! μὰ εἶνε μαρτύριο αὐτό, κ' ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω τέτοιο μαρτύριο. Θὰ πάθω. Θὰ παθ' ἢ καρδιά μου. Στῶχα πεῖ πὼς μικρὸς ἦμουν φιλάσθενος. Ἄχ! γιὰ τὴν δὲν τὸ θυμάσαι. Πρέπει νὰ τὸ θυμάσαι. Ἐλα γιὰ τὴν θὰ χάσω τὴν δύναμή μου ὀλότελα.

Ἡ Νέα Πάει στὴν πόρτα τὴν ἐκκλειδώνει καὶ τοῦ εἰσφέρει νὰ βγεῖ. Σὲ παρακαλῶ ἔλα πιά. Κάνε γρήγορα κ' ἔχω δουλειά. Θέλεις νὰ σὸ πῶ χιλίες φορές γιὰ νὰ φύγεις, ἢ θέλεις νὰ σοῦ φερθοῦν διαφορετικά.

Ο Νέος Ἐγὼ σκοτώνουμαι γιὰ νὰ μὴ οὐ ξαναἰδῶ. Ἄμ' τί θαρρεῖς. Ἐγὼ σκοτώνουμαι γιὰ νὰ μὴν ξαναντραπῶ. Νὰ ἴδῃς πὼς τὸ κάνουν... ὄχι ἔπως τὸ κάνεις ἐσύ. Ὁρᾶ κι ἀρπᾶ τὴ μπουτίλλια τοῦ σουμπλιμὲ καὶ τὴν ξεβουλώνει.

Ἡ Νέα προφθαίνει καὶ τοῦ πιάνει τὸ χέρι. Μὲ τὸ πιάσιμο πέφτει ἡ μπουτίλλια καὶ σπάει. Δὲ θὰ μὲ πάρεις στὸ λαιμό σου ἐκδιασπῆ. Ἄν θέλεις νὰ σκοτοθεῖς νὰ οἱ μάντρες. Ἐλα κ' ἔχω δουλειά. Ἄν δὲ ἐγείεις, τώρα, τούτη τὴ στιγμή, θὰ φωνάξω. Κύττα γάλλια! νὰ σκουπίζω νυχτιάτικα. Καὶ βέβαια πρέπει νὰ σκουπίσω γιὰ νὰ μὴν κίψω κανένα πόδι. Ἐλα, ἐμπρὸς μὰρς κι ἄλλοῦ νὰ τὰ πουλάς τὰ κινέζικα σου νὰ πιάσουν τόπο. Τοῦ δίνει τὸ καπέλλο στὸ χέρι. Ἐλα, ἔλα τώρα καὶ τὰ παρὰ-πονά σου στὸ δῆμαρχο ἢ στὴν

Σημ. Θὰ παρακαλοῦσα ὄσους ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ ἔργα μου νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τους μόνο ὅσα δημοσιεύω ἀποσήμερα. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ κάτ' ἐπερηγούμενὸ μου ἔργο ἔχει περισσότερα σφάλματα παρὰ ὁμορφιές. Ν. Β.

ΟΥΓΚΩ ΦΟΝ ΧΟΦΜΑΝΣΤΑΛ

Τερτιστέτες.

Νοιόζω ἀκόμη τὴν ἀνάσα τῆς πάνω στὸ μάγουλό μου:
Πὼς γίνεται ποῦ ἀπ' αὐτὲς τὶς μέρες ποῦναι τόσο κοντά,
τίποτε νὰ μὴν μένει καὶ νᾶχουν γιὰ πάντα περάσει;

Κάτι ποῦ κανεῖς δὲ εἶλε ἀληθινὰ νὰ βαδύνει,
καὶ πολὺ γεμάτο ἀπὸ φρίκη, γιὰ νὰ κάμει νὰ στενάξουν,
εἶναι ποῦ ὅλα γλυτροῦν καὶ ρέουν.

Καὶ ὁ ἴδιος ἐαυτός μου ποῦ τίποτε δὲν κράτησε,
γλυσιάντας, ξέφυγε ἀπὸ ἓνα μικρὸ παιδάκι,
σ' αὐτὴ τὴν ὥρα βουβό, ξένο, σάν ἓνα σκυλί.

Κ' ἔπειτα, ποῦ ὑπῆρχα ἐδῶ κ' ἓκατὸ χρόνια.
Ὅπως οἱ πατέρες μου, ποῦ στὰ νεκροσέντονα τους
εἶναι σιμά μου, τόσο ὅσο καὶ τὰ ἴδια μου μαλλιά.

Ὅ ἓνας εἶναι ὁ πλαϊνός μου, ὅσο καὶ τὰ ἴδια μου μαλλιά.

παπᾶ. Πῶς θαρρεῖς ἔτ' εἶσ' ἐδῶ μέσα; ἄλλο καὶ τοῦτο.

Ο Νέος Πέρνει τὸ καπέλο του χωρὶς νὰ εἶλε μ' ἔκφραση ἀνθρώπου ὁποῦ ζητεῖ ἔλεος. Κάνει δυὸ βήματα μ' ἀπόφαση, καὶ γυρίζει πάλι.

Ἡ Νέα Ἐλα ἔλα καὶ νὰ μὴν ξαναπατήσεις. Ἄκουσες τ' εἶπα;

Ο Νέος Γιατί... Σιωπὴ ἔσπευγας σὲ κλάμματα βγαίνει ἀργὰ περιμένοντας πάντα νὰ τὸν φωνάξουν.

Ἡ Νέα Τρέχει καὶ κλειδώνει τὴν πόρτα. Ἐπειτα τὴν τρατάζει γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν τὴν ἐκλείσει καλὰ κ' ὕστερα πᾶει καὶ κλείνει βιαστικὰ τὸ παράθυρο. Παίρνει τὴ σκούπα κι ἀρχίζει νὰ σκουπίζει. Σὲ λίγο μὲ τὴν ἡσυχία τῆς στρώνει τὸ τραπέζι μὲ τραπεζομάντιλο φαγητοῦ, τοποθετεῖ σ' αὐτὸ τὰ πιάτα, πάντα μὲ τὴν ἡσυχία τῆς κι ἀρχίζει νὰ τρώει μὲ πολὺ ὄρεξη ὅπου ρίξει στεναγμὸ ἀνακουφίσεως. Συγκρατημένοι λυγμοὶ ἐνὸς ἀνθρώπου ὅπου κλαίει ἀκούγονται ὄξω ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου.

ΤΕΛΟΣ 1918

Ν. ΒΕΛΜΟΣ

ΠΩΛ ΦΩΡ

ΜΠΑΛΛΑΝΤΕΣ

Ὁφηλία.

Ἡ ἑσπέρα εἶπε κάτι στὸ θλιμμένο ἀγέρι τῶν μεγάλων δασῶν.

«Ποῖον σκέπτεται ἡ ῥόδινη σελήνη μέσα στὴν πηγὴ ποῦ τὴ βλέπεις;

Μὲς τὴν πηγὴ ποῦ πλέει ἓνα ῥόδο, λυγᾶει ἓνα μακρὸ καλάμι ποῦ πίνει.»

Τὸ μάγουλο τῆς Ὁφηλίας γέρνει στὸ ἀντίφωγο τοῦ μπράτσου τῆς ποῦ ξαναπέφτει στὸ βαθὺ νερὸ καὶ ὅλη ἡ Ὁφηλία χάνεται...

Ἡ σελήνη εἶπε κάτι στὸ θλιμμένο ἀγέρι τῶν μεγάλων δασῶν.

«Ἐνα καλάμι. Μὰ ὄχι. Εἶν' ἐκείνη τρυφήτρα τοῦ αἰώνιου οὐνερου.

Ἄμλετ.

Ὁ Ἄμλετ ποῦ ἡ τρέλλα τῶν ἄλλων στενοχωρεῖ ἔκαμε τὸ γῆρο τοῦ κόσμου, μὰ μὲ τὸ φεγγάρι ξαναβρίσκει τὴν Ἐλαινόρη ποῦ δὲν εἶχε παρατήσει.

Ὁ Ἄμλετ ἔκαμε τὸ γῆρο τοῦ κόσμου, ὅπως κάνει ὅλα του, μὲ τὴ σκέψη.

Ὁ ἥσκιος τοῦ ἀπάνω στὸν τοῖχο γυρισμένος πρὸς τὴ Ρώμη, πλανιέται ἀκούοντας τὸ τραγοῦδι τοῦ καλοκαιριῶτικου θηδονίου, ἡ στάχτη τοῦ Καίσαρα λαμποκοπᾶ ἀνάμεσα ἀπ' τὶς πέτρες.

Ὁ Ἄμλετ ἔκαμε τὸ γῆρο τοῦ κόσμου ὅπως κάνει ὅλα του, μὲ τὴ σκέψη.

Ὁ Ἄμλετ ἔκαμε τρεῖς φορές τὸ γῆρο τοῦ παλατιοῦ του. Νὰ λοιπὸν ὁ κόσμος κι ὁ Γιόρικ εἶναι ἡ σελήνη. Πιότερο τὸ κρᾶνιο τοῦ Γιόρικ.

Εἶναι τρέλλα!

Ὁ Ἄμλετ ἔκαμε τὸ γῆρο τοῦ κόσμου ὅπως κάνει ὅλα του, μὲ τὴ σκέψη. Κάτω ἀπ' τὸν πύργο τὸν μακρολαγκιδωτὲς ποῦ μαυρίζει τὴν πλατεία, τὸ φάντασμα ἐνὸς πατέρα περπατεῖ. Πόσο εἶναι μικρὸς ὁ κόσμος «Πατέρα, περιπλανήσου.»

Ἐκαμα τρεῖς φορές τὸ γῆρο τοῦ κόσμου, καὶ πῶτεβα νὰ σὲ συναντήσω.

Ὁ Βασιλέας Κλαύδιος.

Ἄγιο πένθιμο, κυπαρίσσι, γεράνια τῶν παρτεριῶν, γυρίζω ἀπὸ τὸ κνηγι πρὸ πειραγμένος, πρὸ πικραμένος, εἶναι πάντα ἀπαίσια εἴσοδο στὸ μαῦρο πάρκο, ὅταν ὁ κόσμος μακρὰ σκονίζε-ται μέσα στὸ βραδινὸ χρυσάφι. Πάντα

ἡ εἴσοδο ἐνὸς ἀδερφοῦ φαρμακευτῆ ἐνὸς ἀδελφοῦ καὶ ἡ βασίλισσα ἡ κερά μου εἶναι ἡ αἰτία ὅλων αὐτῶν. Ἀγεβαίνουμε στὸν πύργο καὶ κυριάζουμε τὴ θάλασσα, βαρεῖά σιωπηλὴ, κι ἀπὸ χολὴ κι ἀπὸ πίσσα.

Ὁ Ἄμλετ γυρίζει ἀπ' τοὺς ἀγῶνες. πῆδηξε ἀπ' τὴ βάρκα του· εἶναι τρελλός! εἶναι τρελλός! Πόσο εἶναι κόκκινος· ἀλοῖμονο· εἶναι ἰδρωμένο τὸ ἀγαπημένο αὐτὸ παιδί, Τετρούδη. Πήγαινε νὰ παραμονέψεις τὴν καρδιά του, κ' ἐμεῖς γιὰ νὰ κρυφτοῦμε, ἄς κατεβούμε ἑξακόσια σκαλοπάτια.

Ὁ ἥλιος εἶναι χαμηλότερα σὲ κάθε σκιμαδά. Εἶναι ἡ ὥρα ποῦ μέσα στὰ ὑπόγεια θὰ βγεῖ τὸ φεγγάρι στὰ μάτια τῶν μεγάλων πονηκῶν. Μὰ τρέχα καλὴ μίνα, σκούπισε τὸν Ἄμλετο μας ποῦ μπόρῃσε νὰ κρυολογήσει.

Θὰ μὲ ἴδει ἡσυχὸ νὰ φανῶ ἀπόψε (ἀγαπᾶ αὐτὰ τὰ παιχνίδια!) Στὸ βάθος αὐτοῦ τοῦ μακροναριοῦ ποῦ χάνεται μέσα στὴν ἀνοιχτὴ του κάμαρα καὶ φτάνει στὴν ἄκρη. Μὴν ἀμφιβάλεις κυρία, εἶμαι πιωμένος.

Ὁ Νικητὴς Φορτιμβράς.

Ἐμένα ποῦ προσμένανε, ὁ ἄρχοντας Φορτιμβράς μπαίνω λέγοντας τὴ φράση μου. —Ὁ ῥόλος μου εἶν' ἐφήμερος. —Πατῶ ἀπάνω στὸ γυδὸ ἀφοῦ πρῶτα πέρας' ἀπ' τὴ μίνα. Κ' ἡ συγκίνηση κορυφώθηκε Κ' ἡ φρίκη μαζί.

Ἐρχομαι νὰ κλείσω τὸ δράμα μὲ μιὰ χρυσὴ σιλπιγγα, ὀλομόναχος γιὰτὶ ὁ ἀμέτρητος στρατός μου, δὲ θάρθει. Τί τὰ θέλετε· τὸν ἔχασα στοὺς ἥσκινους διάκοσμος τῶν διαδρόμων. Τέλος! τὰ ρα τὰ τά!

Σέρνω ἓνα γαλάζιο μανδύα βαρὺ ἀπ' τὸ αἷμα, ἀφοῦ σέρνεται. Ἡ αἰλαία πέφτει τότες σκεπάζοντας τὴν ὀφελίμη φράση μου, καὶ κρύβοντας ὅλους τοὺς γρόθους τοῦ στρατοῦ μου—ἄς βοηθήσω ἄς βοηθήσω τὸν Φορτιμβρά, νὰ τραβήξει τὰ σκονιά.

Ξανασηκόνουν τὴν Ἐλαινόρη μὲλα τὰ δυνατὰ τους! ὦ ἴσα! κι ὁ Σάικσπηρ μαζί μου τραβᾶ στὰ παρασκηνία.

ΜΑΡΣΕΛΙΝ ΒΑΛΜΟΡ

Ἡ κ. Μαρσελίν Βαλμόρ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ποιήτρια τῆς Γαλλίας κ' ἡ ἀληθινότερη τῶν νεωτέρων χρόνων.

Στὴν αὐγὴ τοῦ 19ου αἰῶνα, πρὶν ἀκόμα βγεῖ ὁ Λαμαρτίνος κι ὁ Μυσσέ ρίχτει τὴν παραχρῆστικὴν κραυγὴν τοῦ ἔρωτα, ἐνῶ γύρω τῆς ὁ ψευτοκλασικισμὸς χάνεται σὲ ἄνοστες καὶ ξεθωριασμένες μαδριγαλικὲς αἰσθηματολογίες.

Οἱ ἐλεγείες τῆς βγήκαν στὰ 1818 ἕνα χρόνο πρὶν ἀπὸ τὰ μετὰ θάνατον ποιήματα τοῦ Σενιέ, ὥστε τὴ χρονιά πού βγαίνουν, ἔξω ἀπὸ τὸ ποίημα τοῦ Σενιέ στὴν *νέα σκλαβωμένη* πού δημοσίεψε ζώντας, κανένα ποίημα ἀληθινὸ δὲν εἶχε ἡ γαλλικὴ φιλολογία νὰ σταθεῖ πλάι τῆς

Ἐπιγράμματα τῆς ὀνομάζει Ἄντρος Σενιέ γυναίκα, καὶ προσθέτει, «με ὀλιγώτερη τέχνη, δίχως σύγκριση, ἔχει τὴν πηγὴ τῆς αἰσθηματικότητος πλέον ἐνδόμυχη, βαθύτερη».

Εἶναι ἀλήθεια πού οἱ δύο ποιητὲς εἶναι ἐντελῶς διάφοροι, ὁ ἕνας καταστάλαγμα τοῦ κλασικισμοῦ ἀλλὰ μὲ φρεσκάδα, χωρὶς νὰ χάσει τὴ γλύκα τῶν κατασταλαγμάτων, μὲ αἰσθημα ἐντελῶς παγανιστικὸ, ἕνας ξεχασμένος καλὸς ἀλεξανδρινός, πού ἀναδρασιάζει τὰ θέματά του μιμούμενος, ἐνῶ ἡ ἄλλη ἕνα πλῆγμα ἐντελῶς διονυσιακὸ ἀκούει μονάχα τὸ ἐνοστιχτὸ τῆς καὶ ἐκδηλώνει μὲ ὅλη τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν εἰλικρίνεια τῆς καρδιάς τῆς, δίχως μάσκες καὶ ντροπές, τὴν ἐρωτικὴν ὁδὸν τῆς.

Ἡ ποίησις τῆς Βαλμόρ εἶναι μοναδικὴ στὰ γαλλικὰ γράμματα, κάτι παλαιὸ καὶ δρασερό, ἕνας πόθος ἀληθινός, μὲ τὴν ἀφέλεια δημοτικῶν στροφῶν. Ἡ Βαλμόρ εἶταν σχεδὸν ἀμόρφωτη. Γι' αὐτὸ ἐκεῖ ὅπου τὸ αἶσθημα πέφτει οἱ στίχοι εἶναι κακοί. Ἄν εἶχε τὴν τέχνην τοῦ Σενιέ θάκαμε κάτι θεῖκό.

Κι ὅμως μ' ὅλη τὴν πρώτη ἐπιμόρφωσίν τῆς, μ' ὅλη τὴν εἰλικρίνειά τῆς, μόλα τάρβαρα τοῦ Σαιντ-μπέβ ἡ Βαλμόρ ξεχνιέται ὀλίγιστα κι ὁ Μπωντελαίρ, πού εἶχε τόσο δύσκολο γούστο, μιλώντας γιὰ τὴν παραγνωρισμένην αὐτὴν τὴν ὀνομάζει: «τὴν ποιητικὴν ἐκφρασηὶ ὅλων τῶν φυσικῶν ὁμορφιῶν τῆς γυναίκας» κι ἄλλου: «ἂν ἡ κραυγὴ, ἂν ὁ φυσικὸς στεναγμὸς μιᾶς ἐλεεινῆς ψυχῆς, ἂν ὁ ἀπελπισμένος πόθος τῆς καρδιάς, ἂν τὰ χαρίσματα, τὰ ξαφνικά, τ' ἀσπόχαστα, ἂν ὅ,τι χαρίζεται κ' ἔρχεται ἀπ' τὸ Θεό, φάντουν νὰ κάμουν ἕνα μεγάλο ποιητὴ, ἡ Μαρσελίν Βαλμόρ εἶναι καὶ θάναί πάντα ἕνας μεγάλος ποιητής».

Μολτατατὰ ἡ Βαλμόρ δὲν ἐπιβάλλεται κι ὅταν ὁ Ριμπώ τὸ λυρικὸ αὐτὸ τέρας πού δώδεκα χρόνῳ διάβαζε Μπωντελαίρ καὶ στὰ 17 εἶχε γράψει τὰ πῶς δυνατὰ του ποιήματα, γνωρίστηκε μὲ τὸ Βερλαίν, τὸν κάμει νὰ προσέξει στὴν παραγνωρισμένην αὐτὴν, πού δὲν τὴν ἤξερε. Ὁ Ριμπώ τῆς εἶχε πάρει τὴν ἀφέλεια κάποιων παιδικῶν στροφῶν, σὰ δημοτικῶν, πού τὰν κατατόνει μέσα στὰ εὐρήματα τὰ δύσκολα τοῦ νεοκλασικισμοῦ, τὰ τόσον ἀντίθετα πού ἡ δυνάμη τους συγκεντρώνεται στὴ λέξη καὶ τὴν κάνει νὰ παίρνει ἰδιαιτέρη ζωὴ, μυρίζοντας σάρκα, ὅπως εἶπεν ὁ Μωρσῆς γιὰ τὸ Σατωβριάν τὸν παπὸν τῶν νεοκλασικῶν.

Ξέρουμε τί ἐπίδρασιν εἶχε ὁ Ριμπώ στὸ Βερλαίν καὶ ἡ Βαλμόρ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ Ριμπώ ἐμπνέει στὰ *Romances sans paroles* τοῦ ποιητικότερου παιδιοῦ τῆς Γαλλίας.

Ὁ Βερλαίν σὲ λίγο μαζεύει σὲ βιβλίον ὅλες τὲς μελέτες πού ἔγραψε γιὰ τοὺς ἀγαπημένους του ποιητὰς, αὐτοὺς πού δὲν μπόρεσαν νὰ φτιάσουν στὴ δόξα πού τοὺς ὀνομάζει «καταραμένους ποιητὰς» τὴ Βαλμόρ, τὸ Κορμαίερ, τὸ Μαλλορμέ, τὸ Ριμπώ καὶ τὸν ἑαυτὸ μὲ τὸνομα ὁ Πτωχὸς Δελιάν. Τὸ βιβλίον αὐτὸ τὴν ἔκαμε γνωστότερη κι ἀγαπητότερη στὴν νέα γενεὰ καὶ μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰ ἐγινε γνωστότερη γιὰ πολὺν ἴσως καιρὸ. Τὴν ἐπίδρασίν τῆς βοίσκουμε σὲ πολλοὺς καὶ στὰ τραγουδιὰ ἀκόμα τοῦ Μαιτρλιγκ πού εἶναι γραμμένα στὴν ἀπλότητα καὶ τὰ μέτρα τῆς ἀνακατωμένα ἐν-οἶται μὲ τὴν παραμυθιανὴν ἀτμόσφαιρα.

Ἀπὸ τὸ ἔργο τῆς μεταφράζουμε πρόχειρα μερικὰ ποιήματά τῆς γιὰ πρώτη φορὰ νομίζουμε κ' ἐλπίζουμε νὰ δώσουμε κι ἄλλα ἀργότερα.

Εἰλικρίνεια.

Θέλεις νὰ τὴν ἀγοράσεις;
Ἡ καρδιά μου εἶναι γιὰ πούλημα,
Θέλεις νὰ τὴν ἀγοράσεις,
Δίχως νὰ μαλώσουμε;

Ὁ Θεὸς τὴν ἔκαν' ἀπὸ ἀτσάλι
Θὰ τὴν κ' αἰμεις τρυφεροῦ.
Ὁ Θεὸς τὴν ἔκαμε ἀτσάλεια
Γιὰ ἕνα μόνον ἔρωτὴ!

Ἐγὼ βάζω τὴν τιμὴν
Θέλεις νὰ τὴ μάεις;
Ἐγὼ βάζω τὴν τιμὴν
Μὴ τυχὸν καὶ ξεπαστεῖς.

Ἐχεις ὅλη τὴ δική σου;
Δόσε καὶ γενοῦ μου ἀφέντης.
Ἐχεις ὅλη τὴ δική σου
Νὰ πληρώσης δική μου;

Ἄν ἐν εἶναι πιά δική σου
Ἐγὼ ἔχω μόνο πόδι ο
Ἄν ἐν εἶναι πιά δική σου
Ὅλα εἰπώθηκαν γιὰ μέν.

Ἡ δική μου εἶα γλυστορήσει
Μέσα στὴ ζωὴ φραγγμένη,
Ἡ δική μου εἶα γλυστορήσει
Μόνον στὸ Θεὸ κεντὰ.

Γιατὶ γιὰ τοὺς ἔρωτες μας
Ἡ ζωὴ γοργοδιαβαίνει,
Γιατὶ διὰ τοὺς ἔρωτες μας
λίγες εἶναι ἡ μέρες τῆς.

Ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ ρέει
Σὰν ἕνα νερὸ κατ' ἄριον
Ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ ρέει
Ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ περνοῖνε.

Τί ἔχεις κάμει;

Εἶχες τὴν καρδιά μου
Ἐγὼ εἶχα τὴ δική σου:
Μὰ καρδιά γιὰ μιὰ καρδιά
Ἐδνυχία γιὰ εδνυχία!

Ἡ δική σου πίσω ἐδόθη,
Ἄλληνα ἐν ἔχω πιά.
Ἡ δική σου πίσω ἐδόθη,
Ἡ δική μου ἔχει χαρ εἶ!

Τὸ φύλλον καὶ τὸν ἀντὸ
Καὶ τὸ φρούτιον ἀκόμο,
Τὸ φύλλον καὶ τὸν ἀντὸ,
Τὸ λιβάνι καὶ τὸ χρῶμα,

Τὶ νὰ τ' ἔχεις λοιπὸν, κάμει
Ὡς ὑπέροιατέ μου ἀφέντης;
Τὶ νὰ τ' ἔχεις λοιπὸν κάμει,
Τὸ γλυκὸ αὐτὸ ἀγατό;

Σὰν ἕνα φτωχὸ παιδάκι
Ποῦ ἔχει ἡ μάνα παρατήσει,
Σὰν ἕνα φτωχὸ παιδάκι
Ποῦ ἐν ἔχει διαφεντιά.

Μὲ παρατήσεις εἶ ὦ
Στὴν πικρὴ ζωὴ μου μέσα,
Μὲ παρατήσεις εἶ ὦ
Κι ὁ Θεὸς τὸ βλέπει αὐτό!

Ξέρεις ὅτι μιὰν ἡμέρα
Ὁ ἄνθρωπος εἶν' εἶ ὦ μόνος;
Ξέρεις ὅτι μιὰν ἡμέρα
Συναβλέπει τὴν ἀγάπη;

Θὰ φωνάξεις τότε
Μὰ εἶ ἔ' ἀπαντήσουνε
Θὰ φωνάξης τότε
Καὶ εἶα στοχαστεῖς!...

Θὲ καρτεῖς ρεμβὸς
Κρούοντας τὴ ἔύρα μου,
Φίλε, κατ' ὡς πρῶτα
Θὲ καρτεῖς ρεμβὸς.

Καὶ Θεὰ σοῦ ποῦν:
Κανείς!... Περ ἀμένη,
Θεὰ σοῦ τὸ ποῦν
Μὰ ποιὸς εἶα σὲ πονέσει;

Μή γράφεις

Μή γράφεις! λυπημένη είμαι κ' ἤθελα νὰ σβυστῶ·
χωρὶς ἐσὲ οἱ καλοκαιριῆς ἀφώτιστη εἶναι ἀγάπη.
Σανάκλεισα τὰ χέρια ἀφοῦ δὲν μποροῦν νὰ σὲ φτάσουν
καὶ στὴν καρδιά μου ὅποιος χτυπᾷ λέει καὶ χτυπᾷ σὲ τάφο.

Μή γράφεις μή!

Μή γράφεις! νὰ περᾶνουμε ἄς μάθουμε πιά ἐντὸς μας
ρῶτα μονάχα τὸ Θεό... κ' ἐσένα ἂν σ' ἀγαποῦσα,
στὴν πιὸ βαθεῖα σου σιωπῇ ν' ἀκοῦς πὼς μ' ἀγαπᾷς,
εἶναι τὰ οὐράνια ὡς νᾶκουες χωρὶς ποτὲ νὰ πᾶς.

Μή γράφεις μή!

Μή γράφεις μή! φοβάμε σε, τὴ μνήμη μου φοβᾶμαι
ποῦ τὴ φωνή σου κράτησε συχνὰ γιὰ νὰ μὲ κράξει
μὴ δείχτεται κρυόνερο σ' αὐτὸν ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ πιεῖ το,
μιά πολυαγάπητη γραφὴ προτραῖτο ζωντανό εἶναι.

Μή γράφεις μή!

Μή γράφεις τὰ ἐνὸς λόγια αὐτά, ποῦ δὲν τολμῶ νὰ πῶ
ἑσπερῶ πὼς ἡ φωνούλα σου τὰ χύνει στὴν καρδιά σου,
θεσπερῶ πὼς ἔνε φίλημα τὰ ἐνέει στὴν καρδιά μου.

Μή γράφεις μή!

Κοίταξέ τον.

Κοίταξέ τον ἀλλὰ ὄχι πολὺ.
Ἔνα βλέμα εὐὰ φτάσει, βεβαιώσου,
γιὰ νὰ τοῦ συχωρέσουν τὴν πληγὴ
ποῦ ἐμόρσανε τὶς γλυκὲς ἀνοιξές μου.
Κοίταξέ του ἀλλὰ ὄχι πολὺ!

Ἄκου λίγο τὴ φωνή του, ἂν μιλεῖ.
Δὲ εἴλω νὰ σὲ βιάσω καὶ πολὺ,
ξέρω πόσο εἶναι ἐπίφοβος, ἀκόμα
καὶ μιὰ φορὰν ἂν εἴνοιγε τὸ στόμα
ἄκου λίγο τὴ φωνή του, ἂν μιλεῖ.

Σώπα, ὦ σῶπα, ἂν ζητεῖ νὰ μὲ ἰδεῖ.
Ξέφυγα ἀπὸ τὴν ἄστατή του μέτρη,
μὰ ἀπὸ τὸ αἰσθημά του νὰ κρυφτῶ
δύναμη ὁ Θεὸς δὲ δίνει μου γι' αὐτό.
Σώπα, ὦ σῶπα, ἂν ζητεῖ νὰ μὲ ἰδεῖ.

Ἄν μπρὸς σου τὸν κατηγοροῦσα,
ἐπικαλέσου τὴ μορφὴ του μιὰ στιγμή
καὶ μὲ τῆς διμιλίας του τὴ φωτιὰ
ὑπερασπίσου τον ἀπὸ ἔλεος γιὰ μέ,
ἂν μπρὸς σου τὸν κατηγοροῦσα.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΑΛΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

(ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ.)

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια τῆς μαύρης
σκληριάς, στὸν καιρὸ τ' Ἀλῆ πασᾶ,
ποῦ οἱ καλεῖ ἔφευγαν ἀπὸ τὸν τό-
πο μας καὶ τοὺς ἐχαιρίζονταν οἱ
ξενιτεῖς, ὁ Λάμπρος ἦταν πολὺ
χρήσιμος στὸ χωριό. Αὐτὸς εὐρί-
σκονταν γιὰ τὸ κάθε πῖ. Αὐτὸς
ἤξερε τὰ πλείοτερα γράμματα ἀπ'
ἄλλους στὸ χωριό. Ἐφέλνε στὴν
ἐκκλησίᾳ, ξηγεῖτο κάποτε καὶ τὸ
βαγγέλιο, ἦταν καλὸς συμβουλάτο-
ρας σ' ἄλλους, ἔγραφε τὰ γράμματα
τῶν γυναικῶν γιὰ τοὺς ξενιτεμένους
τους καὶ τοῦ χωριοῦ ἄλλα τὰ χρεια-
ζόμενα, καὶ, τὸ κυριώτερον ἀπ' ἄλλα,
ἦταν καὶ δάσκαλος στὰ παιδιὰ.

Στὰ μεσοκαίρια του μιὰ πρω-
τοχρονιά τὸ πουργὸ πηγαίνοντας
στὴν ἐκκλησίᾳ περνοῦσε τὸν κατή-
φορο τοῦ ὀπιτιοῦ τῆς Σιαχοῦλινας,
ποῦ τὸν παραμόνευεν ἐκεῖνη στὴ
θύρα τῆς νὰ περάσῃ, γιὰ νὰ τὸν
ἀπαντήσῃ πρωτοχρονιάτικα. Μόλις
τὸν κύταξε κατόμματα ἐπῆρεν ὁ
φτωχὸς ὁ δάσκαλος ἕνα τέτοιο γλί-
στημα στὸν πάγο ποῦ τσάκισε τὸ
ποδάρι του κέμεινε γιὰ πάντα κου-
τός. Ἡ Σιαχοῦλινα εἶχε τέτοιο
βόσκανο μάτι ποῦ καὶ ζῶα φορτω-
μένα, ὅταν ἤθελε, μποροῦσε νὰ τὰ
ρίξῃ κάτω μὲ τὸ φόρτωμά τους καὶ
νὰ τὰ σκοτώσῃ μὲτ' ὅσον μάτι τῆς.
Ἐφώναξαν πὸ φημισμένο τὸν Κα-
τσικογιάννη, ποῦ συνηθισμένως νὰ
φιάνῃ τὰ τσκακιζόμενα ποδάρια
τῶν γιδιῶν καὶ κατσικιῶν του ποῦ
γρεμίζονταν στὸ Βῆκο, ἔοιαζε

κέθανε στὸν τόπο τους ἀλάθευτα
καὶ ἐπιδέξια κάθε φορὰ τὰ στραγ-
γουλισμένα καὶ τὰ σπασμένα χέρια
καὶ πόδια στὸ χωριό καὶ σ' ἄλλα τὰ
περίχωρα, μὰ στὰ χαμένα ἢ τέχνη
τοῦ Κοτσικογιάννη δὲν ἤμπορεσε
νὰ κόμη τίποτε.

Ὁ Λάμπρος ἔμεινε καὶ λέγονταν
ἀπὸ τότε Κουτσός.

Συχνὰ μερικὰ διαστραμμένα παι-
διὰ γιὰ νὰ τοῦ πειράζον τὸ ἔλεγον
τραγουδιστά, κρυμένα πίσω ἀπὸ
τοὺς τοίχους, σὰν περνοῦσε:

«Δάσκαλε παπᾶ Χουνῆ
τὸ ποδάρι σὲ πονεῖ,
τᾶντερό σου κρέμεται,
μὴ σου κακοφαίνεται.»

Αὐτὸς ἔμως ὅσο κι' ἂν πικραίνον-
ταν δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὰ πιάσῃ,
οὔτε νὰ τὰ περιορίσῃ.

Καὶ δὲν τὸν ἔφτασεν αὐτὸ τὸ
κακὸ καὶ σὲ κόμποσον καιρὸ πᾶρ-
θηκε καὶ ἀπὸ τὰ ἐνὸς τὰ ποδάρια.
Ὅλοι τὸν ἐλυπήθησαν στὸ χωριό,
καὶ ἄλλοι οἱ ἐπιδέξιοι, γυναῖκες τῶ-
καναν γιατροῦς, τὸν κύταξαν καὶ ἄλλοι
οἱ φημισμένες μάγισσες, ἀλλὰ για-
τρεμὸν δὲν εἶχε. Ἡ μαγίστρια ἡ
Καλοπέτσινα, ποῦ καυχίωνταν πὼς
τάχα μὲ νύχτα κατέβασε τὸ φεγ-
γᾶρι στ' ἄλωνι τοῦ Γούσια καὶ
τρόμαξε νὰ τὸ ἀνεβάσῃ καὶ πάλι
στὸν οὐρανό, τὸ εἶχε πεῖ πὼς ὁ
Κουτσός δὲ θὰ γιατρευτῆ ποτὲ, για-
τὶ κάποτε εἶχεν ἀπεράσει τὸ μιση-

σαν τὰ μαθήματά του. Είπα ἀπ' ἀνάγκη, γιατί ἔλοι οἱ γεροὶ καὶ καλοὶ ἄντρες τοῦ χωριοῦ ἦταν ξενιτεμένοι στὴν Πόλη, στὴν Ἀνατολή, στὴ Βλαχιά, στὴ Ρουσία, στὴ Σκόδρα. Στὸ χωριὸ ἔμεναν ὀλίγοι γερόντοι κι ἕλες οἱ γυναῖκες ποὺ δούλευαν στὰ χωράφια, καὶ τὰ παιδιά. Αὐτὲς λοιπὸν ἦταν καὶ μπαλωματῆς τοῦ χωριοῦ. Τὰ καινούρια παπούτσια τὰ γόραζαν ἀπὸ τὰ Γιάνινα. Κι ἂν κανένας ξένος περνῶντας τὸν ἔβλεπε μὲ ἀπορία δάσκαλον αὐτὸν νὰ μπαλώνῃ, ἔλεγεν ὁ συχωρεμένος ὁ Κουτσός: «Κεῖναι τάχα αὐτὸ καταφρονημένη δουλειά; μὴ γὰρ κι ὁ φημισμένος σοφὸς Σωκράτης δὲν ἐσύχναζε στὰ παπούτσινα τῆς Ἀθήνας; Ποιὲς τὸ ξέρει τάχα ἂν δὲν ἔρριχνε κι αὐτὲς καμιὰ βελονιά στὰ εὐγενικὰ σανδάλια τῶν Ἀθηνιώτισσων;»

Τέτοιος ἦταν ὁ συχωρεμένος δάσκαλος Κουτσολάμπρος. Ἐπέρασε τὴ ζωὴ του ἀγύπαντρος-τὸ γιατί

ΣΟΥΑΡΕΣ

Ἡ πετάμενη βροχή.

Ἡ καλὴ βροχούλα πέφτει στὰ πράσινα μάτια τῶν δέντρων.

Τ' ἀνοιχτὰ μάτια, τὰ μάτια τὰ ἔκστατικά τῶν πεύκων καὶ τῶν προυναριῶν πίνουν τὴ βροχή.

Ἡ χαριτωμένη νεροποντὴ χαϊδέβει τὰ γλυκὰ μάτια τῶν φτωχόφυλλων.

Μὲ τὰ περίεργα χεῖλη του τὸ δροσάερο τῆς ζωῆς τὰ σκουπίζει.

Καὶ τὰ φύλλα δέχονται ριγώντας ἀπὸ χαρὰ, σὲ συρτοὺς μετὰξινους τερετισμούς, τὸ χελιδόνι τῆς βροχῆς.

Μουσικό.

Ὁ μουσικὸς στεναγμὸς τῆς κουκουβάγιας, ἐνῶ ἡ καλοκαιριάτικη Σελήνη κάτου ἀπ' τὰ δάση κουρδίζει τὴ χλωμὴ λύρα της μὲ τίς ὄνειροφωννὲς καὶ τὴ γιορτονονυχτιά, ὦ ἔλα, ἔλα,

—Ὁ μουσικὸς στεναγμὸς τῆς κουκουβάγιας, σὲ καλεῖ, ἀγάπη μου, ὦ ἔλα! Εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ πόθου ποὺ ζητεῖ, εἶναι ἡ φωτιὰ τοῦ φεγγαριοῦ ποὺ ξαναλέει! Γίνου δική μου, ὦ ἔλα, ἔλα!

πάντα ἀπόφευγε νὰ τὸ πῆ-καὶ μοναχὸς του, δουλεύοντας πάνω ἀπὸ πενήντα χρόνια, κατὰ τὴ δύναμή του, γιὰ τὸ καλὸ τοῦ χωριοῦ.

Μιά χειμωνιάτικη μέρα τὰ δασκαλοῦδια τηγαίνοντας στὸ σχολεῖο τὸν ἤϊραν πεθαμένον στὸ φτωχικὸ του στρώμα. Τότε τὸν ἔκλαψεν ὅλο τὸ χωριὸ. Ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι ἀπὸ τὸ χωριὸ κι ἀπὸ τὰ περίχωρα ἀκολούθησαν τὸ λείψανό του στὴν ἐκκλησίαν ὡς τὴν τελευταία του κατοικία.

Τὸ χωριὸ ἐπλήρωσε καὶ τὰ θαρτικὰ του. Ὁ θεὸς νὰ τὸν μακαρίσῃ. Ἀπὸ τότε κεδῶθε ἀλλάξαν ἔλα στὸ χωριὸ Καινούργια σχολεῖα, καινούργιοι δασκάλοι, καινούργια γράμματ, καινούργια πράγματα. Δὲ θάργηση κὴ μέρα ποὺ θ' ἀναγαλλιάσῃ ἡ ψυχὴ τοῦ Λάμπρου στὸν οὐρανὸ καὶ τὰ κοκκλά του στὸ μνήμα.

Βῆ-τσα 1891

Δ. Μ. ΣΑΡΡΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΣ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

Ι Ψ Ε Ν

Τὸ πουλι τῆς τρικυμίας.

Τὸ πουλι τῆς τρικυμίας κάμει τὴ φωλιά του ὅπου δὲν ὑπάρχει γῆς, τὰκουσα ποὺ τὸ δηγόταν ἕνας γέρος καπετάνιος.

Στῶν κυμάτων τῶν ἀφρὸ τῆς φτερούγες του μουσικεῖι, περπατεῖ πὰ στὰ νερά μὰ ποτὲς του δὲ βουτὰ.

Κατεβαίνει μὲ τὴ θάλασσα, μὲ τὴ θάλασσα ἀνεβαίνει, στὴ γαλήνη της σωπαίνει, στὴ θαλασσοταραχὴ τσιρτίζει.

Πότε πλέει πότε πετὰ, ὅπως σὴν μὲς ἀπ' τὸν οὐρανὸ, καὶ τὴν ἄβυσσο, τῶνειρο.

Πολὺ βαρὺ γιὰ τὸν ἀγέρα, πολὺ ἀλαφρὸ γιὰ τὰ νερά... Ποιητοπούλι, ποιητοπούλι... νὰ τ' εἶσαι!

Ναί, καὶ τὸ χειρότερο εἶναι, ποὺ στοῦ σοφοῦ τὰ μάτια, τίς πιότερες φορές, αὐτὸ περνὰ γιὰ μιὰ ψευτιά τοῦ καπετάνιου.

ΒΕΡΓΕΛΑΝΑ

Στὸ γαρούφαλό μου

Γαρούφαλο, πρὶν χάσεις τὴ λάμψη σου θὰ γίνω ἐκεῖνο ἀπ' ὅπου πλάστηκες πρὶν χαθεῖ τὸ χρυσάφι τοῦ στεφανιοῦ σου θὰ γίνω ἡ λύπη τῆς γῆς.

Γι' αὐτὸ φωνάζω: Ἄς ἀνοίξουν τὸ παράθυρο! Ἡ στερνὴ ματιά μου γιὰ τὸ γαρούφαλό μου. Ἡ ψυχὴ μου σὲ φιλεῖ, καὶ φιλώντας θὰ πετάξῃ ἀνάλαφρη.

Δὲ φορὲς φιλῶ τὸ τόσο γλυκὸ στοματάκι σου· τὸ πρῶτο φιλὶ εἶναι γιὰ σένα, τὸ ἄλλο θὰ τὸ δώσεις, θυμήσου το, στὴν τριανταφυλλιά μου!

Δὲ θὰ ἰδῶ τὸ ἀνθισμὸ τῆς, γιὰ τὸ θὰ τῆς φέρεῖς τὰ χαιρετισμάτά μου καὶ νὰ τῆς πεις ποὺ ποθῶ ν' ἀνθίσει στὸν τόφο μου.

Ναί, πὲς το, ποθῶ, πάνω στὸ στήθος μου, νὰ βάλλουν τὸ τριαντάφυλλο ποὺ φίλησες γιὰ ἐμέ· κ' ἐσὺ γαρούφαλο ἄς εἶσαι στὸ νεκρόσπιτο ἢ νυφικὴ λαμπάδα!

ΡΙΧΑΡΔΟΥ ΝΤΕΜΒΑ

Κάλεσε.

Στόλισε τὰ μαλλιά σου μ' ἀγριοπαπαρούνες, ἡ νύχτα ἔχει φτάσει, ὅλα τὰστρα στραφτοκοποῦν πιά, στραφτοκοποῦν σήμερα γιὰ σένα, - τὸ ξέρεις καλά· ὅλα τὰστρα στραφτοκοποῦν μέσα μου!

Τὰ μαλλιά σου εἶναι μαύρα, τὰ μαλλιά σου εἶναι τρελλά, κάτου ἀπ' τὸ πάθος μου θροοῦν, κάτου ἀπ' τὸ πάθος μου ποὺ μεγαλώνει καὶ δεινώνει μὲ δύναμη, τὰ κοκκινόφυλλα τοῦ αἵματός σου στὴν ἀψηλὴ καὶ πλατιὰ νύχτα.

Στὰ μάτια σου φέγγει μιὰ λάμψη, τόσο σταχτιά καὶ τόσο πράσινη, σὴν ποὺ ἐκεῖ-κάτω τὸ ἄστρο τρυπᾷ τὸ σκοτάδι, πότε θάρθεις;- Οἱ λαμπάδες μου βγάζουν φλόγες ἐρωτικές, ἄσε! Στόλισε γιὰ μένα τὰ μαλλιά σου μὲ ἀγριοπαπαρούνες.

ΜΟΥΑΡ

Πόσο ἡ ὥρα μου εἶναι γλυκιά.

Πόσο ἡ ὥρα μου εἶναι γλυκιά, ὅπου οἱ ἀχτίνες τοῦ ἡλιοῦ ὅταν βασιλεύει, ἀνάτριχάζουν πάνω στὴ γαλήνια θάλασσα· ἡ ἐνθύμηση τότες γιομάτη ὄνειρα παλιά, σοῦ στέλνει ἕνα στεναγμὸ στὸ σούρουπο.

Κι ὅταν βλέπω τὴ χρυσὴ γραμμὴ, στὸ μάκρος τῶν κυμάτων, ποὺ πᾶει στίς κοκκινάδες τῆς Δύσης, ἤθελα νὰ περπατήσω στὸ φωτερὸ αὐτὸ μονοπάτι γιὰ κάτιο νησάκι δολόλαμπρο ἀπὸ εὐτυχία καὶ γαλήνη.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΑ ΔΕΚΑΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΛΑΜΑ

—Υπάρχουν ποιητές που συγκεντρώνουν τα έργα τους σ' ένα ή λίγα βιβλία, παρουσιάζοντας το καταστάλαγμα της σκέψης τους, τὸν ἀνθό· υπάρχουν ἄλλοι που τὸ παρουσιάζουν σὲ ὕλικό ἀκατέργαστο ἢ καλύτερα χοντροδουλεμένο, γιατί δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε πὸν δὲν τὸ δουλεύουν, τὸ δουλεύουν μὰ μὲ τὸ δικὸν τους τρόπο. Οἱ πρῶτοι πολλές φορές συντομεύοντας ἀφήνουν πολλὰ οὐσιαστικά πράγματα νὰ τοὺς ξεφύγουν, οἱ δεύτεροι παρουσιάζουν μαζί μὲ τὰ καλά κι ὅλα τὰ περιττά ἐκεῖνα παράσιτα τῆς σκέψης τους, πὸν δὲ ξέρουν νὰ τὰ ξεχωρίσουν. Στὴν κατηγορία τῶν δευτέρων βρίσκεται κι ὁ Παλαμᾶς κι ἂν κατόρθωσε μόλις νὰ συγκρατηθεῖ σ' ἕνα ὄνο βιβλία δὲν μπόρεσε νὰντισταθεῖ στὸν πειρασμό νὰ κάνει καινούρια βιβλία ἀπ' τὰ περιστάματα τῶν βιβλίων αὐτῶν. Τέτοιο βιβλίο καὶ τὸ σημερινὸ πὸν φαίνεται σχηματισμένο ὄχι μονάχα ἀπὸ τ' ἀποδιαλυθῆναι τῶν ποιητικῶν του συλλογῶν μὰ καὶ τῶν πεζῶν του. Ἐνα νοικοκυρῆσιο σιγῆρισμα, μὴ μισοποίησι σπητῆσια, τίποτε νέο καμὴν δροσιὰ· ὄχι μονάχα δὲ δείχνει καμὴν ἐξέλιξη ἀλλὰ τὸ ὕλικό του ἀποχλασμένο ἀπ' τὸ μεταχείρισμα. Θέματα κοινά καὶ χιλιεπιτωμένα χωρὶς νὰ τὰ ξεσηκόνει μὲ τὸ ὕφος ἢ μὲ κάπιο νέο τρόπο παρουσιάσματος.

Τί κουραστικὸ βιβλίο! Σὰ νάκαμε τὴν εἰσαγωγὴ μελέτης γιὰ τὸ σονέττο ἀναφέρει ὅλους τοὺς σονεττογράφους· ὀρθόδοξους καὶ μὴ, τοὺς δασκαλομαθητάδες του, κι ἀπ' αὐτὸ μονάχα καὶ μὲ τὸν τρόπο πὸν τὸ γράφει φτάνει νὰ σὲ προκαταλάβει ἐναντίου του. Κι ὁμοῦ μπορῶ νὰ παινεφτῶ πὸν τὸ διάβασα μὲ πολλὴ προσοχὴν ὡς τὸ τέλος. Ὁ Παλαμᾶς ὄχι μόνο ξαναλέει πράγματα εἰπωμένα ἀπ' τοὺς ἄλλους ἀλλὰ καὶ ἐπαλαμβάνει καὶ τὸν ἐναντίου του χειρότε-

ρα. Ἰδέες πὸν ἔχουν γίνεαι κοινότητες περνῶν μὲ τὸν πλέον συνηθισμένο τρόπο, ἄλλες πὸν μποροῦσαν νὰ κλειστοῦν σὲ μὴ σήμευσούλα φρενιτικὴ ἢ σ' ἕνα κοματάκι πεζογραφῆματος γεμίζον ὀλάκερα σονέττα. Ὅλα τραβηγμένα, τεντωμένα σὲ μᾶκρος γιὰ νὰ γεμίσουν τοὺς 14 στίχους καὶ τσιτωμένα σὲ φάρδος γιὰ νὰ γίνον 102, τί προκρουστικὴ προσπάθεια! Καὶ γιὰ νὰ γεμίσουν οἱ σελίδες αὐτὲς ἔπρεπε νὰ ἐξαντληθοῦν ὅλα τὰ κοινὰ θέματα: ἡ σπητῆσια ζωὴ, ἡ πατριωτικὴ ἐμνευση κ' ἡ φιλοσοφικὴ σκέψη τοῦ ποιητῆ μας. Τὸ τρίτο αὐτὸ εἶδος γιὰ τὸ ὁποῖον φαίνεται ὁ ποιητῆς μας νὰ ἔχει προτίμησι, εἶναι τὸ χειρότερο ἐπ' ὅλα: Ἡ πιδ ῥηχὴ φιλοσοφία μὲ τὴν πιδ ἀνυπόφορη πεζολογία.

Θέλει νὰ κάμει τὸν πλοῦσιο ἀλλὰ ὁ πλοῦτος του εἶναι ὀλότελα φαινομενικός, τὰ μέσα τῆς εὐρεσης καὶ τῆς γλοσσπλαστικῆς δύνاميς του φτωχότατα καὶ τὶς περισσότερες φορές ἀποκρουστικά. Ἐνα φορτίο ἀχρίαστο κι ἀντιδημιουργικὸ διώχνει τὸ οὐσιαστικὸ καὶ τὸ παλλόμενον ἀπὸ δημιουργικὴν ἡδονή.

Τί θέματα κοινὰ ξεδιπλωμένα μὲ τὸν πλέον συνηθισμένο τρόπο, πὸν συχάθησαν κ' οἱ δημοσιογράφοι. Ἐνα πολιτικὸ ἱντερβιού, ποίημα! Ὁρισμένως θὰ γράφονταν πιδ χαριτωμένα ἀπὸ κάπιο ῥεπορτερ. Σὲνα ἀρθράκι παλιό πὸν ἔγραψε ὁ Γρυπάρης στὴν Φιλολογικὴν Ἡχώμιωντας γιὰ τὸν ποιητῆ, ἀναφέρει ὅτι ἡ Λατῆνοι εἶχαν μὴ λέξη γιὰ τὸν ποιητῆ καὶ τὸν προφήτη, τὴ λέξη Vates. Ὁ Παλαμᾶς τὸ χωρίο αὐτὸ τὸ κάμει ποίημα πλουτίζοντας τὴν νεοελληνικὴν ποίηση καὶ μὲ μὴ λατινικὴ ῥίμα· ἀκούστε:

Στὸν ποιητῆ ξαφνικά μιλεῖ ὁ Προφήτης:

—Μᾶς εἶπαν καιροὶ κάπιοι ἀνοιχτομάτες

μ' ἕνα ὄνομα κ' ἐσὲ κ' ἐμένα! Vates!

Πὸς σὰς φαίνονται αὐτοὶ οἱ ἀνοιχτομάτες καιροὶ πὸν τοὺς εἶπαν Vates· Δὲν εἶναι καθόλου ἀνοιχτομάτης ὁ ποιητῆς ἂν μεταχειρίζεται ἔτσι τὶς λέξεις.

Θέλετε ν' ἀκούσετε καὶ τὸ διονυσιασμό πὸν τὸν βασανίζει.

Γιὰ στερενὴ φορὰ τάχα μὲ περνᾶτε
στοὺς τροχοὺς σας, ὀρμὲς βασανιστήρια,

κ' ἐσεῖς, ἐπιθυμίες, πὸν σὸν ξεσπᾶτε,
(καὶ εἶστε μουλάρια καὶ εἶστε τροχαντήρια.)

Ἀπ' αὐτὲς τὲς ὀρμὲς κ' ἐπιθυμίες πὸν μονάχος του τὶς χαρακτηρίζει γιὰ μουλάρια δὲν προσμένουμε καμὴν δημιουργία. Ὁ ὀργασμὸς του εἶναι ψεύτικος γι αὐτὸ ὀνειρεύεται λαγνιές, τὶς ὀνειρεύεται σὸν τοὺς ἀνίκανους καὶ τοὺς εὐνούχους, δὲν τὲς αἰθάνεται, γιὰ τὸν δὲ θάχε ἀνάγκη νὰ μιλᾷ ὄλο γι' αὐτὲς πὸν θὰ τάραζαν τοὺς στίχους του, χωρὶς νὰ τὶς ἀναφέρει καθε τόσο σὸν ἄθεις πὸν μιλᾷ ὄλο γιὰ θρησκεία.

Νὰ κ' ἕνας ὕμνος σὲ χρονογρά-

φημα τοῦ Νισβάνα. Κι αὐτὸς μὲς τοὺς διαλεχτοὺς διαλεχτὸς κι αὐτὸν μᾶς ἀρχῆς τὸν εἶδαν οἱ ἀπολλώνειες Μοῦσες καὶ τὴν θάφτεται στὴν ἀχαρην ἐφημερίδα. Φανταζόμεστε ἂν δὲ θάφτονταν στὴν ἐφημερίδα κι ἀκολουθοῦσε τὸ δάσκαλο τί σειρὲς ἀριστουργηματικῶν ποιητικῶν συλλογῶν θάχαμε, πὸν θὰ μιμοῦνταν αὐτὴν πὸν ἐξετάζουμε σήμερα. Ἄς εἶναι, ὁ Παλαμᾶς ἐξυμνώντας τὸ χρονογράφο γράφει ἕμμετρα χρονογραφῆματα, κι ἂς μὴν κλαίει τὸ θαμένο στὴν ἐφημερίδα φίλου του, γιὰ τὸ ἐκεῖνος τοῦλάχιστον βόηξε τὸν προορισμό του.

Κάπιο γιὰ νὰ ταιριάζει ἡ ῥίμα μὲ τὸ δράμα γράφει:

δὲ θὰ γενεῖ καὶ τοῦ πολέμου ἡ κάμα.
ἐμεῖς δὲ γνωρίζουμε, τοῦλάχιστον, κα-
νένα στρατὸ νὰ μεταχειρίζεται κάμες.

Λέξεις κι ἐκφράσεις grotesques σὲ καθαντὸ λυρικὸ ὕφάδι δείχνουν τὴν ἔλλειψη τοῦ γούστου τοῦ ποιητῆ.

Γιὰ νὰ μὴν γυρεύουμε ὅμως μόνο τὰ ψεγάδια του παραθέτουμε κἄνα ὀλάκερο δεκατετράστιχο πὸν κατὰ τὴν γνώμη μας εἶναι τὸ καλύτερο.

—Ἄ! ἡ γόησσα Φαντασία μὴ σε γελᾷ,
Τραγοιδιστῆ, εἶν' ἀπὸ τὸ αἷμα σου αἷμα,
ἡ πηγὴ τῆς δὲ βροῖσεται ψηλὰ
κι ἂς πᾶν ὡς τᾶστρα, τᾶστρα ἂς βάξη στέμμα,
καὶ αὐτοκυβέρνητη ὅσο κι ἂν κολᾷ,
σὸν ἄλλότριο πὸν δὲν κρατιέται ῥίμα·
καθρέφτης εἶναι ἀντιφεγγοβολᾷ
μέσα τῆς ἡ καρδιά, γίνεται πνέμα.
Τάνθος θαμπωτικὸ τῶν παραδείσων
φουντῶνει ἀπὸ τὴ φύτρα πὸν τὴν ἔχεις
μέσ' στὸν κῆπο, ὅποιο κῆπο, τὸ δικό σου.
Πάντα εἶσ' ἐσύ, μ' ὅποια ὄνειρα κι ἂν τρέχης,
τῶν κορφῶν κυνηγὲ καὶ τῶν ἀβύσσων,
ὀλυσοδέτε μὲ τὸν ἐαυτὸ σου.—

Μήπως τὴν ἰδέα αὐτὴ πὸν μποροῦσε νὰ κλειστεῖ καὶ σ' ἕνα πεζὸ στοχασμὸ τὴν ἔδωκε τὸ κατάλληλο μουσικὸ γνύμα τοῦ στίχου καὶ τοῦ ρυθμοῦ τὸ ἀλαφρὸ περπάτημα γιὰ νὰ παρατείνει μέσα σου κάπιο ὀμορφο ὄνειρο ἢ νὰ

σὲ ξανοίξει πέρα ἀπὸ τὴν ἰδέα κάτι ὀραιότερο μαγεύοντας σε μὲ τῆς διατύπωσης τὴν παρθενια καὶ τοῦ λεχτικῶν τῆ φρεσκάδα. Δὲ σὰς φαίνεται ὅτι ὁ Πολέμης δὲθὰ τῶγραφε χειρότερα.

Σὲ κουράζει μέσα στη 14 στίχους

που κοιτάζεις τότε θα τελειώσουν και κάμουν το ποίημα πεζότερο απ' ότι θα γράφονταν στο πεζό, αντί να τὸ ἀνυψώσουν και νὰ τὸ ἐξαύλουν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ γενικὸ συμπέρασμα ποὺ εἶδαμε νὰ βγαίνει ἀπ' τὸ τελευταῖο βιβλίο τοῦ Παλαμᾶ.

Εἶναι ἀπ' τὰ χειρότερα βιβλία του. Ὡς τώρα τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ παρουσιάζει πολλὰ κακὰ καὶ καλὰ στοιχεία, ποὺ ὡς τὴν Ἀσάλευτη Ζωὴ κρατήθηκαν σὲ κάποια ἰσορροπία. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ τὴν συλλογὴν αὐτὴ τὰ παράσιτα στοιχεία πλημμύρισαν καὶ ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ συζητητικὴ κράτησαν τὴ θέση τοῦ αἰσθημάτων καὶ τῆς ἁρμονίας, ποὺ ἡ παρουσία των στὸ ἔργο του λές κ' ἦταν λογαριασμένη κι ὄχι ἀυθόρμητη.

Πιστεύουμε πολὺ σύντομα, σὲ μιὰ μελέτῃ γιὰ ὅλο τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ νὰ μπορέσουμε νὰ ἐξετάσουμε ἀνετώτερα τὸν ποιητὴ καὶ κριτικὸ βγάζοντας ὅτι καλὸ καὶ κακὸ ἔφερε στὰ νεοελληνικά γράμματα καὶ τὴν ἀγαθὴ ἢ κακὴ ἐπίδραση ποὺ ἀκολούθησε κατὰ τὴ γνώμη μας.

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗ : ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Ἡ Νοσταλγία εἶναι καθαρὸ ἑλληνικὸ δημιουργήματα στὴν τέχνη. Ἀπὸ τὸ καιρὸ τοῦ Ὀμηροῦ ὡς τὰ δημοτικὰ τραγούδια μας ποὺ τραγουδοῦν τὸ ξενιτεμένο πολί. Κι αὐτὸς ὁ ἑλληνογάλλος Μωρεᾶς μὲ τὴ νοσταλγία χρωμάτισε τίς ὀραϊότερες *Στροφές* του. Ἡ φυλὴ μας ποὺ τόσο εὐκόλα ξεσητεύεται, αἰσθάνεται καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη τὴ νοσταλγία. Τὸ αἶσθημα λοιπόν, αὐτὸ ποὺ εἶναι τόσο χυμένο καὶ στὶς δύο τραγουδομαίες, τῆς ἀρχαίας καὶ νέας ποίησης, μπορεῖ πολὺ καλὰ νὰ κάμει τὸ φόντο ἐνδὲ ὀραίου βιβλίου. Κι ὁ ποιητὴς μπορεῖ γι' αὐτὸ καὶ ἀπάνω του νὰ τὸ ἀχτιδίσει μὲ τὴν ὑπέρτατη νοσταλγία τῶν μακρινῶν κόσμων τοῦ ἐνείρου, δένοντας τὴν περαστικὴ ζωὴ μὲ τὰ αἰώνια σύμβολα, ποὺ ρίχνουν κάθε γνώριμα

ἔθνικὸ στοῦ ὀραίου κι ἀληθινοῦ τὸ καλοῦπι.

Ὁ Κώστας Οὐράνης, ποὺ εἶναι ἀπὸ τοὺς πλέον συμπαθητικοὺς νέους ποιητὲς. Χωρὶς νὰ μ' ἔχει συγκινήσει ἰδιαίτερα ἢ ποιήσῃ του, ξεχώρισα μιὰ ψυχρὴν αἰσθαντικὴ καὶ ραφιγариσμένη.

Στὶς *Νοσταλγίες* του, χωρὶς πολλὴ τέχνη ἄλλ' ἀρκετὰ ἁπλὰ καὶ μποροῦμε νὰ ποῦμε ἀβίαστα, περιγράφει σὰν ἄλλος Ὀδυσσεὺς ὄχι μονάχα τὸν καιρὸ τῆς πατρίδας του καὶ ὅλες τίς χώρες ποὺ γύρισε καὶ ποὺ ἔγιναν πατρίδες τῆς ψυχῆς του. Χωρὶς ξεφωνητὰ καὶ μεγάλες ἀξιώσεις, ποὺ ἔχουν ἄλλοι μικρότερης ἀξίας, σοῦ δίνει ἀθόρυβα τίς λεπτεῖς ἐντύπώσεις του. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ ξεχωρίζεις ὁμορφους στίχους ὅπως στὴν *ἔσρητὴ βραδιά* ποὺ ἡ ψυχὴ του σοβαρῶς στέκεται γιὰ ν' ἀκούσει, ἔπος λέει,

τίς σκέψεις μου στὸ παρελθὸν νὰ πέφτουν
μια-μια ἀργά-βαρῶν σὰν ὄρμητοι καρποὶ στὴν
ἡσυχία.

Κι ἂν τοῦ λείπει ἡ περιτέχνηση δὲν ἀργεῖς νὰ βρεῖς ποῦ καὶ ποῦ ὁμορφες κ' ἤρεμες περιγραφές. Ἀπὸ τὸ βιβλίο ὅμως αὐτὸ, πρέπει νὰ τὸ μολογήσουμε, δὲ βγαίνει μιὰ δυνατὴ πρωτοτυπία. Χωρὶς νὰ φαίνεται ἡ ἐπίδραση ἰδιαίτερου ποιητῆ, κάτι ποὺ δοκίμασαν ξένες λίγες ξαναπέρνεται ἀτεχνώτερα.

Γενικὰ τὸ βιβλίο χωρὶς νὰ συγκρατήσῃ καὶ πολὺ διαβάζεται εὐχάριστα καὶ ἂν ὁ ποιητὴς του δὲν εἶναι ἀκόμη κατασταλαγμένος, ἴσως ἀργότερα μᾶς δώσει κάποιο ἄλλο βιβλίο σφραγισμένο δυνατώτερα μὲ τὴν πρωτοτυπία του.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Ὁ Παλαμᾶς ἀρχίτισε τελευταῖα νὰ σκορπᾷ μὲ περισσότερη ἀκόμη ἀπλοχεριά, γράμματα δεξιά κι ἀριστερὰ στοὺς διαφόρους ποῦ τοῦ στέλλουν τὰ ἔργα τους. Διαβάσαμε ἐδῶ καὶ λίγες μέρες ἀπάνω ἀπὸν τὰ δύο ποὺ ἔπιασαν καθένα τρεῖς στίχους ἐφημερίδας.

Τὸ πρῶτο στάλθηκε σὲ κάποιο Σὺλβιο τῆς

Σμύρνης γιὰ τὰ Ματωμένα τριαντάφυλλα καὶ τὸ ἄλλο στὸν Ἄγγελο Σημηριώτῃ γιὰ κάποια πολεμικὰ τραγούδια του.

Γιὰ τὸ πρῶτο ὅσο καὶ ἂν εἴμασταν συνηθισμένοι ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ σὲ τέτοιου εἶδους ἀδυναμίες, ὁμολογοῦμε ὅτι μᾶς ἔκαμε κατάλληλη. Ὁ κριτικὸς μιλεῖ γιὰ διηγήματα ἐξαισία, γι' ἀριστουργήματα καὶ μὲ τέτιο ἐνθουσιασμὸ ποὺ δὲν ξέρουμε ἂν μποροῦσε νὰ τὸν περάσει, μιλόντας γιὰ τὰ διηγήματα τοῦ Πόε καὶ τοῦ Βιλιέ-ντελίλ Ἀντάμ.

Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι μετριώτατο καὶ δὲ βγαίνει ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς δημοσιογραφικῆς ρουτίνας. Ὅταν βλέπουμε πὸς ἱκανοποιεῖ τὸν Παλαμᾶ μὲ τέτλια τέχνη, δὲν ἀποροῦμε καθόλου ποὺ ἔγραψε βιβλίο σὰν τὸ *Δεκατετράστιχα*.

Ὅσο γιὰ τὴν πατριωτικὴ ποίηση γιὰ τὴν ὁποῖαν μιλεῖ παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπ' τὰ ποιήματα τοῦ Ἄγ. Σημηριώτῃ νὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ κάνουμε τίς παρατήρησες αὐτές:

Ἡ πατριωτικὴ ποίηση εἶναι ἀδύνατη σήμερα γιὰ δύο λόγους: πρῶτα γιὰ ἡ ἐκεῖνο ποὺ ἐνθουσιάζει τὸ κοινὸ εἶναι τὸ τριμένο καὶ τὸ ἀναμάσημα. Ποτέ μὴ ἀληθινὴ πρωτότυπη ποίηση δὲν μπορεῖ νὰ ἐνθουσιάζει ἀμέσως καὶ μάλιστα τὸ πλῆθος. Μιὰ ἀληθινὴ ποίηση λίγους μονάχα θὰ συγκινήσει στὴν ἀρχὴ οἱ ὅποιοι ξηγώντας τίς ὁμορφιές της καὶ κάμνοντάς τες κοινές μποροῦν νὰ τίς ἐπιβάλλουν κι ἔτσι στὶς ἐρχόμενες γενεές νὰ βάλουν τὸ ἔργο στὴ θέση ποὺ τοῦ ἀξίζει.

Ἐπειτα κι ὁ ποιητὴς γιὰ νὰ γράφει ἔργο ἀξίας τοῦ χρειάζεται καιρὸς γιὰ νὰ τὸ περάσει ἀπὸ τὸ διπλὸ φιλτράρισμα τοῦ αἰσθηματος καὶ τοῦ νοῦ κι ὡς τότες θὰ περάσει ὅλη ἡ ἐπικαιρότητα τοῦ θέματος του. Ὅταν πάρομε ὑπ' ὄψιν μας καὶ τὸν καιρὸ ποὺ θάθελε νὰ γίνει ἀντιληπτὸ τότες δὲ νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι εἶναι ὅλος διόλου χαμένος κόπος, γιατί ὅταν ἀρχίζει νὰ ἐχτιμῆται τὸ ποίημα, ὄχι μόνο τὰ ἐπεισόδια ποὺ τὸ ἐμπέουν θάχαν ξεχαστεῖ ὅλλα καὶ οἱ κοινωνικὲς συνθήκες ἀκόμα ἴσως τὰ χουν ἀλλάξει.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Σολωμὸς ἔγραψε ἐμνευσμένα πατριωτικὰ ποιήματα, πρὲς ὅμως νὰ θυμηθοῦμε ὅτι ἡ ἐποχὴ του εἶταν ἐνορχηστρωμένη ἀπὸ τίς ναπολεόντειες ἐποποιίες, ποὺ εἶχαν φέρεται πυρετὸ σ' ὅλο τὸν κόσμον κι ὅτι ὁ ρωμαντισμὸς εἶταν στὸν κορμὸ του.

Ἐπειτα μὴ αὐτὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ποὺ οἱ Ὑμνοὶ του εἶναι τὰ χειρότερα ἀπ' ὅτι ἔχει γράψει κι ὅτι ὅταν ἔφτασε σὲ μιὰν ἀνώτερη ἀντίληψη τέχνης, πατριωτικὴ ποίησῃ του εἶταν οἱ Ἐλεύθεροι Παλιόροχημένοι τοὺς ὁποῖους ποτέ δὲν κατάλαβε οὔτε τὸ κοινὸ οὔτε οἱ περισσοὶ ἐροὶ τῶν λογίων, χωρὶς σ' αὐτὸ νὰ φταίει τὸ ἔργο ποὺ βρισκῆται σ' ἀποσπάσματα, γιατί καὶ ὑπερτελειωμένο νᾶταν δὲ θὰ συγκινοῦσε οὔτε τρεῖς περισσότερο.

Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθεῖ καὶ ὁ Παλαμᾶς ποὺ ξεφώνιζε ὡς τώρα ὅτι πολὺ ἴδρωσε κι αὐτὸς μ' ὅλη τὴν μοναδικὴ κριτικὴ τοῦ Πολυλά, νὰ κάμει γνωστὸ τὸ Σολωμὸ καὶ νὰ ἐπικαιροῦσῃ τὴν ἐπίδρασῃ του.

Λένε πὸς ὁ Θεόφιλος Γκωτιέ ὅταν γέρασε ἀρχισε νὰ ἐπαινᾷ ὅλα τὰ ἔργα χωρὶς διάκριση. Μήπως ἔπαθε κάτι τέτιο κι ὁ Παλαμᾶς, ἂν καὶ φοβοῦμαστε ὅτι τὴν ἀρρώστια αὐτὴ τὴν εἶχε κι ἀπὸ πρὶν.

Ἄν ἤξερε ὁ Παλαμᾶς τί κακὸ κάμει στὴ φιλολογία μας δὲ θάγραφε τέτιου εἶδους γράμματα οὔτε ἴσως καὶ ποιήματα πιά. Γιατί τὸ κακὸ δὲν περιορίζεται σ' αὐτοὺς μονάχα πονεπάινά, ποὺ μποροῦν νᾶναι τὸ κάτω-κάτω κι ἀδιόρθωτοι, μὰ σ' ἕνα σωρὸ νέους γνωστούς κι ἀγνωστούς ποὺ προσέχουν, ἀκούοντας λαίμαργα τὰ λόγια τῶν δασκάλων καὶ παίρνοντας τόσες στραβὲς ἀντίληψεις γιὰ κριτήριό τους, παραστρατοῦν ἴσως γιὰ πάντα.

Β. ΡΩΤΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ

ΚΑΜΠΟΥΡΗ Κ. Α. Τ.

Στίχοι ἀγνωστού μου ποιητῆ. Ἐνα εἶδος ποίησης grotesque μὲ λυρικὴ νό-

τα. Ὁ πρόλογός του ἀρχίζει σὰν κά-
πιο δημοτικό τραγούδι.

Ἀπελεισμένος βρέθηκα

Σαράντα μέρες νήστεψα,
καὶ ρέει ἀβίαστα, χωρὶς νάχει οὔτε
πλοῦτο ἔκφρασης κ' οὔτε ἐξαιρετικὴ στι-
χογραφικὴ τέχνη. Γενικά φόντο δημοτικὸ
μὲ κάποια τάση συγχρονίσματος στὶς
νέες τεχντροπλίες, ἀν καὶ λίγο περα-
σμένης πιά ἐποχῆς. Κάπου-κάπου ἕνα
σπασμένο ἦφος πού λέγει ὀλιγώτερα
ἀπ' ὅτι περιμένουν, δίνει ἰδιαίτερη χόρη
σὲ πολλὰ κοινὰ πράματα πού ἀφθονοῦν
στὸ μικρὸ αὐτὸ βιβλιαράκι, ἀλλοῦ
πάλι ἐξεναντίας μῶλη τους τὴ συντο-
μία πολλά ποιήματα ἔχουν πολλὰ πε-
ριττὰ κὶ ἀρκετὴ φλυαρία. Ὁ ποιη-
τὴς φαίνεται νέος καὶ πιστεύουμε σὲ
μιὰ καλύτερη ἐξέλεξή του. Μ.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Η ΠΑΥΣΗ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Διαβάσαμε στὶς ἐφημερίδες ὅτι ἡ νέα
ἑλληνικὴ κυβερνήση μαζί μὲ ἄλλες
καινοτομίες ἔπαισεν ἀπὸ τὴ θέση του
τὸν Παλαμᾶ καθὼς καὶ τὸ Γρυτάρη,
Δροσίνη, Πολέμη κὶ ἄλλους.

Ἄν καὶ γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ
καθὼς καὶ ὅποιο ἄλλο εἶναι ἄξιο
προσοχῆς φερνόμαστε μῶλη τὴν ἀγάπη
καὶ τὴ σκληρότητα μαζί πού χρειάζε-
ται σὲ χειροῦργο ὅταν κρατεῖ στὸ
χέρι του μαχαίρι, γιὰ νὰ κόψει τὰ σά-
πια κομμάτια ἐνὸς γεροῦ κορμιοῦ -καὶ
τὸ κορμὶ αὐτὸ εἶναι ἡ νεοελληνικὴ
ποίησις- αὐτὸ ὄχι μονάχα μᾶς ἐμποδί-
ζει ἀλλὰ μᾶς ὑποχρεώνει κιόλας νὰ
θεωρήσουμε ὡς ὑπέροτατο κυνισμό τὴ
χειρονομία τῶν νέων κυβερνητῶν.

Ὁ Παλαμᾶς εἶναι δάσκαλος, καλὸς
κακὸς τῆς ἐποχῆς του. Κράτησε μιὰν
ἥρωικὴ στάση, σύμφωνα μὲ τὶς ἰδέες
του, κὶ ἂν οἱ νέοι κυβερνήτες θέλον-
τας νὰ ξεσπάσουν τὴν πολιτικὴ μα-
νία τους καὶ νὰ τοποθετήσουν τοὺς
δικούς τους, ξεθυμαίνουν στὸν Παλα-
μᾶ δὲν χτυποῦν αὐτὸν μὰ τὴν ἰдео-
λογία, πού ἕνα κράτος ἅμα δεῖξει
ὅτι δὲν τὴν λογαριάζει ξεπέφτει πολὺ.

ΔΥΟ ΝΕΕΣ ΠΛΗΓΕΣ

Ὁ Νίτσε ὑπερηφανεύονταν πού ἔβα-
λε στὴν αἰσθητικὴ δυὸ νέες ἀντίθετες
ἰδέες -κ' οἱ δυὸ στοιχεῖα τοῦ μεθυ-
σιου- τὸ διονυσιακὸ καὶ τὸ ἀπολλώ-
ναιο. Οἱ σημερινοὶ μας μποροῦν νὰ ὑπε-
ρηφανεύονται ὅτι βάλαν ἄλλα δυό:
τὸν κοινσταντινισμό καὶ τὸν βενιζε-
λισμό. Ὅποια καλλιτέχνηδα παίξει,
ὅποιος λόγιος φανεῖ ἐξετάζεται κὶ ἀπ'
αὐτὸ τὸ πρίσμα. Δὲ μᾶς ἔφταναν οἱ
πρόληψες κ' οἱ πλάνες πού πλυμμη-
ροῦν τὴ φιλολογία μας μᾶς" χρειά-
ζονταν κὶ ἄλλα. Ἄς χαιρόμαστε.

ΟΙ ΘΕΑΤΡΙΝΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ἐπειδὴ μιὰ πρωταγωνίστρια κόν-
τεψε νὰ γίνῃ πρωθυπουργίνα, κάποια
ἄλλη πού τὴν κατηγοροῦσε ὅτι ἡ φι-
λοδοξία τῆς εἶταν τὸ μόνο ἐλατήριο
στὴν ἐρωτικὴν αὐτὴ περιπέτεια, γιὰ
νὰ μὴν μείνῃ κὶ αὐτὴ παρακάτω στὴν
ἐχτίμησι τοῦ κοινοῦ, εἶπε σ' ἕνα φίλο
τῆς ἀποφθεγματικά:

Ἄν ἀποφασίσω νὰ γελάσω τὸν ἄν-
τρα μου, θὰ τὸ κάνω μόνο μ' ἕναν
... πρῶην πρωθυπουργό.

Εἶναι περίεργο ὅτι οἱ γυναῖκες αὐ-
τὲς πού βγαίνουν πάντα ἀμελέτητες
στὴ σκηναὶ μελετοῦν τόσο καὶ προμε-
λετοῦν ὅταν πρόκειται γιὰ τὴ ζωὴ.

ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΜΑΣ

Δα Ἐλ. Τὴν τριλογία σας τὴ διαβά-
σαμε μὲ πολλὴ προσοχή. Ὅσο κὶ ἂν
συγκινηθήκαμε μὲ τὴν ὁμολογία πού
μᾶς κάνετε ὅτι, «συνηθίσατε νὰ σᾶς
ἀνοίγουνται ὅλες οἱ πόρτες,» ἡ δική
μᾶς νὰ μᾶς ἐπιτρέψετε νὰ μείνῃ κλει-
στὴ, τοῦλάχιστον γι αὐτὸ πού στέλνετε.

Δὲν καταλάβαμε καλὰ σὲ ποῖαν σχο-
λὴν ἀνήκετε. Ὅπως καὶ νάναι ὅμως
τὸ πρᾶμα, ὑπάρχουν στίχοι σας πού εἶτε
ρεαλιστικοὶ εἶτε συμβολικοὶ εἶναι θά-
ταν πολλοὶ τολμηροὶ γιὰ νὰ δημοσιευ-
τοῦν. λ. χ.

Ἄ πόσον ἀλγῶ

τὶς τρύπες μέρα νύχτα ψηλαφῶ.
Τόσο πολὺ μᾶς παραξένεψε πού
πολὺ φοβοῦμαστε μήπως πρόκειται
γιὰ κάποιον πού δανείστηκε τὸνομά
σας γιὰ νὰ μᾶς παίξει φάρσα.